Gül Ersoy

Sahilden Bostancı*

*SEL

SAHİLDEN BOSTANCI*

GÜL ERSOY, 1978 İstanbul doğumlu. Biri konservatuvar olmak üzere üç üniversiteye devam etti. Uzun süre yurtdışında dolaştı. Hâlâ öğrenci. Daha önce şiir ve öyküleri *Varlık, Düzyazı Baylar, Yasak Elma, Yitik Ülke* ve *Altzine* gibi dergilerde yayımlandı. Ersoy, bir yandan yeni öyküler kaleme alırken diğer yandan senaryo çalışmalarına devam ediyor.

*SEL YAYINCILIK / ÖYKÜ

*SEL YAYINCILIK
Piyerloti Cad. 11 / 3 Çemberlitaş - İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85

http://www.selyayincilik.com
E-mail: halklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ - DAĞITIM:
Çatalçeşme Sokak, No: 19, Giriş Kat
Cağaloğlu - İstanbul
E-mail: siparis@selyayincilik.com
Tel. (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

*SEL YAYINCILIK: 659
ISBN 978-975-570-679-5

SAHİLDEN BOSTANCI
Gül Ersoy
Öykü

© Gül Ersoy, 2014
© Sel Yayıncılık, 2014

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı
Editör: Öykü Özçinik
Kapak görseli: Temür Köran, desen, 1991, 29.6x21cm
Kapak tasarım ve teknik hazırlık: Gülay Tunç

Birinci Baskı: Temmuz 2014

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 11931

Gül Ersoy

Sahilden Bostancı

Öykü

İçindekiler

Anteeksi 7
La Boheme 11
Belki de İnanmıyordu 14
Kırmızı Oje 16
Meydan 25
Herkes Şanslıydı 27
Mösyö 33
Kule 36
Kuzey Helsinki 42
Sahilden Bostancı 47
Ben Luigi Pralatini 51
Simeon'nun Misketleri 53
Bizim Oğlan 57
Honfleur 66
Hard Times 68

Düğümler 71
Berlin Hatırası 74
İkinci Kalp 77
Underground Kitchen 80
Kaçakların Gecesi 88
Brüksel, Graz, Paris 94
220 Voltluk Adam 97
Günebakan 105
Ahtapotlar 108
Stockholm'de Gece 111
Cemil Abi 113
Kızmıyorsun Değil mi? 117
Kıyıdan 120
Sifon Tamircisi 123
Lateks 126
Bendim 130

Anteeksi

Helsinki'nin kuzeyinde, merkezden uzak, şirket binalarının çalışanlarına hizmet veren genişçe bir restorandı Piyanissimo. Duvara dayalı duran, ceviz kaplama piyanodan alıyordu adını. Tuşları otomatik ayarları sayesinde, kimse çalmadan kendi kendine hareket edebiliyordu. Müşterilerin göremediği bir hayalet piyano taburesinde oturuyordu.

Sarışın patronun kırmızı rujlu dudaklarından bembeyaz dişleri görününce -gülümseme demeliyim belki o hareketine- koşa koşa servis arabasını alıyor ve masalardan boş tabakları topluyordum. Yağlı tabaklardaki artıkları çöpe sıyırmak işin zor kısmıydı. Boyumu geçen, büyükçe bir kutuya benzeyen makinenin bir ucundan sokuyordum kirli tabak tepsini. Diğer ucundan temiz tabaklar çıkıyordu. Kaynar suyu nerdeyse hiç kapatmıyordum iş yaparken. Sakalsız genç aşçı döküm tavalar, çelik tencereler, sosluklar, büyük kepçeler bırakıyordu önüme. Gittikçe ustalaşıyor, makinadan çıkan sıcak tabakları üst üste dizme hızımı artırıyordum. Vaktim kalırsa beyaz masa örtülerini

ütülüyordum depoda. İstediğim zaman ara veriyor, ağır demir kapının önünde mal indiren hamalları izleyerek sigaramı yerdeki buzların üzerinde söndürüyordum.

O gün, süslü patronun işe girdiğimden beri bahsettiği ama benim bir türlü göremediğim, aslında benim işimi yapan, fakat iki haftaya yakın zamandır hasta yattığı için işe gelemeyen yaşlı adam geri dönmüştü. Metal giysi dolaplarının önündeki banka oturmuş ellerimdeki yanıklara merhem sürerken, soyunma odasına ağır ağır girdi. "Anteeksi," dedi kısık bir sesle. Ürkekti. Mermer bir bloğu baltayla parçalamışlardı yüzünde, çatlak çatlak, kırış kırış ayrılmıştı her santimi. İğne deliğinden geçecek kadar ince bir vücudu vardı. Gözlerine sürdüğü rimeller akıp, gözaltlarını karartmıştı. Elleri titriyordu kapıyı kapatırken. İşini elinden alacak kişi bendim. Ondan genç, ondan hızlı, patronun işine daha çok yarayacak biri. Alkol kokusuyla karışık ıhlamur, küf ve tütün kokuyordu. Yüzüme bakarken gülümseyecek gibi oldu, yarım kaldı, utandı, yabancılaştı, ne yapacağını bilemedi, dondu, öylece durdu. Durduk.

Bilmiyordum bu kelimeyi. Kimse bana daha önce "anteeksi" dememişti. Masaları toplarken, tuvalet temizlerken, merkezdeki kafede kahve içerken, kitapçı dolaşırken, Vietnam lokantasında yemek yerken, marketin yanındaki pornshopta çalışan kızlarla ayaküstü sohbet ederken, tramvay bedava diye saatlerce şehri turlarken, duvarında geyik kafaları asılı mahalle barında bira içerken, kutup çizgisine gittiğimde tanıştığım Laponlarla anlaşmaya çalışırken, otobüs şoförlerine gülümserken, tren istasyonunun önünde dans eden Kübalılara eşlik ederken... Hayır, kimse bana "anteeksi" dememişti.

Öğleden sonra üç buçuk gibi işler bitince, süslü patron piyanoyu durdurdu. Barın arkasındaki tezgâhta iki kadeh beyaz şarap doldurdu. Hoş bir koku yayıyordu patron. Çiçeksi parfümü, Piyanissimo'yu sakinleştirici bir gaz bulutu gibi sarmıştı. Göz

kırpıp, başıyla içeriyi gösterdi. Yaşlı adamı kastederek "Tanıştınız mı?" diye sordu. Başımı salladım. Süslü patron parlak rujlu dudaklarını aça aça güldü. Kısık sesle "Travesti," dedi. "Kadın giysilerini ve makyajı çok sever. İyi adamdır. Sizin ülkenizde bu normal mi?" Yaramazlık yapan küçük oğlundan bahsederken takındığı ifadeyle; o özel ses tonuyla, bu duruma has mimikleriyle söylemişti bunu. Muzipçe gülümsüyor ve benden cevap bekliyordu.

"Normal," dedim. "Çok severiz travestileri. Bizim ülkemizde travestiler bulaşıkçı olarak çalışmaz. Onlar doktor, öğretmen, avukat ve mühendis olurlar."

Patron etkilenmişti. Ülkemin nasıl bir yer olduğunu düşünüyor, beni yeniden ölçüp biçiyordu. Geçen hafta kalın bir kazak ve kocaman bir paket füme Norveç somonu vermişti bana. Üzerime tam olmuştu kazak. Yirmi yedi metrekarelik evimin en büyük eşyası olan buzdolabına koymuştum somonu. İnce bir dilim alıp dilimin üstünde bir süre bekletiyor, sonra yavaş yavaş çiğniyordum. Yağlı somon ve alkolle direniyordum kışa. Kar bir türlü dinmiyor, güneş günlerdir görünmüyordu. Patronun soğuk havayı umursadığı yoktu. Misafirleriyle bahçedeki saunada içip, karla kaplı çimlere atladıklarını anlatıyordu kıkırdayarak. Onda, benim ülkemdeki kadınlarda pek rastlanmayan, içten bir kadınsılık vardı. İşini, kocasını seven; seks hayatı tatminkâr, güzel çocuklara ve lüks bir eve sahip, devletiyle arası iyi bir insanın güvenini duyuyordum hareketlerinde. Seviyordum kadını. O olmayı isteyecek kadar sevmek değil; bambaşka bir nesne görünce eline alıp incelemek, hayran olmak, şaşırmak gibi bir duyguydu bu.

Pencereden dışarı baktım. Kör bir adamın boşluğa bakan gözleri gibiydi gökyüzü.

"Anteeksi ne demek?"

Dalıp gitmiş patron kendine geldi, "Özür dilerim demek."

Deponun ağır kapısmdan çıkarken hamallar işini bitirmişti, patronun kocası onlara ücretlerini ödüyordu.

Ayaküstü yarın öğleden sonra yapılacak doğum günü partisinde çalışıp çalışmayacağımı sordu. Bir an ne cevap vereceğimi bilemedim. Elli avroya eşitti bir doğum günü. Kulağımda hala o kelimenin izi vardı, "Anteeksi."

Ertesi gün işe gitmedim.

Bir sonraki gün de.

La Boheme

Bağırır gibi konuşmaya başladı. Anlayamadım ne dediğini. Fransızca birkaç kelime söyledi. Ardından Türkçe. Pencerenin kenarına gitti, elindeki rakı bardağını kafasına dikti.

"Salaksın sen salak!" dedi. Ben yerde oturuyordum. Duvar kenarında. Yere kendimi bırakmadan, çömelerek.

Etienne Marey'deydik. Edith Piaf Meydanı'ndan yukarı çıkınca, Arap Camii'nin karşısında... Caddede fahişeler geziyordu. Siyahlar köşelere gizlenmiş, etrafı gözlüyordu.

Müziğin sesini açtı. Kötü kötü baktı. Bacağını savurup bana doğru tekme atar gibi yaptı ama vuramadı. İrkildim. Gözümün önünden geçen postallarının altını gördüğüm an, kendimi korumak için kollarımla yüzümü kapadım.

Odada Faslı bir grubun şarkıları çalıyordu. Bana sırtını dönüp playlist hazırlamıştı ekranda. Bir sonraki şarkının ne olacağını bilmiyordum. Kanunlar, kemanlar içli içli gidip geliyorlardı. Rakı, bira, votka, şarap arka arkaya durmadan elimizdeydi. Ahmet Kaya'yı açtı neden sonra, bir bardak rakı koyup oturdu.

Anlattığı hikâyenin etkisiyle geçmişe dönmüştü. Kızgınlığı bana değildi. Jigololukla tanışma öyküsünü; siyasi bir mülteciden jigoloya dönüşme sürecini anlatıyordu. Başka bir memlekette kimliksizdi. Hayatına Paris'te devam etmek zorundaydı. Sevmediği bu şehirde kalmaya mecburdu. "Benimle kal," diyen kadınları reddetmemiş, onlarla sevişmiş, onların paralarını almış, sıkılınca da onları terk etmişti.

Sanki onun için sevişmekten başka önemli hiçbir şey yoktu. İyi sevişiyordu. Uzun boyu, güzel vücudu, kırmızı dudakları, kıvrak dili, abartılı penisiyle övünüyordu.

"Senin tek sorunun, biri sana dokununca korkman. Neden gözlerini kırpıştırıyorsun dokunduğumda? Bak işte, kaçıyorsun! Nasıl da sakınıyorsun kendini... Salaksın sen, salak!"

Yerde gülümseyerek oturuyorum. Söyledikleri beni kızdırmıyor. Canımı yakmıyor.

"Onlarca kadın tanıdığına göre, söylediklerinde haklılık payı vardır," diyorum içimden. Sonra dikkat ediyorum, haklı, gözlerimi kırpıştırıyorum biri dokununca...

"Neden?" diye soruyor bana. Susuyorum.

O'nu düşünüyorum. Babamı, eski sevgililerimi. Patlamış dudakları, çürümüş etleri, kırık vazoları...

Sonra geçip gidiyor her şey. Dudaklar rujlanıyor, gencecik bir ten parlıyor, birleşiyor vazonun parçaları. Doğruluyorum.

"Çok dayak yemişim," diyorum.

Birlikte gülmeye başlıyoruz. Gidip müziği değiştiriyor. Arkasını dönüp oturuyor karşımdaki sandalyeye. Ağlıyor. Görmemi istemiyor ağladığını.

"Gidecek misin?" diye soruyor kısık sesle.

Yere kendimi bırakıp gözlerimi kapıyorum. Düşünmeye çalışıyorum nereye gittiğimi... Amerika, Afrika, Asya ve Avrupa bitti. Kafamın içinde yolculuk da bitti. Gittim, gittim ve geldim. Şimdi gidecek bir ülke bulamıyorum. Gidecek bir ev bulamıyorum...

O yine bağırır gibi konuşmaya başlıyor. Ne dediğini anlayamıyorum. Aklımda kalan yarım yamalak hikâyelerle, silik birkaç görüntüyü birleştiriyorum onu dinlerken. Caddedeki fahişeleri düşünüyorum. Siyahları. Metro girişlerini. Trenleri. Paris sokaklarını. Göçmenleri. Duvarları. Odaları. Yüzleri. Sesleri ve kuşları.

"Gitmiyorum," diyorum uykuya dalmadan önce. O pencereden bakıyor. Ağlıyor.

"Ama gideceğim!"

Charles Aznavour çalıyor odada. La Boheme...

Belki de İnanmıyordu

Belki de inanmıyordu. Kirli gözlüklerinin arkasından bakan buğulu gözlerinin ne dediğini anlamaya çalışmanın bir faydası yoktu. Kış havası içeri girip odayı temizlediğinde, derin bir nefes alıp ayağa kalktım. İçeriden gelen tıkırtılardan anladığıma göre kahve yapıyordu. Çok uzun oturmak değildi niyetim. Odaların duvarları üstüme üstüme geliyordu. Bir sokağın başıyla, diğer sokağın sonu birdi. Tüm gün sokak sokak yürüyordum. Eski arkadaşları ziyaret etmek, unutulmuş kütüphanelerde oturmak ya da bazen Sultanahmet'teki kahvede Türk kahvesi içmek günün en önemli işi olabiliyordu. *Ben diyorum ki, mecaline hayran bu şehrin. Ölmüş şairlerle geziyorum. Kendini sevmeyen adamlarla uyuyorum. Arsız günleri bir bir savıyorum başımdan.*

Soğuk bir rüzgâr doldu içeri. Balkon kapısını kapatmak için hızlandım. Perdeleri düzelttim. Böyle sakallı, üstüne başına dikkat etmeyen, başına buyruk bir adamın evinde turuncu tül perdeler. Hem de simli. Şaşkın şaşkın perdeleri okşarken ayak sesleri salona doğru yaklaştı. Pürüzsüz bir sesle, "Kahveler ha-

zır," diyerek içeri girdi. Biraz önceki düşünceli ifadesi kaybolup gitmişti yüzünde. Gülümsedim. Önce o konuştu:

"Yeni bir kitaba başlıyorum." Ayaklarını içeri doğru kıvırıp oturdu ve birden bana doğru eğildi öpmek ister gibi. "Sen de varsın kitabın karakterleri arasında, okuyunca göreceksin."

Belki de inanıyordu.

Artık ne dediğini anlamayana kadar konuşmasını dinledim. Turuncu tül perdelerden gözümü alamıyor, nereye baksam sonunda dönüp yeniden perdelere takılıyordum. Sesindeki taşmaz, yıkmaz, kırmaz ton beni sakinleştirdi. Ziyaretimin sebebi olan soruyu sormaktan bir kere daha vazgeçtim.

"Kalkmalıyım, Sultanahmet'e gideceğim." Yavaşça paltomu giyip, kapıdan çıktım. Çıkarken gülümsüyordu. "Yine gel, anlat bana neler yaptığını."

Belki ben de inanıyordum, hep inanıyordum bir şeylere ve artık bunların ne olduğunun bir önemi yoktu.

"Gözlüklerini temizle!" dedim el sallarken, son kez bakıp gülüştük.

Onu bir daha hiç görmedim.

Kırmızı Oje

Ilık suyla yüzünü yıkadıktan sonra salona döndü. Güneş hâlâ açmadığı için karanlık bir hava vardı dışarıda. Lodos uzaktan, aşağı mahalledeki çöplükten yanık kokusu taşıyordu sokağa. Evin içine kadar sızmıştı koku. Araba tekerleklerini, eski kapıları, çöplerin içinden çıkan ıvır zıvırı yakıyordu çöplükte yaşayanlar. Bir hafta önce büyük bir temizlik yapmış; kullanılmayan giysileri, eski gazeteleri ve onlarca kavanozu çuvallara doldurup çöplüğe götürmüştü Zerrin. Eşyalardan değil de kavanozlardan ayrılmayı o güne kadar hiç düşünmemişti. Kendi bile şaşırtmıştı şangır şungur taşırken kavanoz çuvalını. Gizli bir takıntısıydı boş kavanozları biriktirmek. Çok parasının olacağı o mutlu günleri -boş kavanozların içine dolduracağı pirinçleri, bulgurları, çeşit çeşit çayı, domates biber soslarını, rengârenk reçelleri, turşuları- hayal etmeyi sevdiği için atamıyordu kavanozları. Bağlıydı kavanozlarına. Dolaplar, plastik pencerelerle kapattığı arka balkon ve yüklük gibi kullanılan küçük oda, silme boş kavanoz doluydu.

Çöplüğün girişine vardığında, ateşin başındaki üç kişiden siyah sakallı olanı elindeki çuvallara sarılmıştı. Savaş ganimetleri gibi savurmuştu hepsini. Yakmak, her şeyin kül oluşunu izlemek için güçlü bir istek vardı içinde. Gazeteleri tüçer beşer ateşe verip, alevlerin insan boyunu geçene dek yükselmesini izlemişti. Eski giysi çuvalının en üstünde duran mavi gömlek aklını başından almasaydı, evine dönüp temizliğe devam edecekti. Bu gömlek eski anılarını canlandırmıştı aniden. Kocasına on altı sene önce yılbaşında aldığı, bir kere laf olsun diye giyilip, kenara atılmış, yıllarca askıda sırasını bekleyip durmuş tozlu, lanet mavi gömlek. Booooom. Ne olduysa o an, tam o an olmuştu. Temizlik yapan bir ev kadınıyken, rayında giden bir tren gibi ilerlerken, devrilmişti geçmişin hendeğine. Alevlerin kıvılcımlarıyla aydınlanan üç adamın altı siyah gözü üzerine dikiliydi. Tek elini havaya kaldırıp, gür bir kahkaha patlatmıştı mavi gömleği sallarken. Sakallı adam, Zerrin'in sinir krizi geçirdiğini görünce telaşlanıp, taksiye attığı gibi hastaneye getirmişti. Sonra yine aynı şeyler. İlaçlar, doktorlar, kocasının bön bakışları.

Attım ateşe gitti. Önce ortasından alev aldı, siyah siyah genişledi boşluk, nasıl kara nasıl pis bir duman çıktı yanarken, bakmaya dayanamadım. Epey de kaliteli bir şeydi, iyi para vermiştim. Üç ay her hafta sonu altı saat ek ders vermek zorunda kaldım ben bu gömlek için. Kıymeti bilindi mi? Seve seve giyildi mi? Kimseyi mutlu etti mi? Bu mavi benim denizimi, dalgamı, iyotlu rüzgârlarımı boyayabildi mi? Hayır. Anlatamadı. Hiçbir işe yaramadı. Yüzüne bile bakmadı gömleğin. O zaman yaktım gitti.

Tül perdeler açık olmasına rağmen loştu içerisi. Boy aynasının önünde durdu. Kırışık geceliği, dağınık sarı saçları, eteğinin altında çubuk kraker gibi duran incecik bacakları, solgun yüzündeki panda gözleriyle dün geceyi mezarlıkta geçirmiş gibi gözüküyordu. Sevmedi görüntüsünü. Saçlarını savurup attı geriye. Görüntüsünü sevmemesi sorun muydu? Nasıl göründüğü

mü belirliyordu her şeyi? Saçını taramasa, üstünü değiştirmese, dudaklarını boyamasa, yine aynı kişi değil miydi? Tüm gün durmak, ertesi gün yine durmak, öyle haftalarca durmak istiyordu. Bıkmıştı giyinip soyunmaktan. Giyinmek istemiyordu artık. Çırılçıplak dolaşmak, memelerini, bacaklarını göstermekten utanmadan yaşamak istiyordu. Eğilirken görünen göğüs dekoltesini saklamanın ne manası vardı yalnızken? Alışkanlık işte. Sakla, açma, kapa, gösterme, elletme; sonra aç, göster, ellet.

Kocasıyla on sekiz aydır birbirlerine dokunmamışlardı. Kim salondaki koltukta televizyon izlerken sızarsa, diğeri yatak odasına gidip yatıyordu. Market alışverişinden dönünce ayaküstü yaptıkları kısa sohbet dışında, dün gece neredeyse hiç konuşmamışlardı da. Kocasının başka biriyle gizli gizli seviştiğini kuruyordu kafasında. Halinden memnun değildi. Yatağın üstünde yan yana duran yastıklar bile daha yakındılar birbirlerine.

Kırmızı oje şişesini alıp pencere önündeki berjerine oturdu. Sokak sakindi, siyah beyaz küçük bir yavru kedi peşinden kovalayan varmış gibi telaşla tırmandı karşı evin önündeki ağaca. Yapraklar belli belirsiz kımıldadı. Birinci katın penceresinden bir baş görünüp kayboldu.

Asuman belli ki sebzeciyi yakalamak için sokağı kontrol ediyor. Kamyonetin ucuz hoparlöründen gelen boğuk sesi duyunca atacak kendini sokağa. Her sabah yaptığımız gibi külüstür sebze kamyonetinin arka kasasının önünde dikilip, sanki müzede ünlü bir tabloyu izler gibi... Biraz patates ve soğan alsam yeter. Yetmese ne olacak, para mı var? Koltukların altından çıkan iki lira aynanın önündeydi. Meyve de alsam. Canım nasıl dut çekiyor, nerden bulsam da yesem...

İşi bıraktığından beri parası yoktu. Kocasından istemiyor, öğleden sonra el arabasıyla geçen eskiciye ufak ufak ev eşyalarını satıyordu. Zigon sehpaları ve küçük masayı üç hafta önce satmıştı. Sandalyeleri de geçen gün. Yeniden işe dönmek için başvuru yapmış, kocasına söylememişti henüz. Hissediyordu,

işe başladığında kocası yanında olmayacaktı. Ojeye daha önce görmediği tropik bir meyve gibi baktı Zerrin. Neden sonra sol elinin küçük parmağından başladı boyamaya. Bir istek, ufacık bir arzu uyandırsa yeterdi oje. Erkekler böyle şeylere dikkat eder, ellerin hep güzel olmalı, derdi teyzesi. Kocası istemeyecekti belki yine. Sonra kırmızı ojelerini görecekti. Kırmızı tırnakları görünce dayanamayacak, atlayacaktı üstüne. Ojeye masallardaki cadıların kullandığı değerli bir iksir gibi baktı Zerrin. Yedi parmağını boyadıktan sonra sıkılıp, fırçayı şişeye soktu ve kapağı kapattı. Üç tırnak boyasız, yedi tırnak kırmızı.

Sokağın başından girdi sebzeci hoparlörden bağırarak. "Sebzağğğğğ vağğğğ, patlıcan vağğğ!"

Asuman karşı pencereden bir görünüp, kayboldu. Dakkasına fırladı sokağa. Bacaklarından aşağıya düşmüş ince ten rengi lastikli çoraplarının üstüne yeşil çiçekli, pamuklu kumaştan bir ev elbisesi giymişti. Pırasa gibi dümdüz ve cansız saçlarını taraklarla iki yana toplamış, hafif bir kalem çekmişti gözüne. Kimseyle görüşmese de, evde tek başına yemek yapıp otursa da, geceleri televizyon dizilerinin karakterlerinden başka kimseyle konuşmasa da, uyanır uyanmaz o siyah kalemi çekerdi gözüne. Çocukken annesiyle sinemaya gittikleri bir gün, başroldeki Elizabeth Taylor'da görmüştü bu göz makyajını.

Aynanın önündeki paraları alıp çıktı sokağa Zerrin. Üstüne geçirdiği eski hırkasının eteklerini savura savura yaklaştı sebze kamyonetine. Asuman, başıyla selam verip Zerrin'i süzdükten sonra kinayeli bir ses tonuyla sordu: "Hayrola, hasta mısın Zerrin?" Sebzeleri yoklayıp duran mahalle kadınlarının arasından sıyrılan küçük bir çocuk bembeyaz bir karnabahara sarıldı: "Kaça bu kaça?" Sebzeci karnabaharı tartıp çocuğa uzatırken, çocuk paraları sebzelerin arasına düşürdü. Güldürdü bu kadınları. Evlerinden çıkmaları, gülmek için ufacık bir sebepti sanki. İçlerinde hiç bitmeyen bir enerjiyle devamlı hareket ediyor,

topluyor, düzeltiyor, temizliyor, bakıyor, yaşatıyorlardı. "İki gündür rahatsızım, üşüttüm sanırım temizlik yaparken." Zerrin öksürdü cümlesini bitiremeden. Patates ve soğan dolu kese kâğıtlarını adamın elinden alıp, gözlerini gerideki kasalarda merakla gezdirdi. "Dut yok mu?"

Satıcı sihirli sözcüğü duymuş gibi doğruldu olduğu yerde. Zerrin'in ağzından çıkan kelimeler yüzünü gevşetti. Kesik, tereddütlü bir "Var," çıktı ağzından. "Var, var ama müşterisi hazır, geçen gün sipariş etmişti, cam çekmiş kızının..." Zerrin'in yüzünde beliren sevincin aynı hızla söndüğünü gören Asuman "Canın dut çektiyse Mediha Hala'nın bahçesine götüreyim seni," diye atıldı. Zerrin yeniden umutlandı, "Sahi mi, olmuş mudur dutlar?" Kapı önünde durup saat iki için sözleştiler. Asuman, Mediha Hala'yı iki haftadır görmediğini, görse iyi olacağını söyledi. Hızlıca bir poğaça bir de kek yapıp yanında götürecek, dut ağacının altında oturup çay içerken yiyeceklerdi. On saniyede mükemmel bir plan hazırlamıştı Asuman. Sebze satıcısı da kulak kesilmişti kadınlara. İşi gücü dedikoduydu adamın. Asuman bazen azarlıyordu sebzeciyi. Bazen de yok yere gülecek bir sebep bulup kıkırdıyordu domatesleri mıncıklarken.

Asuman anlatırken Zerrin gülümsüyor, Mediha Hala'nın dutlarını düşünüyordu. Saat ikiye kadar yıkansa, giyinse, patates yemeğinin yanına bir de pilav pişirip bıraksa çok iyi olacaktı. Kocası evde yemek yok diye kızan adamlardan değildi ama yine de kendi içi rahat etmezdi. *Gece gelecek miydi acaba? Artık sık sık dışarıda kalıyordu geceleri.* Her zaman dinlenmiş pilavın daha lezzetli olduğunu söylerdi kocası. *Biliyordu sevgilisiyle olduğunu.* Eskiden patates yemeğinin içine kuşbaşı et de koyardı. *Çocuk sahibi olmak için yıllarca uğraştıktan sonra vazgeçmişti Zerrin. İşi bırakmasını istemişti kocası, yorgun olduğu için çocuklarının olmadığını savunuyordu. Bırakmıştı işi. Ama yine de çocukları olmamıştı.* O da bir şey mi, bundan on iki yıl önce bir yılbaşında enfes bir sofra

kurmuş; koca bir hindi pişirmiş, yanına çeşit çeşit mezeler, salatalar, tatlılar dizmişti. Yapmak isterse ve malzemesi varsa, güzel yemekler yapabilirdi Zerrin. Son zamanlardaki bu baştan savma yemekleri kendine pek yakıştıramıyordu. Mutfakta uzun zaman geçirmek, saatlerce bulaşık yıkamak istemiyordu artık. Bıkmıştı hepsinden. Dut ağacını düşüne düşüne girdi içeri. Kocasının terlikleri kapı yönüne bakar vaziyette duruyordu. Her zaman içini burkardı kocasının terliklerini orada görmek. Giderken bırakılmış tüm eşyalar ürkütücüydü ona göre. Annesinden kalma onca eşyaya da dayanamamış, kendi giysileriyle birlikte çöpe atmıştı bundan iki sene önce.

O güne kadar her şey güzeldi belki de. Kocası, büyük ablası Türkan'ı arayıp Zerrin'in salonda çıplak oturma âdeti geliştirdiğinden bahsedene kadar, her şey yolundaydı. Türkan ablası apar topar gelmiş, küçük bavulunu misafir odası gibi kullandıkları arka odaya koymuştu. "Kız sen çıplak mı oturuyorsun evde, delirdin mi?" Uyurken horlardı Türkan çocukluklarından beri. Bir yaz tatili, bundan yirmi beş sene önce, Ayvalık'a tatile götürmüştü babaları onları. Anne ve babası pansiyonun başka bir odasında, iki kız kardeş aynı odada kalmışlardı. İlk o zaman başlamıştı Türkan horlamaya. Önceleri hafif hafif hırlar ama o tok horlama sesine erişemezdi. Burnu tıkalı çocuklardılar. Koku alamaz, baş ağrısı çeker, kolayca nefessiz kalırlardı. Kocası eve geldiğinde camları açtırır, içerisinin çok havasız olduğunu söyler, kötü bir kokudan bahseder ama Zerrin bunu hissetmezdi. Kendi kendine fısfıs diye koku püskürten ev parfümlerinden almıştı marketten. Lavanta kokuyordu artık salon. Kocası lavanta kokusunu beğenmemişti. "Erkek berberi kokusu gibi," demişti aldığı ilk gün. Pısst, pısst püskürüyordu oda kokusu. Herkes biliyordu mahallede kocasının o yan sokaktaki Nihan denen kadınla yattığını. O da biliyordu. Birlikte alışveriş yapıyorlardı ikisi. Asuman bile karşılaşmıştı markette. Ne alıyorlardı marketten

diye sormuştu. Peynir, şarap, cips, et, meze, ekmek ve meyve aldıklarını öğrenmişti. Demek ondan gizli gizli başka bir kadınla masalar donatıyor, et pişirip şarap içiyordu kocası. Yemekten sonra meyve dilimlerini birbirlerinin ağzına sokuşturuyor, koltukta sevişiyorlardı. İkinci kadeh şaraplar içilirken, hafif başları dönüyordu. Böyle olmalıydı. Kocasının eve gelmediği gecelerin sabahında, kadının evinden çıktığı dedikodularını duyuyordu. Duymazdan geliyor, anlamak istemiyor, kocasının üstüne gidip onu kırmaktan korkuyordu. *Lavanta kokuyor demek erkek berberleri, ne güzel. Eskiden kadınlar evlerin önüne ekerlermiş, kocaları işe giderken kokuyu duysun da rahatlasınlar diye...*

Belki iki kişi aynı anda sevilebilirdi. Dut ağacının tepesinde dut yerken aklına geliverdi Zerrin'in, olamaz mıydı? Olabilirdi. Allaha pek inancı yoktu ama yine de içten içe dua ederdi. Çocukları olması için çok dua etmişti. Olmayınca da bırakınıştı duayı. Yolunda gitmeyen bir şeyler vardı, vardı ama yine de bunları yoluna koymak için kavgaya, gürültüye, savaşa giremeyecek kadar sakin biriydi Zerrin. Kocası istedi diye öğretmenliği bıraktığından beri boş zamanı çoğalmış, kitap okumaya, daha önce düşünmediği konuları düşünmeye başlamıştı. Geri dönmeliydi okula. Yeniden öğretmeye, anlatmaya, çalışmaya başlamalıydı. Kocasını da, eski bir eşya gibi, götürüp çöplükte yaksa, pek fena olmayacaktı. Düşünmek istemiyordu dut toplarken. Çıplak bacaklarını kalın bir dala sarmış, kendini ağaca iyice yaslamıştı. Çocukken erik ağacına çıkardı böyle. Saatlerce kalırdı üstünde. O erik ağacı kesildiğinde kaybettiği, bir daha geri dönüşü olmaksızın yitirdiği bir şeydi çocukluk.

"Demek herkesin kesilen bir ağacı var hayatında değil mi Asuman?" Yukarıdan bakınca aşağıdaki çay masasının üstünde duran kek dolu tabak, poğaçaların üst üste dizildiği tepsi ve Asuman'la Mediha Hala'nın kafası yuvarlak toplar gibi gözüküyordu. Asuman çocukken babasının evinin bahçesinde bir

kiraz ağacı varmış, onu da tıpkı Zerrin'in erik ağacı gibi kesmişler. Mediha Hala ağlamaklı çayları doldururken "Ağaçları kesip kesip apartman yaptılar kızım, burayı da almak istiyorlar, beş apartman dikeceklermiş," diye sızlandı. Asuman'ın nerden halası oluyordu Meliha, tam olarak bilmiyordu Zerrin. Üstünde yeşil nilüferler yüzen taş havuza bakarken çayını yudumluyor, bir Asuman'a bir Mediha Hala'ya bakıp gülümsüyordu. Asuman sinirliydi. "Demek bu dut ağacını kesip yerine beş apartman, ha! Verme sakın Mediha Hala! Bu dut ağacı gibi başka bir ağaç daha kalmadı mahallede." Boynundaki damar kabarmış, gözleri pörtlemişti bağırırken. Mediha Hala sol yüzük parmağındaki elmas yüzükle oynuyor, kalın bacaklarını örten uzun elbisesini düzeltiyordu arada bir. "Ben öleceğim kızım, bu bahçe bu ev kime kalacak, bari benim kadar seven biri otursun içinde istiyorum. Dut ağacına çocuklar tırmansın, bir ailenin sığınağı olsun bu bahçe. Benden sonra emlakçılara düşer burası diye korkuyorum." Kanser hastası olduğu için pek yakında öleceğini biliyordu Mediha Hala. Bir yıl, bilemedin bir buçuk. "Ya bu çiçekler, kendi ellerimle diktim bu oya çiçeklerini, unutmabenileri, aynısafaları, sümbülleri, şurda ileride lale soğanlarım bile var."

Başka biri, Zerrin de başka birini bulmalıydı belki. Sıcaklığını hissedebileceği birini. "Yol yakınken vazgeç kızım." Mediha Hala Zerrin'e diktiği gözleriyle konuşuyordu. "Kadın dediğin gururlu olmalı biraz, bak kocanın sevgilisi hamileymiş, haberin var mıydı bundan? Bırak gitsin bu adam. O artık başkasının ailesi olmuş, senin değil. Acı çekmene gerek bile yok. Yeni bir hayat kur kendine." Zerrin duyduklarını onaylatmak ister gibi Asuman'a bakıyor, kocasının sevgilisinin hamileliği hakkında ne diyeceğini bir türlü kestiremiyordu.

Zerrin'in kırmızıya boyalı yedi tırnağı gözüne çarptı Asuman'ın. Bir anlam aramaya çalıştı üç parmağın ojesiz oluşunda. Zerrin'in şaşkınlığına bakıp, sormaktan vazgeçti. Acıyordu

Zerrin'e. Hak etmiyordu olanları. Bir yandan da duygusuz, biraz tozutuk buluyordu kızı. Sanki kocasını terk edip iki gün sonra unutacak bir boş vermişlik vardı üstünde. Çok acı çekenler konuşamazmış, dili tutulurmuş, Zerrin de tutuluyor, dili dönmüyordu konuşurken belki. Üzgün mü, değil mi anlaşılmıyordu.

Saatler ilerleyip akşam olduğunda kadınlar evlerinin yolunu tuttu. Kocası Zerrin'den hemen sonra girdi eve. Acıktığını, yemek yemek istediğini söyledi. Sanki kopmuştu aralarındaki bağ. Soğuk bir ses tonuyla "Ne o ellerin leş gibi?" diye sormasa, belki de hiç konuşmayacaklardı. Dut yerken mora boyandığı için çok pis gözüküyordu elleri Zerrin'in.

Kırmızı ojeler işe yaramadı.

Kocası sarılmak yerine, sakince konuşmaları gerektiğini söyleyip kenara çekti Zerrin'i. Kısa, net, açıklayıcı bir konuşmaydı. Durum apaçıktı. Sevgilisi hamileydi ve çocuk doğana kadar evlenmek istiyorlardı. Zerrin boşanmayı sorunsuzca onaylarsa ev eşyalarını alabilirdi.

"Hiçbir şey istemiyorum."

İşte bu kadardı konuşma. Yirmi senelik evlilikleri böylece bitivermişti. Kapıdan çıkarken terliklerini son kez çıkarıp kenara ittirdi kocası. Sessizce çekti kapıyı.

Zerrin kırmızı ojeyi ve kocasının terliklerini fırlattı camdan. Yanık kokusunu içine çekerek derin bir nefes aldı. Asuman bir görünüp, bir kayboldu camda. Siyah beyaz yavru kedi koşa koşa çıktı yeniden ağaca. Yapraklar belli belirsiz kımıldadı.

Meydan

Bütün sokaklar meydana açılıyordu.

Meydan, pembe çiçekler açmış ağaçlarla çevrelenmişti. Tam ortasında mermer bir heykel duruyordu ve kime ait olduğunu bilmiyordum. "Yemek yemeye çıkınca bakarız," demiştik.

Pencereden olan biteni izlemek için yatağımızı camın önüne çekmiş, çırılçıplak uzanmış, sigaralarımızı tüttürüyorduk. İnce tüller rüzgârın etkisiyle havalanıyor, içeriye tüylerimizi hafifçe ürperten sıcak bir rüzgâr doluyordu. Yatağın yanındaki komodinin üzerinde duran bardaklarımızda içki bittikçe, ayağa kalkmadan duvara yasladığım şişeye uzanıyor, bardaklarımızı yeniden dolduruyordum.

Dışarıdan bisiklet zili sesleri geliyordu. Öğleden sonrayı aynı şarkıları dinleyerek geçirmiş, seviştikten sonra yerimizden kıpırdayamamış, saatlerce tavana bakıp öylece kalmıştık. Susuzluğumuzu bavuldan çıkardığımız Porto şarabından içerek gide-

riyorduk çünkü odada su bitmişti ve ikimiz de dışarı çıkıp su alıp gelmeye üşeniyorduk.

Kıkır kıkır gülüyorduk birbirimize. Neşeli hikâyeler anlatıp, yatış pozisyonumuzu değiştirip, bardaklarımızı yeniden doldurup, arada sırada da meydana bakıyorduk. Mayıs ayının en güzel günlerinden biriydi. Kafelerin önlerindeki masaları doldurmuştu insanlar. Sarhoş olmak istiyorlardı onlar da bizim gibi.

Işıklar yanmaya başladığında, akşam yemeğine çıkmak için hazırlanıp parfümler sürmüş hanımların kokuları, kafeden yükselen müzik sesleri, masa kuran garsonların çatal-bıçak seslerinden oluşan senfoni açık pencereden odaya dolmaya başlamıştı.

Dışarıyı izlemek için kafalarımızı giyotin pencereden çıkardık bir ara...

Kendi etrafında dans ederek dönen bir kızı işaret etti eliyle. Kız eteğini havalandırarak dönüyor, dönüyordu. "Su almaya çık ve sen de meydanın ortasında öyle dön!" dedi. "Seni buradan izleyeceğim."

Elbisemi giyip kıkırdayarak dışarı çıktım, sarhoştum, başım dönüyordu. Buradan başka hiçbir yerde olmayı düşünemiyordum.

Meydanın ortasına gelince yüzümü pencereye dönüp, ona el salladım. Eteklerimi tutup selam verdim ve dönmeye başladım.

Döndüm, döndüm, döndüm...

Herkes Şanslıydı

Paris'e giden trende, önümde oturan iki kadın fırtına çıkacağından bahsediyor. Yakında şiddetli bir kar fırtınası gelecekmiş. Meteoroloji uyarmış. Tren kıvrılarak, sık ağaçlar arasında uzanan rayların üstünde ilerliyor. Ağaçlar devrilmiş, üst üste yatmışlar ormanın içlerinde. Gövdeleri yosun tutmuş. Bir dere kendini göstermeden akıyor. Orada bir dere olduğunu sıklaşan ağaçlardan ve yükselen su buharlarından anlıyorum. Bir saniyeliğine suyu görüyorum. Tren hızla geçip gidiyor ve dere parçası da gözden kayboluyor. Hep aynı gibi görünen ama dikkatli bakınca bambaşka olduklarını fark ettiğiniz ormanlar bunlar. Yeşilleri değişiyor, tonları, dalların eğilişi. Kuru yapraklar neredeyse tüm zemini kaplamış. Fırtına çıkarsa, devrilmemiş ağaçlar da devrilecekmiş, böyle diyor önümde oturan. Geçen yılki fırtına, yol kenarlarındaki ağaçları köklerinden sökmüş. Yollar kapanmış. Arabalar ağaçların altında kalmış. İnsanlar hayatlarını kaybetmiş. Kurtarma ekipleri yıkılan duvarları onarmak, ağaçları yollardan kaldırmak için aylarca çalışmış...

En sevdiğim istasyona yaklaşıyoruz. Ağaçların en güzel yeşili kaptıkları küçük bir orman parçasının içinde köy. İstasyonun hemen arkasında bir kamping var. Karavanlar, bir insan boyu yükseklikte ve aynı hizada kesilmiş ağaç duvarlarla birbirlerinden ayrılmışlar. Böylece her karavanın kendi bahçesi oluşmuş. Bölünen ve labirent gibi planlanan toprak yollar sayesinde kimse kimsenin bahçesinden geçmiyor.

Tren yavaşlarken cama yaklaşıp iyice bakıyorum bu büyülü ormanın içine. Beyaz karavanların önünde ya da içinde birilerini görmeye çalışıyorum. Rengârenk bayraklar yan yana dizilmiş, bayrak direklerinde dalgalanıyorlar. Hemen yanlarında küçük tahta barakalar var. "Kiralık" yazıyor tabelada.

Trenden inip, ağaçları takip ederek dereyi bulmak istiyorum. Ormanın içinde kaybolana kadar ilerlemek. Yaklaşan kar fırtınasının kokusunu duymak. Bir baraka ya da karavan kiralayıp orada yaşamak...

Orman, bu köyde gökyüzü gibi. Hele sabahları, sis dağılmadan önce geçerse bu istasyondan tren, yemyeşil gökyüzünden gözlerimi alamıyorum.

Sabahları trene binmek, gece yolculuklarına benzemiyor. Gece aldatıyor insanı tren penceresinden. Uzak ışıklar göz kamaştırıyor. Karanlık, ormanın içlerini göstermiyor. Oysa sabah, hem geceden kalma bir büyüye sahip hem de gerçekleri göstermek için gereken ışığa...

Bir pazar sabahı trenle Paris'e doğru yol alırken, trenin yavaşladığı bir an, avcıları görüyorum. Ellerinde tüfekleri, omuzlarında çantaları ve geyikleri çağırmak için kullandıkları minik borazanlarıyla boy gösteriyorlar. Ufuk çizgisine doğru iki tarlanın kesiştiği sınırda ormanın içine yürüyorlar. Tren ağır ağır ilerlerken, hemen rayların kenarında durmuş başka bir avcıyı fark ediyorum. Kıpırdamadan trene bakıyor. Tren adamın hizasına gelince gözlerinin içine bakıyorum. Aramızda ancak iki

metre var. Adamın gözleri yuvalarından fırlamış. Benzi solmuş. Elindeki tüfeğin namlusunu aşağı indirmiş. Gözlerimi tüfeğin namlusuna doğru kaydırınca, görüyorum. Tren ilerlerken, rayların üzerinde sürtünen metal tekerleklerin sesi kulaklarımı çınlatıyor. Adamın ayaklarının dibinde, yerde, küçücük yavru bir ceylan var. Karnından kan akıyor. Son nefesini vermek üzere can çekişiyor hayvan. Göğüs kafesi inip kalkıyor, inip kalkıyor. Gözleri açık. Titriyor. Avcı, trenin içindeki yolcuların onu ve vurduğu ceylanı gördüğünün farkında. Bir alay gibi önünden geçerken bakışlarımızla onu cezalandırıyoruz. Önümdeki kadın çığlık atıp gözlerini kapıyor. İki yolcu ayağa kalkıp cama yaklaşıyor. Bütün vagon adama bakıyor. Adam titriyor.

Sonra hiçbir şey olmamış gibi yolcular istasyonda iniyor, yenileri biniyor ve tren Paris'e doğru ilerliyor...

Tren Gare de L'est'e vardığında, mekanik bir pergel gibi dönerek etrafıma bakıyorum. Gözlerimin ucundan başımın içine doğru ilerleyen bir ağrı hissediyorum. Dişlerim birbirine kenetlenmiş. Karnımın içinde Afrika davulları gibi çarpan, vuran, gürültü yapan bir boşluk var. Açlık değil bu. Kaburgalarıma doğru bastıran, kalbimi zorlayan, nefesimi içimde tutmama sebep olan bu his, öfke. Ten rengi bir tül parçasına düşen bir damla kan gibi ruhumu kirletip, boşluklarından içime akıyor. Umutsuzluk değil bu. Aksine gördüğüm en ufak bir canlılıkta yeniden ve yeniden kendini yaratan yaşama isteği.

Bir yaz akşamı üzerine aldığın, sahilde dolaşırken denizden esen meltemden seni koruyacak bir hırka gibi; omuzlarımda taşırken kahkahalarımı, neşemi, sesimi, anılarımı içine çekip emmiş ve artık benden bir parça olmuş, anne yadigârı bir hırka gibi şehir.

Trenden inip kendimi uçsuz bucaksız suçun, orman gibi hayallerin, steampunk acıların, gotik ölümlerin, davetsiz misafirlerin, derli toplu ailelerin, parçalanmış belleklerin, silinmiş izlerin, eski savaşların, alfabesi gitmek olan yolcuların, saklanacak yer

arayan kaçakların, ruhlarını çaldıranların, yaşamak için çalanların, boş midelerin, terli koltukaltlarının, botokslu gülümsemelerin, çöl bitkileri gibi kurakta yetişen apartman çocuklarının, çılgın mutluların, lağım kokularında soluklanan yorgunların, şık restoranlarda yemek yiyen çiftlerin, gözlerinin içindeki aynada kendini göremeyenlerin, aşkla yananların, aşktan geçip okyanusa doğru yol alanların, bilginin ve bilgisizliğin, bin sene önce asla yan yana gelemeyecek ırkların, seslerle şekillenen gecenin, kıpırtısız sokak lambalarının, yağlı kaldırımların, şefkatin ve hor görülmenin, Paris'in ve Paris sanılanın içine atıyorum. Öyle bir kendini atış ki bu, ruhumla bedenim arasında öne çıkan hangisi diye dikkatlice bakıp, seçmek istiyorum kendimi. Sol cebimdeki bozuk paralar adımlarım eşliğinde şıngırdıyor. Omzuma astığım küçük bavulun içi sanki boş, öyle hafif. Ayakkabılarımın burunları, kalabalık metro istasyonu merdivenlerinde ayağıma basan altmışlık bir ayyaş tarafından kirletilmiş. Ayakkabılarımın topuklarındaki çiviler, yürürken ses çıkarmasın diye eski bir lostra salonunda topuklarının üzerine yapıştırttığım sert kauçuk parçalarından biri düşmüş. Tek bacaklıyım sanki. Uygun adım tık-tık-tıklarla ilerliyorum. İlerliyorum çünkü daha vazgeçmedim. Vazgeçmiyorum onu aramaktan. Birkaç adres var elimde. Göçmen işçilerin evlerinin adresleri. Kaçakların birbirini kolladığı mahallelerde, herkesin herkesi bakışından tanıdığı sokaklarda. Paris'te ama kartpostallarda gösterilmeyen, turist turlarının uğramadığı, simsiz, ışıltısız, yapay romantizm süslerine bulaşmamış Paris'te...

Metro istasyonun yanık plastik kokusundan kurtulup kendimi sokağa bıraktığımda etrafımı bir anda Afrikalı adamlar sarıyor. Korkmam gerekli. Gece ve yalnızım. Onların alanında ve kadınım. Bir şeyler satmaya çalışıyorlar bana. Biri elini omzuma atıyor. Gülüyor. Paçuli kokuyor teni. Vişneçürüğü rengi

dudaklarının arasında beyaz dişleri bembeyaz parlıyor. Korkmuyorum. Sadece kahve içmek istiyor canım. Tek lüksüm kahve ve çantamdaki küçük kasetçalarım. Bu zamanda kimse böyle antika bir kasetçalar kullanmıyor. Artık kaset satan müzik mağazaları da yok. Amsterdam'daki bit pazarından aldığım kasedi dinlemek için gördüğüm ilk kafeye girip, kahvemi sipariş ediyorum. Çantamın içi küf kokuyor. Islak iç çamaşırlarımı içine tıkıp, kurumalarını beklemeden otel odasından çıktığım için bütün bunlar. Küf kokusu bana nedense küçükken okuldan alıp bitiremediğim, çantama atıp eve getirdiğim simitleri hatırlatıyor. Kahve gelince, kasetçalarımı çalıştırıp, kulaklıkları kulağıma yerleştiriyorum. Kasetin üzerinde kime ait olduğunu gösteren bir etiket yok. Genç bir adam sesi duyuluyor. Yanında olmayan birine anlatır gibi başlıyor konuşmaya. Şu an yatağında yattığını ve onu düşündüğünü söylüyor. Garip bir aksanla İngilizce konuşuyor genç adam. Kesiliyor konuşma, cızırdıyor. Sonra sislerin içinde yeniden beliriyor ses, bir besteciden ve o bestecinin karısından bahsediyor. Fırtınalı bir havada, karısının onu eve almadığından ve dışarıda yağmurun altında bıraktığından dem vuruyor. Kim bu besteci bilmiyorum. İsmini söylediği yerde yeniden cızırtılar geliyor kulağıma. Kaset eskidiği için bazı bölümler duyulamayacak kadar silinmiş. "Mutluyum," diyor genç adam. "Sonsuz özgürüm. Bir gün onları da mutlu edeceğim." "Onlar," annesi ve babası. "Benden bir şey istemiyorlar ama bir gün onları mutlu etmek istiyorum," diyor. Duruyor. Derin derin nefes alıp veriyor. Sanki ciğerlerini içimde hissedebiliyorum. Kim bilir kaç sene önce, yatağında yatıp sesini bir teybe kaydeden bu genç adamı hissediyorum. Benim tek arkadaşım o. Bu uzak, yabancı, yüzünü asla görmediğim genç adam. "İşte böyle," diyor konuşması kesilmeden önce. "Herkes şanslıydı bizden başka."

"Herkes şanslıydı..."

Başımı kaldırıp, caddeye, Afrikalı adamlara bakıyorum. Kaseti geri alırken, garson yaklaşıyor. Gülümsüyor. "Ah göçmenler..." diyor beni de konuşmasına ortak etmek ister gibi. Konuşmamak için başımı yeniden önüme eğiyorum. Kaseti yeniden başlatıyorum. "Herkes şanslıydı bizden başka," diyor genç adam. "Herkes şanslıydı..."

Katılmıyorum.

Mösyö

Herkesin kendini biraz karanlık hissedebileceği bir kuzey sabahında, kötücül kara kışın hizaya çektiği hormonlar henüz Mösyö Offisinalis'i uykusundan uyandırmayı başaramamıştı.

İlk derse girince, söze belki de sabah giymeye çalışırken bir türlü bacağına girmeyen asi pantolondan başlamalıydı ama hayır, öğrencilerinin önünde, hem de kürsüde onlara mahrem anlarından bahsedemezdi. Yatak odasının ortasında kafasını dolaba çarparak düşmesi sonucu biraz sarsılmıştı. Henüz yataktan yeni kalkıyordu, sersemdi. İlk kahvesini içmeden kendine gelemez, ilk yudumunu alana dek adeta sinir küpü kesilirdi. Güne kocaman gülücükler saçarak başlayanlardan değildi. İnce, uzun vücudunu aynada çıplak görünce, zayıflamış bulmuştu kendini. Yalnızca bir bacağını giyebildiği pantolonu da komik duruyordu.

Kahverengi spor ayakkabılarına bakarak okul binasının ikinci katına tırmanmaya başladı. Demirperde ülkelerinin mimarisini andıran üniversite binasında en sevdiği yer, doktorasını verdikten sonra yenilenen odasıydı. Karmakarışık, kitaplarla,

çizimlerle, posterlerle, kâğıt ve defterlerle dolu bu oda Mösyö Officinalis'i ayakta tutuyordu. Sabah 9'dan akşam 5'e kadar çalışıyor ve üstüne markete de gidiyordu. Evin ıvır zıvırındaki sorumluluğunu asla aksatmazdı. Gencecik yaşta olgunlaşan, yüzü hep o neşesiz ifadeye sabitlenen insanlardandı. Neyse ki bitkilere olan tutkusu, bu neşesiz maskeli yüzü kökleriyle canlı tutan bir ağaç gibiydi.

Oflayarak pencereyi açtı ve ilerideki kırlara dikti gözünü. "Bir soru sorarak derse başlamalıyım," diye düşündü. "Sorular insanların odaklanmasını sağlar ve beni dinlemeye başlarlar." Dersi anlatırken yüzlerce öğrencinin tek tek yüzüne bakıyor ve onları gözlüyordu. Öğretmenliğin en güzel yanı, gelişimi ve değişimi görebilmekti. Sabah sabah başına gelen aksilikleri anlatarak öğrencileriyle kuracağı ilişki biçimi hocalığına yakışmayabilirdi. Şu ilk üç saati anlatsa, zaten öğleden sonra bir saat dersi vardı. Vazgeçti. Çay içmek için su kaynattıktan sonra, bu konuyu fazla düşünmemeye karar verdi. Kararlardan hoşlanamamıştı hayatı boyunca. Kararsızlıkta durmaya, zamansızlıkta durmaya can atıyor, ölümle ilgili ise hiçbir şey duymak istemiyordu. Genişlemiş, krema gibi şekerlenmiş, dondurma gibi top top şekillenmiş bir hayat arzuluyor, enine doğru büyüyen bitkiler gibi uzun yıllar yaşamak istiyordu. Sigarayı bırakmaya yemin etmişti. Organik ürünler pazarına gideceğine onuncu kez söz vermişti. Cam şişelerden içiyorlardı sularını ve bu harikaydı ama suyun nerden geldiğini bilmiyorlardı, bu da canını sıkıyordu. "Nereden geliyor bu su?" diye düşündü. Kimya bilgisini yokladı. "Kıt kaynaklar sorunu" üzerine düşündü. Bir an paniğe kapıldı. Çocuklarının geleceği ne olacaktı? Dünya ekolojik sorunların üstesinden gelse bile, kaynaklar daha ne kadar süre dayanabilecekti? Bitkiler bu karbon çağından kurtulmayı başarabilecekler miydi? Asit yağmurları yağıyordu şehire ve herkes çocuklarını aynı kreşe yazdırabilmek için mücadele ediyordu.

Eşi dün gece, "çocuklarımız ne çabuk büyüyor değil mi?" diye sormuştu. Bu soruya ne cevap verebilirdi ki Mösyö Offisinalis? Elbette seviyordu eşini ve hep yanında olsun istiyordu. Aşk belki de durmaktı. Bir insanda, bir işte, bir kara parçasında, bir metre küp hücrede veya her nerdeyse, frene basılı halde durmaktı. Ne zaman içindeki bu ses konuşsa canı sıkılıyordu Mösyö Offisinalis'in. Tırnaklarıyla oynardı içinden çıkamadığı soruları olunca. Akşama bir arkadaşıyla buluşacaktı ve yine bitkilerden konuşacaklardı. Pirincin GDOlusu gibi bir sohbet olacaktı. İşte koca bir gün daha bitmeye başlamıştı, çayını bitirdikten sonra derse girmek için merdivenleri yeniden çıkması gerekiyordu. Yılda kaç kez merdivenleri inip çıktığını hesaplamaya çalışırken sınıfa geldi. Beyaz önlüğüyle içeri girerek güneş gibi doğdu tembel öğrencilerin sabahına. Öğrenciler sessizleşti ve yerlerine oturdu.

Herkesin kendini biraz karanlık hissedeceği gri bir kuzey sabahında, buz gibi esen rüzgârla sarsılan pencerelere perdeleri çekti ve projektörden beyaz perdeye ilk ders konusunu yansıttı.

"Neden canlı ya da cansız bütün nesneleri sınıflandırma ihtiyacı duyarız?"

Sınıftan ses gelmedi. Kendi sorduğu soruları cevaplamayı sevmiyordu Mösyö Officinalis ve aklı hâlâ pantolonunu giyerken düşüp kafasını vurduğu o andaydı.

Kule

Laura beni görünce "Bu sabah kuleye kadar yüz!" diye seslendi. Geriye doğru döndüm. Siyah gözlerini kocaman açarak bana bakıyordu birinci kat balkonundan.

"Anneme benzeyen tek yerim," derdi gözleri için. Yüzü, sarmaşığın geniş yapraklarından düşen gölgenin altında kalmıştı. Gözlerini görmediğim zaman insanların ne demek istediğini anlayamam. İyice bakınam gerek gözbebeklerine. Gözleri siyah üzümlere benziyordu. Olgun, zamanı geçmek üzere, toplanmazsa kuşlara yem olacak ya da hemen yere düşüp çürüyecek. Gözbebekleri titriyordu. Kuleye yüzemeyişime kızıyordu ama bir yandan da her gün kuleye yüzmem için beni cesaretlendirmesi, her sabah bıkmadan aynı monologu tekrarlaması onu hırslandırıyordu. Hırsının içinde sevgi vardı, evet onun yüzüne bakınca hemen fark edilen "saf", karşılıksız bir sevgi vardı.

Kuleye yüzsem beni daha çok mu sevecekti? Ya da kuleye asla yüzmemeli ve her gün onu yeniden heyecanlandırmalı mıy-

dım? Kuleye her gün biraz daha yaklaşıyordum. İstersem yüzerdim. İstemiyor muydum?

Lacivert keten masa örtüsünün üzerinde duran dürbünü eline alıp "İzleyeceğim yüzüşünü!" dedi sevinçli bir sesle. Cevap vermedim. Gülümsedim. Nasıl gülümsediğimi biliyordum. Acaba o da biliyor muydu? Acaba o da beni, benim onu izlediğim gibi izlerken, her hareketimin, her mimiğimin gerçekte ne ifade ettiğini anlıyor muydu? Öyleyse neden bir sabah bile olsun benimle yüzmeye gelmiyordu. Yapılacak işleri neden sabahın bu saatine sıkıştırıyor, neden mutfak önlüğüyle beni korkutup aslında kendi yüzmek istediği denize ve benim bir türlü ulaşamadığım *kulesine* kendi yüzmüyordu? Balkon demirlerinin arkasından kolaydı her şey. Dürbünüyse palavraydı. İleri derecede bozuktu gözleri. İstese de gözlüksüz göremezdi beni. Biliyordu benim kuleye ilgim olmadığını, sadece denizde durmayı sevdiğimi, kuleye doğru birkaç kulaç atıp sahile döneceğimi...

Gökyüzündeki bulutların rengi koyuydu. Sokağa ağır manolya kokuları yayılıyordu. On adım attım sokakta. Laura balkondan içeri girdi. Sarı bir kedi beyaz demir kapının altından süzülüp kilise bahçesine kaçtı. On adım daha attım. Sakindi her yan. Sessizliğin içinde kuş cıvıltıları geziyordu. Kendini yumuşak pembe bir boşluğa bırakmış gibiydi ada.

"Leo gelmiş," diye geçirdim içimden. Birkaç günlüğüne adanın etrafında dolaşacak, açığa demirleyip adaya uzaktan bakacaktı. "Hep iskeleye yanaşırken, hep iskeleden görüyorum adayı. Uzak ve değişik bir yerden bakmak istiyorum. Hem biliyor musun uzaktan bakınca adaya, kule görülmüyor...." demişti bana gitmeden önce.

İskelenin ucuna yürüyüp, tekneye doğru Leo'ya seslendim. Cevap gelmeyince atladım tekneye. Kamaranın kapısını kilitlemişti giderken. Leo'nun daha önce teknesini kilitlediğini hiç

görmemiştim. Evinde de kilitleri sevmezmiş Leo. Kilitleri seven Laura'ymış. Bir akşam sahildeki barda içerken, Laura'nın her akşam demir parmaklıkları nasıl büyük bir korkuyla çekip onları eve kilitlediğini anlatmıştı. Kilitsiz evleri hatırlamıştı sonra. Başka bir adayı anımsamıştı. Çok uzakta, Pasifik'te ufacık bir adayı... Orada, o küçük Pasifik adasında kimse evlerini kilitlemezmiş. Hırsız yokmuş. Çalmak ne demek bilmiyormuş adalılar.

Ben hep Leo'nun anlattığı o adaya gitmek isterdim ama asla ne zaman ve nasıl diye düşünüp planlar yapmazdım. Bavullarla gidilecek bir yer değildi o ada. Birdenbire kendimi orada bulduğumda, gözlerimi adalıların içinde, belki de kilitsiz bir evin içinde açtığımda, geldiğimi anlayacağım bir yer... Bu hayalimi Leo'ya anlattığımda gülümsemişti. Çok gülmezdi Leo. "Çok yalnızsın," demişti ardından. Onun gülümseyişi, seni anladım diyen gülümseyişi, yüzündeki kırışıklıkların her birinin ardına gizlenen hikaye kaç yıl almıştı yüzüne yerleşmek için? Kaç dalga aştıktan sonra insan arkadaşına onun gülümsediği gibi gülümser?

Deniz kıyısında yeşil beyaz şezlonglarında oturan Jacque ve Betül'e selam vermek için kıyı boyunca çakıl taşlarının üzerinde çıplak ayak yürürken canım acıdı. Betül'ün siyah elbisesi denizin derin bir yay çizerek oluşturduğu sahilin merkez noktası gibi parlıyordu. Hep ince ipekler, şifonlar giyerdi Betül. Laura ise ketenler, pamuklular severdi. "İpekler gerçek kadınları ortaya çıkarır," derdi Laura. Kadın olmak bana yakışıyor mu öğrenmek için ipek giysiler satın almıştım o yaz. "Ortaya çıktın," demişti Laura. O zamana dek saklandığımı mı söylemek istemişti? Sanki balkon demirlerinin ardında elinde dürbün bekleyen benmişim gibi...

Leo nasıl kadınlardan hoşlanıyordu ki? Fiziksel özellikler incelenecek olursa Leo büyük göğüsleri severdi ama Laura'nın göğüsleri küçüktü. Leo denizi severdi ama Laura denize girmezdi bile. Leo iltifatlar eder, Laura'nın güzelliğini defalarca yineler,

herkesin içinde Laura'nın kızaran yanaklarıyla alay ederdi. Bizim yanımızda bu kadar iltifat çok fazla gelirdi bana. Yoksa Leo da kendini Laura'nın güzelliğine inandırmaya mı çalışıyordu? Leo güçlüydü. Açıkça olmasa bile bu, Laura'yı eziyordu. Belki farkında bile değildi Leo gücünün Laura'yı zayıflaştırdığının. Bazen onları izlerken Laura'nın buna bilerek izin verdiğini düşünürdüm. "Erkekler koruma ihtiyacı duydukları kadınlara bağlanırlar," derdi Betül. Belki Laura Leo'yu kaybetmekten korktuğu için, belki de bir gün Leo'nun gardırı düşürüp kapılarını ona açacağına olan inancından, orada, Leo'nun kapısının önünde bekliyordu. Senelerce... Akla sığmayacak bir sabırla bekliyordu. Oysa Leo kilitlemezdi ki Laura kilitlerdi kapıları.

Bir keresinde Laura bana Leo'yla yemek yiyemediğini söylemişti. Karnına ağrılar giriyormuş. Elleri titriyormuş. Kekeliyor, yemekleri üzerine döküyormuş. Ağzını, ellerini, kontrol edemiyormuş. Korkuyor muydu Leo'dan? İnsan kocasının yanında yemek yiyemiyorsa ne yapar? İnsan birisinin yanında yemek yiyemiyorsa nasıl olur da onu kocası yapar ve onun için defalarca yemek yapıp sofra kurar?

Yorulmuştum sahilde yürürken. Gün boyu serserilik edecek, orada burada martini içecek, marinada sigara tüttürüp esen rüzgarın adı hakkında konuşacak, başımı geriye atıp saatlerce bulutları izleyecek kadar tembel hissediyordum kendimi. Betül'ün palmiye çardağının altında, onun sert kahvelerinden içip kendime gelebilirdim ama bugünden uyanmak istemiyordum. Sanki dünden uyanmışım gibi, bugünden de uyanmak istemiyordum. Rüyaydı benim günlerim. Ada kendisi gibi bir rüyaydı. Terastan baktığımda gördüğüm manzara benim yatağımdı ve yatağım bir dindi.

Jacque elimi sıkmak için ayağa kalkarken yeşil çizgili şezlongun tahta bacağına çarptı. Oldum olası savruktur. Gömleği uçuşur rüzgarda, saçları dağılır. Yüzünü buruşturdu. Betül bir

anne gibi Jacque'ın ayağına dokunup, geçti der gibi mırıldandı. Sakarlıklar işarettir bana göre. Doğru yorumlanırsa duyduğumuz, karşılaştığımız her şey gibi sakarlıklar da işarettir.

Jacque, "Duydun mu Leo'yu?" diye sordu üzgün bir sesle. "Leo teknede ölü bulunmuş, daha kimsenin haberi yok."

Kuleye baktım. Denizin ortasında duruyordu. Kim koymuş onu oraya? Kaç yıllık? Neden biri denizin ortasına işlevsiz bir kule inşa ettirmişti? Batan bir uygarlıktan geri kalan tek hatıra gibi kalakalmıştı denizin ortasında. Kulenin bir anlamı vardı da ben mi çözemiyordum? Betül kuleye bakıp saati tahmin ederdi. Nasıl yapardı bunu bilmiyorum. Bazı kadınlar böyledir ya, becerikli, dayanıklı, akıllı, yetenekli...Gözlerini kuleye diker "Saat beşi on geçiyor," der ve eklerdi ardından "gitme vakti." Betül hep bir yerlere yetişmesi gereken bir kadındı. Jacque, Betül'e aşıktı ve acı çekerdi Betül'ün yetişmesi gerektikçe...Kıyıda oturur, sahibini bekleyen köpekler gibi bekler ve içerdi. Sarhoş olmazdı Jacque. Etrafa sataşmaz, kimseye kötü davranmazdı. Betül gelince ellerini avuçlarının içine alır öperdi. Betül de onu öperdi ama daha çok çocuğunu okuldan almaya geç gelmiş bir anne gibi...

Jacque kollarından sarkan gümüş zincirlerin şıkırtısıyla gözlüklerini çıkardı. Alkol cildini bozmuş, gözlerinin altı yorgunluktan morarmıştı. Gözlerini gördüm. Gözbebeklerini ardından....Hangi ormanda kaybolmuşsa gözbebekleri, ben o ormanı bir kez daha geçmiştim, biliyordum.

Kuleye baktım.

Saati tahmin edemedim. Geç miydi erken miydi bilemedim. Kuleyi gördüm. Kule oldum. Denizin ortasına çakıldım. Saçlarımın birden ağırlaştığını, köklerine tutunmaktan vazgeçip kendilerini yere bıraktıklarını hissettim. Pasifik'teki adaya gittim birdenbire. Gözlerimi açtım, kilit yoktu kapıda. Gözlerimi yine açtım kule orada duruyordu. Üzerine hiç çıkmadığım kule.

Jacque elini boşlukta sallayıp omzuma dokundu.

Sanki Jacque benimle konuşmuyormuş gibi söyleyeceklerinin devamını dinlemeden geri döndüm. Betül'ün renkli rüzgar gülleri fır fır dönüyordu. Martılar gökte çığlık atarak uçuyorlardı. Kule arkamda kalıyordu yürüdükçe. Çakıltaşlarından geçtim. Ayaklarım bu sefer hiç acımadı. Derim tanıyordu onları artık.

Sokağa girdim. Adanın en güzel sokağına. Sarı kedi kilisenin duvarından aşağıya atladı. On adım attım. Manolya kokularını duydum. On adım daha attım, güneş aniden bulutların arkasında kaldı. Laura elinde dürbünü balkondaki sallanan sandalyesinde oturuyor, "kuleye yüzüşümü" izlemek için denizde beni arıyordu. Turuncu bir elbise giymişti. Saçları daha siyahtı.

"Laura!" diye seslendim. Şaşırdı beni görünce. Ne diyeceğimi bekledi.

"Bugün yüzmeyeceğim!"

Gülümsedi. "Hep kuleye varacakken yarı yoldan dönüyorsun...Yarın kuleye kadar yüz!" dedi, şakacıktan kızarak.

Gülümsedim. Cevap vermeden döndüm. Görmediğini biliyordum.

Evimin demir bahçe kapısından içeri girerken Laura arkamdan seslendi:

"Kıyıda bıraktığın bir adam geliyor aklına yarı yolda, yoksa geri dönmezsin...."

Kuzey Helsinki

Kuzey'in sonsuzluk hissi veren düzlüklerine ve saçları dağınık kadınları anımsatan ormanlarına yağan karla, bu pencereden gördüğüm Hollywood işi dingin kar tanelerinin aynı gökyüzünden indiğine inanabilmek için başımı gökyüzüne doğru dikiyorum. Karşı apartmanın pencereleri dümdüz. Her bir pencere, yatakhaneleri anımsatan darlıkta. Camların gerisinde Christmas süsleri parlıyor. Kırmızı noel baba arabaları. Geyik şeklinde mumlar, fenerler, ziller. Noel süsleri beni sevindiriyor. Sessizce yanıp duruyor kırmızı ışıklı mumlar, deniz fenerleri gibi.

Beni görebilen tek kişi, üçüncü kattaki yaşlı kadın ve beşinci kattaki sarışın genç. Aşağıdaki tek katlı barın beyaz çatısı, karşıdaki üç apartmanın geniş yan cepheleri ve onlar; yaşlı kadın ve sarışın genç.

Sokaktan neredeyse kimse geçmiyor. Pencereyi açınca içeri temiz ve buz kokulu hava doluyor. Oda yirmi yedi metrekare. Kahve makinesi odanın sol duvarındaki mutfak tezgahının üzerinde fısıltılar yayarak kaynıyor. Kahve kokusu, kar kokusu ve

odanın kendine has kokusu var içeride. Bu odaya ev diyemiyorum çünkü benim bildiğim evler daha geniş.

Bu gece yılbaşı gecesi. Sarışın genç, gitar çalıyor. Yalnız.

Yaşlı kadın pencereden buz tutmuş boş kaldırımlara bakıyor. Yalnız.

Finli olduklarını düşünüyorum ikisinin de. Böyle olmalı. Bu küçücük odalarda yaşayan Akdenizliler düşünemiyorum.

Yerde yarım bir puzzle duruyor. Dünya haritası şeklinde bir puzzzle. Geçen hafta alışveriş merkezinden aldım onu. Kara parçalarını birleştirince geriye denizler kaldı. Denizleri bir türlü birleştiremiyorum. Okyanuslar tek renk, açık mavinin aynı tonuna boyanmış hepsi, isim de yok. Nereye ait olduklarını belli edecek bir işaret yok üzerlerinde.

Perdeyi hafif aralık bırakarak örtünce, sadece beşinci kattaki sarışın genci görebiliyorum. O da beni izliyor. Tam kaparsam beni göremeyeceği için aralık bırakıyorum perdeyi. Dün işten geldikten sonra dışarı çıkmadı ve hemen her akşam gelen iki arkadaşı da onu ziyarete gelmedi. Abajurunun parlak ışığı yanıyor ve her ayağa kalkışında gölgesi duvara düşüyor. Onun penceresinde noel süsleri yok. Bir nargile ve bir bong var.

Mishka diye bir adamın müziklerini dinliyorum. Kar taneleri gittikçe irileşince perdeleri tamamen açıyorum.

Yeni yıl kutlamaları için insanlar yavaş yavaş meydanda toplanmaya başlıyorlar... Soğuk hava insanın kulaklarını ısırırken ellerinde biralarla geliyorlar meydana. Pembe ve siyaha boyamış kızlar saçlarını. Oysa benim tanıdığım insanlar, saçlarını kahverenginden sarıya boyamak için çaba harcıyorlar. Saç renkleriyle, giysileriyle, işleriyle, ilişkileriyle, kendileriyle uğraşıyor herkes. Benim giysim yok. İki kazak hediye almıştım birinden. Onları giyiyorum. Üşüyeceğimi unutuyorum. Başka biri hatırlatıyor. "Hasta olursun kazak giymezsen, burası Finlandiya."

Geçen hafta gittiğim Kuzey Kutup Çizgisi aklımdan hiç çıkmıyor.

Birileri sıcak barlarda ölümcül yalnızlıktan kurtulmak için sarhoş olup evlerine dönerken, karda kayarak yere düşen diğerleri, donarak ölüyor şehrin gecelerinde. Belki üçüncü kattaki yaşlı kadına benzeyenler. Markete giderken çok ama çok ağır yürüyen yaşlılar. Ya da gençler, beşinci kattaki gibi çok çalışan ve mutsuz gençler.

Kahve fincanımı elimde tutunca, kendimi daha iyi hissediyorum. Pencereden bakarken, beşinci kattaki gençle kahve içtiğimizi ve onun penceresinden şu an durduğum yeri gördüğümü hayal ediyorum. Herhalde hep birini beklediğimi düşünerek izliyor beni.

Oysa gelecek kimse yok. Ben sadece bakıyorum. Kara bakıyorum. Karanlık gökyüzüne bakıyorum. Onunla kahve içmek için evden çıksam, karşı apartmanın kapısına gelsem bile dış kapıyı açamayacağımı, geri döneceğimi biliyorum. Çünkü buradaki apartmanlarda zil yok. Herkes evine anahtarıyla giriyor. Misafirlerine kapıyı anahtarla açıyorlar. Bakınakla yetiniyorum. Sarı uzun saçlarına bakıyorum beşinci kattaki gencin. Apartmanların soğuk suratlarına bakıyorum. Boş caddeye ve değişen trafik lambalarına bakıyorum. Kimse karşıdan karşıya geçmiyor. Saatlerce yanıp değişiyor ışıklar ama tek bir kişi bile geçmiyor.

Karla kaplı parklar var dışarıda. Birkaç kere, dizlerime kadar gelen karın içinde yürüyerek, etrafında daireler çizdiğim parklar. İçmekten burunları kızarmış yaşlı alkolikler köşe başındaki dükkana doğru ilerliyor. Tramvaydan inen birkaç kişi de kırmızı taş kütüphaneye doğru ve yokuşun sonunda görünen uzun kuleli kiliseye doğru bir araba tırmanıyor. 3B tramvayı bütün şehrin etrafında bir tur atarak yeniden "Kallio" durağına gelince, ben de biniyorum. Biletim yok. Bilet kontrolü yapan da

yok. Ayaklarımdaki karlar hemen eriyip yerde bir su birikintisi oluşturuyor. Parmak uçlarım ıslak ve soğuktan sızlarken duraklarda inip binen Finlileri izliyorum. Sarışın genç işinde o sırada. Sabahları kamyonetiyle gidiyor işe.

Tramvay, bana St. Petersburg'u hatırlatan uzun kuleli kiliseyi güzelce seyredebileceğim yakınlıktan geçip, denizin kenarına bir süre yol alıp, sola dönüyor. Yeniden merkeze doğru ilerliyor. Barlarm içinde içenleri, solgun ışıkların altında konuşanları ve soğuktan kaçıp evlerine koşan insanları izliyorum. Bu ışıklı evlerin içinden herhangi birisine gitmek istiyorum. Kapıyı çalıp "Ben geldim," demek istiyorum. Fince çalışıyorum sözlükten. Belki biri bana saati sorar diye saat bile takıyorum ama kimse sormuyor. Onlar her zaman saatin kaç olduğunu, geç kalıp kalmadıklarını biliyorlar.

"Om" diye bir bar var Helsinki'nin merkezinde. Orada oturup Peru hakkında bir kitap okuyup, kahve içiyorum. Yan masadakilerin arkadaşları geliyor ve gülüyorlar. Hepsi iyi giyimli. Hepsi sarı saçlı. Mavi gözlü.

Bana bakıyorlar. Acaba ne renk görünüyorum onlara?

3B şehrin etrafında bir tur daha atarken, istasyonunun karşısındaki durakta bekliyorum trenin gelmesini. Sigara içiyorum ve soğuktan ellerim yanıyor. Tren istasyonunun kapısının duvarında, duvar yüksekliğinde iki heykel var. Adam heykelleri. Ellerinde ışık tutuyorlar. Diğer yanda alışveriş merkezlerinin panoları, neon ışıkları. Pahalı otellerin şık girişleri.

Kallio durağında inince tramvaydan, hep aynı markete giriyorum ve kasada hep aynı sarışın tezgahtar kız oluyor. Bu kız bana bir arkadaşımı hatırlatıyor. Kasada otururken eldiven takıyor, çok üşüyor. Arkadaşıma benzediği için daha çok gülümsüyorum ona. Karşılık veriyor.

Market boş. Raflar dolu. Taneyle biber satıyorlar ve minik kavanozlarda zeytin. Küçük kutularda, neredeyse kurabiye kutusu boyutlarında deterjan. Tek kişilik hazır yemek kutuları... Delirtici bir küçülme gözüme çarpıyor. Oysa benim yaşadığım ülkede "aile boyu" paketler, kocaman boyutlarıyla "ekonomik boy" ürünler var. Şimdi tadı endüstriyel atığa benzeyen, acayip, küçük, tatsız şeylerle karşı karşıyayım. Bu yüzden Guatemala kahvesi alıyorum. Kokusu o kadar güzel ki. Salam, Fransız peyniri ve içinden çıkarmalar çıkan şekerlerden de alıyorum.

Şekerleri cam bir kaba boşaltıp, paketten çıkan resimli çıkartmayı buzdolabına yapıştırıyorum. Her gün bir tane yapıştırıyorum. Buzdolabına bakınca kaç gündür bu odada olduğumu anlıyorum. Çünkü sabah ve akşam arasında ışık farkı yok. Gri renkli gün, gri renkli sabah, gri renkli akşam ve yazın gelmesini bekleyen, her gün penceren bakan birileri var. Sarışın genç ve asla duyamadığım gitar sesi var bu pencerelerin arkasında. Noel süslerinin bile süsleyemediği bir yalnızlık var.

Kuzey'in nasıl bir yer olduğunu sorarsan bir gün bana, sana asla anlatamayacağım bir gökyüzü var. Hep benim bileceğim, hep benim hatırlayacağım, insanın aklını kaybedip bir daha içinde bulamayacağı büyük bir boşluk var.

Sahilden Bostancı

Odada bir şey eksikti. Etrafa şaşkın şaşkın bakıp duruyordum. Ne eksikti? Halı değil, duvar değil, ışık değil; sehpa, koltuk, yastık değil.

Dışarıdan bakınca odanın içinde iki kişi gibi görünüyorduk. Eksik olan tişörtü, ayakkabıları, gözlükleri, saati değildi. Eksik olan elbisem, çantam, ayakkabılarım, küpelerim değildi. Eksik olan sönmek bilmeyen sigaralarımız da değildi. Dumanlar balkon kapısına doğru gizli bir geçit gibi akıyor, güneşin son ışıkları jaluzilerin altından odaya saplanıyordu.

Konuşmak için ağzını açsın diye bekliyordum. Konuşmuyordu. Yıllardır benimle konuşmuyordu. Sanki insan değildim de vahşi bir hayvandım. Pusuya yatmış kırmızı ve kalın dudaklarını izliyordum. Ellerini izliyordum. Bacaklarını izliyordum. Şaşkındım da. Saldırmayacaktım çünkü. Karşısına çıkmayacaktım. Korkutmayacaktım.

Şaşkındı çünkü onun ormanında geziyordum.

"Bira ister misin?" diye sordu ayağa kalkarak. "İsterim," dedim.

O mutfaktayken hemen çıkıp gitse miydim? O zaman odadaki "eksik" ben olurdum, böylece kıçımın altındaki turuncu koltuktan fırlayan bir çivi gibi kendini sürekli hatırlatan eksiklik hissinden kaçabilirdim. Ne fark ederdi? Dünyanın her yerinde ondan kaçıp, dünyanın herhangi bir yerinde giderken ona geri dönmeyi düşünmemiş miydim?

Sesleri dinledim. Mutfaktan koridora geçti. Yerinden oynayan rabıtaların gıcırtısı eşliğinde banyoya girdi.

Ayağa kalkıp çantarını aldım. Birden banyonun kapısı açıldı. Gıcırtılara aldırmadan dosdoğru salona ilerledi. Çantarını aldığım yere bıraktım. Banyoda hangi rabıtanın hangi adımda gıcırdadığını daha ilk gelişimde öğrenmiştim. Salondan yatak odasına doğru giderken ve yatak odasından salona doğru gelirken parmaklarının ucuna basarak yürümeye alışmıştım. Ya gıcırdarsa? Ah gıcırdadı işte! Sağa at adımını! Sola at adımını!

Sabahın erken saatlerinde, döşemeler gıcırdayıp onu uyandırır korkusuyla çişimi yapmaya gidemediğim zamanlarda, pencereden bakıyordum. Bütün pencerelerinde, pencerelerin bütün manzaralarında onu arıyordum. Hep onu aradığını biliyordu. Bildiği her şeyi bilmiyormuş gibi yapmaktı onun oyunu. Ben bu oyunda başrolün dublörüydüm. Tehlikeli sahnelerde trapeze ben çıkardım. Ellerimi ha yakaladı ha yakalayacak derken, boşluktan küt diye yere çakılırdım.

Elinde bira şişesiyle yanıma oturunca kokusunu duydum. Yeni bir sigara yakıp arkama yaslanmaya çalıştım. Yaslanamadım. Huzursuzca kıpırdadım yerimde, bacak bacak üstüne atıp kollarımı bağladım.

Ne kadar zaman geçti, kaç şarkı dinledik, gece oldu mu hiç anlayamadım. Eksik olan şeyi bulmak için odadaki her şeyi tek tek inceledim. Yüzüne bakmadım. Bakarsam bir şey söylemek gerekecekti. "Ne var?" diye soracaktı o zaman. "Hiç," diyecektim sıkılarak. Banyoya giderse kaçmayı planlayacaktım.

Ben planlar yaparken, birden ayağa kalktı. Beyaz gitarını boynuna astı. Parmakları hareket ettikçe... İnce parmakları tellerde dolaşırken...

Sonra ışıklar başka parlamaya başladı. Zaman genişledi. Duvarlar, pencereler, arka fonda ne varsa flulaştı. Giderek belirginleşen tek şey onun yüzüyken, gözlerimin kamaştığını hissediyordum. Yüzünün her ayrıntısını zihnime kazımak ister gibi dimdik bakışlar yöneltiyordum çehresine, arsız bir çocuğun ısrarcı bakışlarını taşıyordum. Gözbebeklerimin hareketi dışında hiçbir şey hissetmiyordum. Elleri ve yüzü arasında ne kadar süre mekik dokuduğumu bilmiyorum.

Parmaklarımın ucunda yürüyerek bir kedi gibi yanına yaklaştım. "Unutamadığın bir zamanı anlatsana?" dedim. Anlatmaz sanıyordum. Hiç anlatmamıştı ki...

Bir an parmakları dondu. Başını öne eğdi. Dudaklarını aralayıp güldü. Gözlerini bana çevirdi. Yeniden çalmaya başladı. Başını geri atıp sırıttı. "85 yazı," dedi. "Sahilden Bostancı!"

Sonra bana bakarak, parmakları birbirleriyle yarışırcasına yeniden çalmaya başladı gitarını. Vücudu, Afrika'nın en uç limanında, azgın dalgaların hırpaladığı bir falezin üstünde dengede kalmaya çalışır gibi bir ileri bir geri gidip geliyordu.

Gülümsüyordu. Ben de gülümsüyordum. Söze gerek yoktu şimdi. Eksik olanı bulmuştuk. Zaman tamamen durmuştu müziğin içinde. Bir tek gülümsemesi vardı bana dünyadan ulaşan, bir de müziği...

O, "Sahilden Bostancı"yı çalarken artık kaçılacak bir yer bırakmamıştı bana.

Salondan banyoya doğru ilerlerken rabıtaların sesine aldırmadan yürüdüm gıcırtılarla. Uyanmıştı artık. Yanımdaydı.

Ben Luigi Pralatini

Ben Luigi Pralatini, aylardan nisan, saat yedi. Belirsizliğin saati yedi. Yıldızlar gökyüzünde buğulu bir camın arkasında. Romon Sokağı'nın en sonundaki yedi numaralı evin, beşinci katındayım. Tavan ahşap. Yağmur yağarsa damlar. Pıt pıt diye düşer yere, düştükçe düşersin, su damlasının peşinde sürüklenirsin. Sokak hareketli olmaz. Taş yüzlü evlerin yeşil pencerelerinden bakan yaşlı kadınların yavaşlığı sinmiş mahalleye. Eğer yürümeyi seviyorsan Fiorina'dan başka yerde yaşamak istemezsin. Sevmeyi bırakamazsın gitsen bile. Kaçsan, uzaklara gitsen de aklmdadır burası. Begonvilleri budayan Satori her zaman şapkasını takar ve gülümser. Bir bardak şarabın hatırına düşerim yola. Aklım evden çıkmadan dışarıda dolaşmaya alışık. Yaşım otuz yedi. Belirsizliğin yaşı. Mevsimlerden bahar. Toprak canlandıkça, güneş ışıldadıkça etrafa tatlı kokular yayılıyor. Bir nar ağacının sevinç çığlığını duyuyorum uzaktan. Elim kolum hayat dolu. Kilom altmış yedi. Uzun ince, dal gibi bir adamım.

Bıyıklarım siyah. Saçlarım kıvırcık. Masam pencere kenarında. Sokaktan gelen incir ağacının dalları sarıyor pervazı. Bir arı yolunu kaybedip başımın üstünde vızıldıyor. Ayaklarım kırk bir numara ve solağım. Günlerden pazar ve kalbim boş.

Simeon'nun Misketleri

Kış.

Çiftlik, St. Martin des Champs Köyü'nün dışında, anayoldan ormanın içine doğru sapmca, ağaçların üzerini kapattığı küçük yolun sonunda. Ağaçlar birbirleri üzerine devrilmişler ilerilerinde ormanın. Her yan odunsu, yosunlu, sisli. Soğuk.

U şeklinde bir avluya bakıyor ahırlar. Yer taş döşeli. Büyük büyük taşlar. Çocuk adımıyla üç adım. Ahırların demir kapıları var. Çocuk boyuyla erişilmez yükseklikte. Dışkı, saman ve kış kokuları birbirine karışmış. Çocuk kokularını siliyor bu karışım.

Büyükler için safkanlar; simsiyah uzun bacaklı, pırıl pırıl tüylü. Küçükler için bal rengi minik midilliler var ahırlarda. Avlunun sağ köşesinde, çocukların midilliye bindikleri boş alan yer alıyor. Burası terk edilmiş bir evin misafir odası gibi. Yüksek tavanlı bir ahırcık. Küçükler için küçük ahır. Büyükler dışarıdaki geniş alanda biniyorlar atlarma. Ahırcıkta bal rengi midilliler art arda yürüyorlar, hep daireler çizerek. Anneler, kapının arkasından çocuklarının geçişlerini, endişeyle karışık gurur dolu

gözlerle izliyorlar. Bir anne, sağ eliyle dudaklarındaki sert kabukları koparıyor, sol eliyle kendi belini sarmış. Sanki midilliden düşüverecek oğlunu hemen yakalamak için tetikte bekliyor.

Enza dört yaşında, bambaşka bir ifadesi var, yüzü diğer çocuklarınkinden ayrılıveriyor. Uzun ve ince bacaklarını midillinin karnından sarkıtmış, el sallıyor ama annesi orada değil. Binici şapkası kaymış, sarı dalgalı saçları gözünün üzerinde, dengesini korumakta zorlanıyor. Bir tur daha atıyor midilliler. Enza artık iyice zorlanıyor. Annelerine gösteriş yapan diğer çocuklar canını sıkıyor. Midilli hızlanınca kız havaya sıçrıyor. Mavi gözleri kocaman açılıyor. Sesi incecik midilliden düşerken. Yerde. Öğretmen hemen kaldırıyor onu. Enza ağlamıyor. Demir kapının arkasından onu izleyenlere bakıyor. Diğer anneler Enza'nın düşüşünü büyük bir hata, büyük bir ayıp gibi fısıltılarla, birbirlerine bakarak kınıyorlar. Enza utanıyor, kızarıyor, gözlerini kaldırmıyor bir daha. Annesi yok. Annesi kendi elini beline dolamamış, izlemiyor. Annesi o düşerse onu kucaklayıp avutmayacak. Öğretmen gelecek. Kalk, diyecek. O da kalkacak.

Avlu yankı yapıyor. Atları bir ahırdan diğerine sokarlarken, nal sesleri çoğalıyor. Bazen bir kişneme. Bazen bir çocuk çığlığı.

Simeon altı yaşında. Enza'nın ağabeyi. Turuncu paltosunun düğmeleri eksik. Boynu açıkta. Şapkası yok. Burnu kıpkırmızı. Sarı saçları gözlerini kapatmış. Cepleri şişkin. İçleri misket dolu. Avluyu koşarak geçiyor. Misketlerin şıkırtısı yankılanıyor avluda. Bir daha boydan boya geçiyor avluyu. Simeon avluyu geçerken, üç-beş adımlık bir zaman diliminde, kar yağmaya başlıyor. Avluya eğik düşen iri kar taneleri Simeon'un saçlarında duruyor. Kirpiklerinde, dudaklarında beyaz tanecikler birikiyor. Bir daha avluyu geçiyor Simeon. Misket sesleri cebinden yayılıyor, yayıldıkça genişliyor, şekilleniyor avluda. Sonra durup soğumuş küçük ellerini cebine sokuyor. Misketler eline geliverince hızla geri çekiyor elini cebinden. Canı yanmış gibi, eline tavadan

yağ sıçramış gibi yüzü. Simeon, kardeşinin midilliden düştüğünü görüp demir kapıya atıldığında, demir kapıyı açamayıp altından sürünerek geçtiğinde, kardeşinin yanına gidip üzerindeki samanları temizlediğinde, onun bir yerine zarar gelmediğini anlamak için kızı çekiştirdiğinde hep hüzünlü. Anne ve babaları onlardan koptuğundan beri böyle bakıyor, kristal bir küreye bakıp geleceği görmeye çalışır gibi...

Enza midilliden iniyor. Kendi başına geçiriyor avludan midilliyi. İpi çekiyor, hayvan geliyor. Ahırda ot veriyor midillisine. Korkarak tüylerini okşuyor. Midilli kıpırdadıkça o da kıpırdıyor, kaçacak gibi yapıyor. Simeon cesur. Enza'nın elini tutmuş, hayvanın sırtına bastırıyor. Sev, diyor. Enza önce elini kaydırmaya çalışıyor ama Simeon'nun gücüne yetişemiyor. Yüzünü buruşturuyor. Ağlayacak. O zaman Simeon Enza'nın elini hayvanın sırtından çekip, kendi kafasına götürüyor. Okşatıyor saçlarını Enza'ya. Sev, diyor. Beni sevdiğin gibi sev.

Ahırın açık kapısından görünen avluya karlar düşmeye devam ederken, çatının tepesindeki demir lamba yanıyor. Kar tanelerini aydınlatan ışık, ölü gölgeleri canlandırıyor. İki çocuk hızla ahırdan çıkıp taş zeminli avluda art arda koşmaya başlıyorlar. Misket sesleri, çocukların gülüşlerine, taşlarda yankılanan ayak seslerine karışıyor. Sonra Simeon, çiftliğin çitlerine ulaşana dek çamurun içinde koşturuyor. Çitlerin önünde durup uzağa bakmaya başlıyor. Yeşili solmuş tarlalara, cadı saçlarını andıran devrik ağaçlı, çalılıklı, koyu karanlıklı ormana doğru dalıyor gözleri. Bağıracak gibi ağzını açıyor. Kar taneleri sıcak ağzında eriyiveriyor. Ormana söylemek istediği bir şeyler var da cesaret edemiyor gibi. O zaman yüzünde ne misketleri, ne midilliler ne Enza var. Çocukluk yok. Geriye dönüp boş yola bakıyor. Arabanın yanındaki kardeşini görüyor. Onları buraya getireni arıyor gözleriyle. Göremiyor. Unutmuş yolu. Evi.

Ayaklarının altına yapışan çamur, adım atmasını güçleştiriyor. Çamurların içinden bir el çıkıp ayak bileğini yakalamış gibi debeleniyor. Yardıma ihtiyacı var. Kar üzerinde birikiyor. Çıplak boynundan içeri giriyor taneler. Burnundan sümükleri akıyor. Üşüdü artık. Yoruldu.

Kollarını açıp tek ayağını çamurdan çıkarırken, ayakkabısının altında biriken balçığı da atmaya çalışıyor bacağını titreterek. Olmayacak. Kurtulamayacak ayaklarını tutkal gibi toprağa yapıştıran bu şeyden. Bekliyor. Hem çitlerin ilerisine hem geliş yoluna, bir oraya bir buraya bakarak bekliyor. Elini cebine sokuyor, avuçlarının içinde şıkırdatıyor misketlerini. Atların kişnemeleri geliyor ahırdan. Enza, Simeon'un tuzağa yakalandığı yere doğru bağırıyor. Gel, diyor. Gel. Simeon çocuk adımlarını atamıyor kardeşine doğru. Orada Simeon, üzeri iyice beyazlaşmış, yeni kanatlar çıkaran küçük bir melek gibi kıpırtısız bekliyor.

Hava kararıyor. Orman ve tarlalar görülmeyecek az sonra. Kış gecesi saracak her yanı.

Bizim Oğlan

İki dirhem bir çekirdek hazırlandı Miniş. Dalgalı saçlarını fosforlu yeşil saç jölesiyle geriye yapıştırdı. Dudaklarını "Pinky Summer" adlı rujla boyadı. Bu ruju iki ay önce, karşılarındaki tek katlı evde yaşayan komşu kızından almıştı. Nesrin, her ay yenilenen kozmetik kataloğundaki ürünleri satardı. Miniş'le birlikte günlerce renkli katalog sayfalarına bakar, içlerinden en beğendiklerini seçip, sipariş verirlerdi. Rujların, farların, parfümlerin fiyakalı isimlerine hayrandı Miniş. Kokusundan çok ambalajı ve ismi için alırdı parfümleri. Yeni sipariş ettiği bir parfüm eline ulaştığında içi mutlulukla coşar, aynanın karşısına geçip, poz vere vere sıkardı. "Deli kızım," derdi annesi Miniş'e. Onca ruju, parfümü, kremi olmasına rağmen yenilerini sipariş etmesine kızmazdı. "Kendi kazanıyor, kendi harcıyor," diye geçiştirirdi Miniş'i çekemeyenleri. İçten içe kızının evde kalmasına üzüldüğünden, Miniş ne yaparsa yapsın ona kızamazdı. Kendinde bulurdu suçu.

Kısa bedenini daha da kısa gösteren beyaz gömleğinin ve kırmızı uzun eteğinin altına, sezon başı kırk beş kağıdı bayılıp aldığı, kutusundan sadece giyeceği zaman çıkardığı; düz taban, üzeri boncuklu, işlemeli, cıngıllı, pespembe babetlerini ayağına geçirdi Miniş. Tombul siyah bir şişedeki "Midnight Passion" adlı parfümü sıkıverdi boynuna. Göz ucuyla kırık aynada kendine bakarken, gözleri apış arasına doğru kaydı. Eski bir alışkanlığıydı bu. Eteğinin önünü eliyle şöyle bir düzeltti.

"Aldırdım işte o ufak et parçasını, yeri bile belli değil artık, kim nerden bilecek benim oramı? Evlenmeden asla indirmem külodumu. Olur da indirirsem, hadi diyelim ki aşık oldum, o da bana aşık oldu, kendimizi kaybettik, şöyle çimenlere yatı yatı verdik. Hooop indi külot, olmaz ya, oldu diyelim, kıllarım saklar ameliyat izini. Eğilip orama bakacak değil ya? Bakarlar mı yoksa? Gözünü dikip dikip şeyime bakar mı erkekler? Ulan, ulan çaktım mı yumruğu, Allah yarattı demem, binerim boğazına sünepenin! Seni gidi itin dölü, yüz verdik, iki kere öptürdük diye sen beni ne sandın? Peki, diyelim bu adamla evlendim, bir ömür nasıl saklarım ameliyat izini? Ya derse ağdaya git, bebek gibi pırıl pırıl yap oranı? İşte o zaman biterim kız ben. Yemin olsun kıyarım canıma... Kıydım canıma diyelim, ya adam beni gömer gömmez başka birini bulursa? Ulan, ulan şansa bak! Yanarım yanarım şu modeli eskimiş çeyizlik beyaz eşyama yanarım! Elin karısı kurulursa evime, taksitlerini üç yıl ödediğim çamaşır makinasına atarsa yatak çarşaflarını, ah bir de unutursa kireç önleyici koymayı, valla kireçli sulara bir sene dayanmaz makinam, bozulur gider!"

Toprak yolda ilerlerken Nesrin'in sesiyle irkildi Miniş.

"Nereye gidiyorsun bu saatte Miniş?"

Ah bu kız yok mu bu kız, nereye gitse görürdü, ne yapsa işitirdi, yakasına yapışırdı Miniş'in. Sesindeki o dalga geçer hava, yüzündeki o müstehzi gülüş, ah, deli ederdi Miniş'i. Bir yandan

da severdi komşu kızını. Aç kaldıklarında yaşlı annesiyle ona yemek verirdi, söküğü olsa dikerdi. Pek becerikli değildi kadın işlerinde Miniş. Komşu kızı koşar gelir, başı sıkışınca yardım ederdi. Miniş de ineğin sütünden sağar, komşu kızının çocuklarına götürürdü. Tek arkadaşı Nesrin'di. Köyde kimseler onunla ahbaplık etmek istemez, sokakta yanyana gelecekler diye ödleri kopardı.

"İş görüşmem var, oraya gidiyorum. Geç bile kaldım. Dolmuş kalkmadan yetişsem bari..."

İçimden seninle konuşmak gelmiyor ama yine sarkıttın başını pencereden! Sanane be benim nereye gittiğimden, ne yapacaksın öğreneceksin de? Arkamdan dedikodumu yaptığını, mevlüdlerde fısfıs "Vah bizim Miniş'e, kim alır onu o erkek çüküyle?" dediğini bilmiyor muyum sanıyorsun? Ulan, ulan sendeki güzelliğin yarısını bana verseydi Allahım, bugün bu ahırın üstünde oturur muydum? Kalır mıydım köyde? Basar giderdim ilk gel diyenle. Ama yok, bir Allah'ın kulu da yüzüme bakmadı ki, biri de gel kaçalım buralardan demedi ki! Seni şanslı küspe seni, kıskandın di mi iş görüşmesine gitmemi? Yediremedin di mi kendine boklu çocuk bezi yıkayıp, evde tıkılıp kalmayı?

"Eski iş yerime gidiyorum canım. Evet, evet aynı otele ama bu sefer temizlik işi için değil, başka bir pozisyon varmış, orası için görüşeceğim!"

Temizlikçiyim diye hep aşağıladın beni! Temizlik dedimse senin bildiğin temizlik işlerinden değildi ki benim işim. Ne halı dövmesi var, ne cam silmesi. Ortalığı düzenle, günde bir kere çay demle, biten tuvalet kağıdını değiştir yeter. Hem temizliğe gitmesem nasıl sipariş verecektim kataloglarından onca ruju, parfümü, pudrayı haberin var mı at suratlı domuz? Senin gibi koca parası mı yiyiyorum ben? Katalogla parfüm satınayı sen iş mi sanıyorsun? Hani senin sigortan, hani senin maaşın, hani senin iş yerin pasaklı teneke!

"Hadi öptüm canım, görüşürüz!"

Hızlı adımlarla uzaklaştı Miniş. Yürürken vücuduna uzun gelen kolları iki yanında hopluyordu. Her an dağılacak bir kukla gibi sallanıyor, tuhaf ve komik bir ritimle ileriye doğru atılıyordu. Alman halter takımındaki kızlara benzediğini söylemişti eski müdürü olacak o densiz karı. "Aferin Münire, Alman halter takımındaki kızlara benziyorsun. Çok çalışkansın, gücün kuvvetin yerinde maşallah!"

Boyunun kısalığı, kaslı kolları, almayı unuttuğunda erkek sakalı gibi diken diken çıkan çene kılları, içi sönmüş üzümlere benzeyen küçücük göğüsleriyle Miniş kadın da değildi, erkek de. Ama azıcık makyaj yapıp, saçlarını tarayınca, sakalını bıyığını alınca, güzelce giyininince, kahverengi gözleri ışıldayıp yanağındaki gamzesi belirince, işte o zaman pek güzel gözüküyordu kendine. Yine de müdürünün sözlerine alınır, altında bir şey arar, acaba durumumu biliyor mu diye düşünürdü. Boyuna söylenirdi içinden. "Kadınım ben! Sizin gibi benim de şeyim var! Tövbe tövbe! Allah bana o et parçasını yanlışlıkla vermiş. Zaten aldırdım gitti. Tedavimi oldum! Dört yılımı hastanelerde boşuna mı harcadım? Onca acıyı boşuna mı çektim? Diğerleri doğuştan şanslı, beni kim anlar ki? Hiçbiri. Ulan, ulan kaçırıcam dolmuşu iyi mi!"

Dolmuşun en arkasında dizlerini sıkı sıkı birbirine yapıştırıp, kucağında küçük bir bebek gibi özenle taşıdığı çantasını açtı Miniş. Dolmuşa binmeden önce bakkaldan aldığı abur cuburu yemeye koyuldu. Ne kadar yemek yese de doymuyordu. İştahı yerindeydi. Nesrin bazen onun oburluğuyla eğlenmek için- biraz da gösteriş olsun diye- sehpanın üzerindeki kristal meyveliğe koyardı elmayı, portakalı, muzu. Miniş kendine ne kadar hakim olmaya çalışırsa çalışsın, katalogdaki parfümlere, rujlara; o rujları sürmüş pudra yüzlü güzel manken kadınlara ne kadar bakarsa baksın, aklını kristal meyvelikten alamıyordu. Komşu kızının çay doldurmak için mutfağa gitmesini fırsat bilip, atılı-

yordu sehpaya, çekiyordu koca kristal meyveliği kucağına, başlıyordu kıtlıktan çıkmış gibi yemeye. Komşu kızının oda kapısında durup onu izlerken kıkır kıkır güldüğünü fark etmiyordu bile. Köyde cimriliğiyle tanınırdı ama boğazından ve süsünden kısmazdı. Tek lüksü yemek yemekti Miniş'in. Oteldeki güzelim işini bir hiç uğruna bırakıp, o İstanbullu sosyetik ailenin yanında bakıcılık yaptığı zamanlarda da en çok içine dokunan, ev sahibesinin mutfağı kilitlemesi, ona dilediğince yemek vermemesiydi. İstanbul'da yediği dönerleri, kebapları, pizzaları, tatlıları anlata anlata bitiremiyordu köyde. Halbuki koca sene aç gezmiş, anca iki haftada bir izin günlerinde tıkanıncaya kadar yemişti. Ona göre coğrafya yemek adlarıydı. Komşu kızı sıkıştırıp sıkıştırıp sorardı: "Nişantaşı'na gittin ya Miniş, anlatsana biraz kadınlar ne giyiyordu?" Miniş, öne çıkık çenesini oynata oynata güler, "Gittim," derdi. "Bir Saray Muhallebicisi var, çok pahalı ama ömrümde öyle güzel tavuk çorbası içmedim!" Halbuki sonradan görme patronu hesap fazla tutmasın diye Miniş'e tavuk çorbası söyler, kendisi ise dönerleri mideye indirirdi. Saftı Miniş, kadında kötülük aramazdı. Över de överdi Tavuktaşı'nı. "En sevdiğim çorba," derdi tavuk çorbasına. Nişantaşı'nda başka bir yer bilmezdi. Onun gözde semti Taksim'di. Taksim, Nişantaşı gibi tavuk suyu çorba ile sınırlandırılmış bir yer değildi. Taksim, döner demekti; pizzaydı, profiteroldü Taksim.

İneceği durağa gelince hopladı yerinden Miniş. Dua etmek geliyordu içinden ama ezberi zayıftı. Hiç tutamazdı aklında Ayetel kürsi'yi, Sübhaneke'yi, Kulhuvallah'ı. Kargacık burgacık yazısıyla yazıp koynunda taşıdığı, acil dua ihtiyacı olduğunda çıkarıp okuduğu kağıdı arandı. "Ulan, ulan unuttum ya Kevseri evde!" diye küçük bir çığlık savuruverdi. Yanından geçen bir hanımteyze irkildi. "Ne oldu oğlum iyi misin?" Yaşlı kadın Miniş'in kırmızı eteğini görünce başını hızla yana çevirdi. "Tövbe tövbe! Hay güzel Allahım tövbe, oğlum neden kadın gibi gi-

yindin, günah sana tövbe. Utanman yok mu senin? Bir de ruj sürmüş üstelik, tövbe!"

"Ulan yaşlı manyak, nerem erkek benim, sen kendi kıçına bak traktör tekeri gibi!"

Yaşlı kadının sözüne içerleyen Miniş, elinin ayağının titrediğini hissetti. İçi acıdı. Gücünü kuvvetini, iş görüşmesine gitme heyecanını yitirdi. Kimse onu görmesin, laf etmesin diye büyük parkın ağaçlığına girdi, bir banka oturdu. "Tiksiniyorum," dedi kendi kendine, "Bu kalpsiz insanlardan tiksiniyorum. Zamanı durdurabilsem, kimseler geçmese caddeden, geçip gitsem otele, yapsam şu iş görüşmesini, dönsem evime."

Karşı banka oturan genç çifte dikti gözlerini. Oğlan kızın omzuna elini atmış, başını geriye yaslayan kızın boynunu öpmeye çalışıyordu. Kız başını kaldırınca dudakları kenetleniyordu oğlanla. Ezilip büzülüyordu dudaklar. "Sarımsak dövmek gibi bir şey bu öpüşme," diyordu Miniş. Daha hiçbir erkeği öpmediği için ne hissedeceğini bilemiyordu. Hani iki diş sarımsağı kırıp, üstüne de tuz atarsın, bakır havanın tokmağını vurdukça vurursun, suyu çıkar sarımsağın, tuz taneleri gıcırdar da gıcırdar. Oğlanın dudakları kızın dudaklarını ezdikçe, bakır havanın sesini duyuyor, sarımsak kokulu bir nefes buğusu çarpıyordu yüzüne. Tak da tak, tak tak da tak tak.

"Bizi mi izliyorsun lan sen?" Üzerine yürüyen oğlan korkutmuştu Miniş'i. Sesinin gürlüğüne kendi de şaşırdı: "Ben burda oturuyordum, siz geldiniz, ne izleyeyim sizi? Bana ne sizden, erkek arkadaşımı bekliyorum!"

Oğlan bir Miniş'in kırmızı eteğine, bir pembe boyalı dudaklarına, bir çenesindeki sakal izlerine bakıyor, bir ileri bir geri gidip geliyor; kafeste kalmaktan sıkılmış, dışarı çıkınca herkese saldıran deli kazlar gibi kollarını gere gere Miniş'e diş biliyordu. "İbne misin lan sen? Sen, sen nesin böyle?"

Oğlan da, kadın mı erkek mi anlayamadığı Miniş'e ne yapacağını şaşırmıştı. Bir kadını dövmek, hele biraz önce öpüştüğü sevgilisinin gözü önünde Miniş'e saldırmak, ona eksi puan kazandıracaktı. Yakışmazdı delikanlılığa.

"Bırak sevgilim, yazık, görmüyor musun eteğini, ayakkabılarını, baksana kız o kız!" Oğlanı kolundan tutup uzaklaştırdı sevgilisi. Biraz önce dudaklarını zevkle büze büze öpüşen o kızın bakışları, Miniş'i erkek sanan yaşlı teyzeyle aynı dehşeti taşıyordu. Neydi bu bakışın adı? Tövbe tövbe bakışı. Bilmez miydi bu bakışları Miniş? Bilirdi, içini kanata kanata öğretmişlerdi ona. Yufka yüreğinin sertleştiğini, içinde bir şeylerin kıyıdan denize açılan sandallar gibi uzaklaştığını hissediyordu. Öfke denen kara bela yapışmıştı yakasına.

Yürümeye başladı. Ihlamur ağaçları arkadaşı oldu, çınarlar yalandan buluşacağı sevgilisi. Kendi kendine konuşarak turladı büyük parkta. Biraz soluklanmak için heykelin önünde durduğu esnada bir kalabalık sardı etrafını. İki kişi Atatürk heykelinin önüne bir çelenk bıraktı, sonra da diğerlerinin yanına geçip saygı duruşuna geçti. Eşofman giymiş, sporcu gençlerdi bunlar. Kasabanın futbol takımının oyuncularıydılar. Birbirinden yakışıklı, adaleli, sağlıklı bir sürü erkeği tek sıra halinde karşısında bulan Miniş, şaşkınlıktan küçük dilini yuttu. Baktı durdu. İçlerinden en beğendiğini seçmeye çalıştı. "Bacım kenara çekil," diyerek biri çekti kolundan. Göz göze geldiler. Takımın ayak işlerini yapan gençti bu. Gülerek başını yana attı. Miniş'i yana doğru iterken kıkırdadı düpedüz. O sırada saygı duruşu da bitti. Sporcular hareketlendi. İçlerinden biri Miniş'in farkına varınca, diğerlerine gösterdi. Başladılar gülmeye. Kurşuna dizildi Miniş onların kahkahalarıyla. Heykelinin önünde daha fazla duramadı, utançla kaçıp gitti. Gözyaşları yanaklarından çenesine, oradan göğsüne aktı da aktı. Otele varana dek, ağlaya ağlaya yürü-

dü. Ne pudra kaldı yüzünde ne ruj ne de rimel. Sandal kıyıdan açıldıkça açıldı, gözden kayboldu.

Otele vardığında eski müdürünü buldu. Müdür, Miniş'in ağladığını fark etmedi. "Biliyorsun bu iş ağır ama sen üstesinden gelirsin, güçlü kuvvetli kızsın," dedi. "Kimseye kulak asma, eğer yine seni üzecek olurlarsa ver cevaplarım, kendini ezdirme, hele bir serserinin lafına kulak asıp bir daha işini bırakma! Sen sevdiğimiz, işini iyi yapan bir çalışanımızsın," dedi. "Meslek edinme kursuna gidip, sezon açılıncaya kadar bir belge alman gerek," diye ekledi. Miniş'in yeni mesleği kesecilikti. Eski kazandığının üç katım kazanacaktı. O an gözleri parladı Miniş'in. "Araba alırım," dedi. "Kimse görmez beni, evden işe işten eve gider gelirim. Ulan, ulan sakallarımdan kurtulmak için lazer epilasyona bile giderim!" Sonra komşu kızım düşündü. Her sabah Miniş'in arabasının sesini duyunca kendini pencereye atacaktı, ölecekti kıskançlığından! Birbirinden güzel elbiseler alacaktı. Her gün farklı kıyafetler giyecek, saçlarım kasabanın en iyi kuaföründe yaptıracaktı. "Kim tutar beni be?"

Tüm umutsuzluğunu bir kenara atmış, içi sevinçle dolmuştu. Gülüyordu. Çiçeklenmişti. Bir anda para her şey oluvermişti. Onu koruyacak tek güç paraydı. Pul pul, çil çil paracıkları, açacağı banka hesaplarım, alacağı yemekleri, komşu kızın kataloğundan sipariş edeceği yeni makyaj malzemelerini düşüne düşüne çıktı otelin bahçesine. O sırada eskiden tanıdığı aşçılardan birini gördü. Yılışık, pislik bir adamdı bu. Miniş'i görünce heyecanlandı. "Bizim oğlan, naber?" diyerek musallat oldu kıza. İşte bu yeşil gözlü çakal yüzünden, herkesin içinde "Bizim oğlan, bizim oğlan!" diye takılması yüzünden oteldeki işi bırakıp, İstanbullu zengin karının yanında çalışmaya başlamış, koca bir sene aç uyumuştu. O an gözü döndü Miniş'in, aç kaldığı geceler canlandı gözünde, sabahki yaşlı kadının "tövbe tövbe"leri,

futbol takımının kahkaları çınladı kulaklarında. Yaklaştı aşçı bozuntusuna, güçlü kollarıyla kendine çekti, iri yumruklarını sıktı. Başladı vurmaya.

Müdür çıktı gürültüye. "Oh olsun," dedi. "Yettiniz kızın canına!"

Yumruklarım arka arkaya sıralarken "Ben kadınım!" diye bağırıyordu Miniş.

Honfleur

Karşıdan karşıya geçen turistler. Okyanusun kıyısındaki çakıl taşları. Denize uzanan falezlerden atlayıp intihar edenler. Arabanın camından salladığım izmarit. Portekizli yol işçilerinin gitarla söylediği şarkı. İstanbul'da bıraktığım "Bodrum hatırası" kül tablası. Denize çıkan küçük bir sokaktaki kahve. Capetown'ın arka mahallerinde bir kadın. Gittiğim her yerden attığım kartlar. Çantamdaki pullar. Duvardaki saatlerin aynı anda çalması. Misafir peçetelerinin üzerindeki yağ izleri. Kapıda yatan kırçıllı kedi. Havaalanında okuduğum panolar. Münih treninde uyumak üzereyken dinlediğim şarkının sözleri. Japon komşunun bahçesinde, ufukta görülen yapraksız, kuru üç ağaç. Paris'ten çıkarken trafiğin sıkışması. Avusturya'da bir oda. Marketten seçilen şarabın markası. Bulgaristan sınırından gelen bir nehir. Afrika'da bir çöl, bir kumtanesi. Balkona uzanan iğde ağacı. Moda'da aşık olduğum gün. Boğaz'a demirlemiş gemilerin cansızlığı. Sally Mann'in çocukları. Schumann'ın deliliği. Magritt'in balon kafası. Brugge sokaklarında gezen atların nal

sesleri. Sırtına yaslanıp uyuduğum bir beden. Blues bir yüz. Jean D'arc kilisesinde yaktığım mumun rengi. Nevizade'nin sesleri. Trouville'nin yolları. Chanel 5 kokan siyah beyaz fotoğraflar. Odada yanan mumların titremesi. Sigara ve votka kokan dudaklar. Mezarlığın sessiz bahçesindeki mermer haçlar. Ankara'da kuruyan bir deniz. Marakeş'in sokakları. Büyükada'dan dönerken sarhoş bir gece. Buluşmayı beklerken aldığım bir demet sümbül. 70'lerin şarkıları. Kaybettiğim anahtarlar. Terk ettiğim bir ev. Kokulardan bir geçmiş. Müziklerden bir dünya. Fotoğraflardan bir aşk. Beni sürükleyen yollar. Bastille Meydanı'nda yazdığım şiir. Seine Nehri'nden bir ten. Kadıköy'den bir tokat. Sevemeyen sevgililer. Dokunamayan kadınlar. Kapalı adamlar. Kanlıca'da resimleşen gözler. Köpeklerin havlamaları. Gece kulüplerinde beklenen mucize. Bir mail. Kimsenin bilmeye uğraşmadığı bir bilmece. Oynayacak arkadaş bulunamayan saklambaç. Yalnız yemek yiyemeyen bir kız. Lokantalar. Temiz önlüklü aşçılar. Schubert'in alabalığı. Genç kız ve ölüm. Piyano elleri. Uzun ince erkek elleri. Uzaktan gördüğüm eller. Babamın elleri. Kendini yakan adamın elleri. Nusih'in elleri. Saçlarımı tarayanın elleri. Kendi ellerim.

Honfleur'da porselen tabağı önüme koyan garsonun elleri.

Hard Times

Kendimi başka birine hazırlamıştım. Onlara değil, bunlara değil. Arınmıştım kıskançlıktan, arınmıştım gündelikten. Bir daha ona yalan atmayacaktım. Tüm bu hazırlıklar uzun bir zamana yayılıyor. Yayıldıkça kaybolmayan tek bir duygu var. Kelimeler, içine sinek konan bir kavanoz gibi vızır vızır. Kayboldu bıraktığım iz. Kötü insanlar da sevebilir oysa. Kıs kıs gülüyor bir kedi. Birlikte geceyi bekliyoruz. Geceleri kendime bir adım daha yaklaşıyorum. Gündüz, kurumuş ekmek gibi faydasız. İşime yaramaz ışık. Gitmem gereken bir yer var ve hep hazırım gitmeye. "Kalırsan benimle," diyor "sana yalan atmak zorunda kalırım. O yüzden kalamazsm, gitmelisin!"

Acemisiyiz bağlanmanın. Çok genciz dürüstlüğe. Sokakta kavga, duman, siren. Müzik her şeyi silene kadar, ona dokunup boynuna başmı gömene kadar sabır. Sadece sabrediyorum. Tütsü kokan bir odada hiç mi öpmediniz birini? Son nefesinize kadar onunla birlikte yaşlanıp ölmediniz mi o an?

Şefkat, şehvet, korku, cesaret, utanç. İşte gece olanlar bunlar. Sokakta küfür. Sokakta, pencereden savurduklarını toplayan çöpçü kamyonu var. Şehrin sarhoşlarından naralar. İki travestinin kahkahaları. Bir fincan kahve ve yan yanayız. Sokağı dinliyoruz susunca. Müsait bir yerde dursa aklım, ölecek var. Herhalde içimde şimdi, bir zamanlar çıkamadığım sokak.

Saçları ne güzel kokuyor. Sakalları uzamış. Hep aynı şarkı çalıyor odada. Sözleri tekrarlıyorum içimden. Utanıyorum yanında şarkı söylemeye. Böyle baksa, böyle baksa, böyle baksa bana. Ne derler aşıklar birbirlerine öpüşürken? Ben onları diyemem. Dilimi yuttum ağzında. Bacaklarıma sincaplar tırmandı sanki bana sarılınca. Delirmeden sevmek mümkün müydü, başka türlü nasıl sevecektik birbirimizi bu şehirde? O son yalanı atmayacaktın ama o kadar ince ruhlu değildim, attım. Bilemedik, büyüklerden özür dileriz. Biz küçük sevdik birbirimizi. Seyahat boyu şişeler gibi. Gösterişli değildik. İki çirkin yan yana gelince de dünya durabilir. Gece bizim sahilimiz. Yazımız. Denizimiz. Sandalımız. Otelimiz. Gece bizim yaşayamadıklarımız. Üzerinde hiçbir şey olmayan tropik bir ada gece. Yalan bunlar. Yazmak yalan. Kuru kuru oturup, sigara içiyoruz. Çok çaresizsek pencereden bakıyoruz, birbirimize bakıyoruz ve "oh, sonunda birlikteyiz!" diyoruz gülerek. Yine de söylenmeyen bir inanç var aramızda. Gülüp durduğumuz bir şey var. Söze dökülmesin istediğimiz bir şey var. Üstümüze yıkılırsa, kurtulamayız bu suçtan.

Ona hazırım. Dürbünle bakınca görülecek bir ilişki bu. İki uçurumuz karşılıklı. Kafamı kaldırsam, bitecek hayallerim. Kafamı hiç kaldırmadan öylece duruyorum. Yalan attığımı biliyor, bildiğini biliyorum. Bakalım ne zaman söyleyecek. Kanepede oturuyoruz. Bir sağa bir sola, huzursuz bacaklarım. Ayrı kaldığımız zamanlardan, yaşadığımız evden, yaşadığımız tüm acımasız tecrübelerden sıyrılıyoruz, dökülüp tazeleniyoruz. Yalan

bunlar. Yaşanırken bu sözler yok. Belki ter kokuyoruz, dişlerimiz leş, saçlarımız yağlı, üstümüz başımız rezil, karaktersiz bir yaşamımız var. Köpek gibi davranıyoruz birbirimize. Hiç kimseye örnek olamayız. Sevmezler bizi bu şehirde.

Sonra kahve. Sokakta tantana. Sokakta inleme. İsterik bir çığlık dışarısı. Korusam bu anı, ah yapamam. Hiçbir şey korunmaz bu dünyada. Şimdi konuşmaya başlasam, neler neler anlatır dilim. Ben bile inanamam. Güzel bir yalan gece. Sonra hiç olmadığım biri olmak ve ondan kaçmak için, artık beni sevmesinin ağırlığına dayanamadığım için, hızlıca bir tokat yüzüne. Sokakta kan, sokakta tükürük. Sokakta kırılmış kemikler. Bunca hazırlığa rağmen, büyük başarısızlık gece. Bir kere de o yalan atsa, ben bulsam, çıkartsam yalanını mavi bir havuz gibi koysam ortaya. Atlasam içine zevkle kelimelerinin. Yalanının içinde boğulsam ve bu beni keskinleştirse. Nefretini bile kabullenebilirim. Sussam, hiç anlatmasam, mutlu olurduk birbirimizi gördüğümüze ama yine yapamadım, ölene kadar konuştum karanlıkta. Gündüz kurumuş bir ekmek gibi faydasız, işime yaramaz ışık. Nerden başlasam, nerden başlasam ona doğruyu söylemeye? Sokakta lanet. Sokakta kusmuk. Sokakta pempe rujlu sarhoş kadınlar. Hepsi yalan bunların. Yazmak yalan.

Odada Baby Huey çaldı tüm gece, Hard Times.

Düğümler

Oltasına misinayı geçirip bağladı Albay. Attığı düğümü sıkılaştırırken aklında tek bir düşünce vardı. Fırtına yaklaşıyordu. Bulutlar dağın arkasından kara kara görünmüştü. Kasabayı dört bir yandan saran dağların tepelerindeki karlar henüz erimişti. Sabah balığa çıkmadan önce koyu renkli çayını içerken, burnu üşümüş ve saz çatılı toprak barakası tir tir titremişti.

Gökyüzüne şöyle bir göz gezdirip, başını önüne eğdi. Attığı her düğümü severek, ilgi ve beğeniyle izliyordu. Yavaştı hareketleri. Yakalandığı eski fırtınaları geçiriyordu aklından tek tek. Tüm bu anılar yığınından kurtulmaya karar vermişti. O soğuk kış gecesinde teknesine büyük hasar veren fırtınayı unutmak istiyordu. 78 senesinde Kuzey Burnu'nda yakalandığı fırtınayı.

Küçük mavi teknesi sığındıkları dar kayalığın kenarında şıpır şıpır sesler çıkararak sallanıyordu. Gömleğinin içine giren serin rüzgar sırtını okşayıp geçerken, on metre kadar ötede bir balık atlayıp, suda havalandı ve şap diye bıraktı kendini derinlere. Bilmediği düğüm kalmamasına rağmen, atmakta zorlandığı

düğümler vardı hâlâ. Düğümler yüzünden sinirden köpürüyor, ringdeki bir boğa gibi burnundan soluyordu. Yüzü öfkeden kızarmış halde misinayı eğip bükerken, demir kargaburnuyla iğneyi çekiştiriyordu. Bir süre sonra, Stacey Kent çalan TRT 3 radyosunu da duymaz hale gelip tamamen kendinden geçiyor, düğümü attığını görünce sakinleşiveriyordu. Koskoca bir denizin kıyısında, tek başına, dalga sesleriyle baş başa, balıkların peşinde ordan oraya sürükleniyordu. İkinci yılında anlamıştı evliliğinin biteceğini. Babadan kalma serveti de karısına kaptırıp iflas ettikten sonra, deniz kenarındaki evden başka malı mülkü kalmamıştı elinde. Vaktinin çoğunu teknesinde geçiriyordu. Sanki denizle evlenmiş, teknesini evi yapmıştı. Hangi ara yaşlandığını, hangi ara kendi olmaktan çıktığını, hangi ara işi gücü bıraktığını hatırlayamıyordu. "Sebebine değil, sonucuna bakarım," derdi kendine kendine. Her sıradan insanın kabul etmesi gereken, bizden çok daha güçlü insanlar olduğu gerçeğini henüz keşfettiği yıllarda, bir arkadaşından duymuştu bu lafı. Avukattı arkadaşı. "Sebebine değil, sonucuna bakarım," demişti masada. Aciz adamların ağlaştığı bir meyhanedeydiler. Tövbeliydi içkiye beriki. Albay da sakız rakısından başka içkiyi ağzına koymazdı. Albay'ı avukattan soğutan, arkadaşlıklarındaki eşitsizlikti. Baskın karakterli avukatın buyurgan tavrı, esprilerindeki ince alay ve aşağılayan tavır, maddi gücüne dayanarak kendini üstün sayması, Albay'ın canını sıkıyordu. "Sebebine değil, sonucuna bakarım." Bu cümle, o gece bardağı taşıran son damla olmuştu. Sakince ama derin bir şehvetle düşmüştü avukatın dilinden. Sükunet içinde beklemişti Albay. Sonra bir rakı bardağını düşürüp kıran garsonun utangaçlığı olmuştu arkadaşlıkları. Bitmişti sonunda da. Nereden nereye, bin sene düşünse bu sözün arkasındaki hikayeyi hatırlayamazdı ama şimdi masmavi denizi izlerken, ışıktan kamaşan gözlerine elini siper ederek, uzaklarda

bir şey arar gibi ilerilere bakarken, bunları hatırlıyordu. Sonra, daha neler neler, eski sevgilisini, o zamanlar gencecik, güzel, zarif bir kadın olan en eski, belki de tek sevgilisini hatırlıyordu. Sevgililiği pek beceremeyişti hayatı boyunca. Kimse onun kadar tutkuyla sevmiyordu balık tutmayı. Kadınlar onu sevse de, bir süre sonra balıklardan da, ilk zamanlar onlara heyecan veren deniz ve tekneden de bıkıyorlardı. Sebebe değil sonuca bakılıyordu hep. Sonuç yalnızlıksa, her şeyden çok istediği de buydu. Tüm ilişkilerini eline yüzüne bulaştırmıştı sonuçta.

Tabakasını çıkardı ve şöyle güzel bir sigara sardı. Küçük bir gümüş balığı geçti yüzeyden. Albay'ın yüzü gittikçe sakinleşti, gevşeyen elleri istediği düğümü kendiliğinden atıverdi. Rahatladı düğümü atınca, on bin yıldır çalışmış da yıllık izne çıkınış gibi rahatladı.

Ve o sırada güneş batmak üzere emrini aldı.

Berlin Hatırası

Kreuzberg'de bir çatı katında, eskitme saksıların içindeki çiçeklerin yapraklarının üzerindeki yağmur damlalarını izliyorum. Önümde bir defter var. Ara sıra yazıyorum. Sokağa çıkmayı düşünüyorum. O da burada. Bu semtte. Benden önce geldi. Geldiğimde ona yazdım: "Berlin'deyim." Buluşmak değil de karşılaşmak istiyordum onunla. Altıncı senenin sonuydu.

Sokaktan tek tük insanlar geçiyor. Açım. Yemek yemedim iki gündür. Geçen gün Burger King'de bir hamburger yedim. Sonra yanıma bir kız oturdu, patateslerini bitirmeden kalkıp gitti. Sanırım sevgilisiyle kavga ediyordu, bilemiyorum. Almanca bana hiçbir şey ifade etmiyor. Bir sürü kesişme noktası, sürtünmeler, çarpışmalar dili Almanca. Patatesleri yedim. Kızın kolasını da içtim. Param yoktu yanımda, açtım, kız da temizdi, pahalı, burun kıran türden ağır bir parfüm sürmüştü, o gittikten sonra bile havada asılı kaldı. Ağzımdan nefes almak zorunda kaldım bir süre. Sonra kızın evini düşündüm. Parfüm şişesini nereye koyduğunu, ojelerini, iç çamaşırları ve saç fırçalarını.

Kabarıktı saçları, tutam tutam bukleler halinde omuzlarından dökülüyordu. Eski sevgililerimden birinin eski karısına benziyordu gözleri. Yoo belki de kaşları, evet evet, kalın, sanki hiç alınmamış gibi duran, kara kaşları...Sevmedim. Yüzündeki bütün ışığı emiyordu o karaltı. Sinsi bir hava veriyordu bakışlarına. On euro istesem acaba ne yapardı? Kalın kara kaşlarını kaldırır, gözlerini devirerek "Nein" mı derdi? Ya da peşine takılsam, yürüsem arkasından, evine kadar takip etsem, peşinden girsem evine, kapıya bi tekme atsam, üzerine yürüsem, bir yumruk indirsem suratına, ne yapardı?

"Nein nein!" diye inler miydi yine telefonun diğer ucundaki kişiye bağırdığı gibi tiz ve yapışkan bir sesle?

Hangi kadın sokaktaki şiddetten korunabilir ki?

Çıkıp yürüdüm sabah. Yağmur yağıyordu ama öyle deli gibi değil, daha çok ahmak ıslatan türden. Kuytu bir yerde yolumu gözleri yuvalarından fırlayıp burnunun ucuna düşmüş bir evsiz kesti. Benden para istiyordu ama bende ona verecek para yoktu. Nedense adamın Meksikalı olduğunu düşündüm. Kara kara parlıyordu gözleri, korkutucuydu. Titredim adam koluma yapışınca. Çekti beni kendine, sanki daha yakından bakmak istiyordu. Kolum acıdı. Etrafıma bakmaya çalıştım ama donup kalmış gibiydim. Güç gösterisi gibi bir bakışma yaşadık.

"Hadi bakalım, hangimiz daha deliyiz. Kolumu kavradın ama eğer istersem seninle dövüşebilirim. Paran var ve cebinde saklıyorsun, hemen çıkar ve bana ver o parayı. Kız arkadaşım evde aç, beni bekliyor, inat etme ver şu parayı!"

"Param yok. Öldürecek misin param yok diye? Bırak kolumu, bas git!"

"Gerçekten paran yok mu?"

Son bir gözdağı verme umuduyla açılan gözlerinde ani bir hayal kırıklığı beliriyor. Neredeyse ağlayacak.

"Bir euro bile mi yok?"

"Bırak lan kolumu, yok dedim işte!

Kolumu çekip kurtarıyorum ve sanki adam yokmuş gibi ilerliyorum kaldırımda.

Yağmur duruyor. Bit pazarına uğruyorum sana bir plak almak için. Son paramı veriyorum satıcıya. Kirli yüzüne oturmuş garip bir ifadeyle bakıyor yüzüme, gülümsüyor. Güvercinler uçuşuyor boş meydanda. O kadar sakin ki yollar, sokaklar, mağazalar, insanlar, her şey...

Şiddet yok eve girdiğimde, sessizlik var.

Sana plağı vermemeye karar veriyorum yatağa uzanınca.

Hak etmiyorsun bu hediyeyi.

Sokakta şiddet var ve ben ordayım. Yıllardır ordaydım. Gelip giderken, sokaklarda pas tutuyorum sanki. Adamlar üşüşüyor başıma. Paramı, küçük dudaklarımı, memelerimi isteyen arsız akbabalar... Kafamda bir pikap bulma düşüncesiyle direniyorum, başka hiçbir şey yok. Açlık bile engelleyemez kafamın içindeki müziği.

"Berlin Hatırası" bir şarkı bu. Bir gece şarkısı. Sözleri şöyle olan bir şarkı:

"Berlin, yürüyüp yürüyüp kendimi bulamadığım şehir.
sarılmak için Paris gibi köprüleri yok bize
onun yerine bir sürü olasılık
yenisinin yerine gelen de
eskisini aratır bu şehirde..."

İkinci Kalp

Evden çıkmayı düşündüğünde karnına bir ağrı saplandı. Ağrı, göbek deliği ile midesi arasında beliren ikinci bir kalp gibi atıyordu. Sağ elini ağrının merkezine bastırıp, ikinci kalbin pompaladığı acıyı durdurmak istedi. Bam. Bam. Bam. Bam. Bam. Bam. Bam. Dışarı çıkma düşüncesini hemen unutup, dikkatini eve çevirdi. Kül tablalarını boşaltıp, banyoya geçti. Mavi yer karolarına düşen saç tellerini, üzerinde kabartma çiçek desenleri olan tuvalet kağıdından kopardığı parçayla topladı. Saç telleriyle birlikte tuvalet kağıdına yapışan tozlu deri döküntülerine baktı. Garipsedi. Dayanamadı, klozete fırlattı elindekini.

Küvet, göz alıcı beyazlıkta derin bir boşluk hissi yaratıyordu. Bir süre bakakaldı boşluğa. Lavabo musluğunun yanında duran sabun azıcık eriyip, beyaz zemini kirletmişti. Sabunu sol eline alıp, sağ elinin üç parmağının tırnaklarıyla, beyaz zemin üzerine yapışan sabun eriğini kazıdı. Dar ve dikdörtgen sabunu daha fazla erimemesi için geniş kısımları yukarıda, dar kısım aşağıda kalacak şekilde dikti. Ayakta bekliyormuş gibi yapıştı sabun

ıslak zemine. Musluğun üzerinde beliren kireç tortusunu ovdu. Metal parladı. Havluyu desenli kısım görülecek şekilde yeniden astı. Tam banyodan çıkacağı sırada, sifonu çekmediği aklına gelip, klozetin kapağını kapadı. Sifonun metal başlığını yukarı doğru çekerken üzerinde yazan markayı okudu. "Denge"

DENGE

Koridorda, sağ elini karnına koyup yerlere baktı. Banyodaki saç tellerinin bittiğini düşünmesiyle koridorun zeminindeki saç tellerinin köşelere öbeklendiğini görmesi arasındaki kısacık anda, ağrı tüm bedenini sarstı. Deprem mi oluyor diye başını tavana çevirip, tavanda avize aradı ama avizesi yoktu. Avize yoktu. Avize yoktu. Avize yoktu. Bir kablonun ucundan sarkan çıplak ampul de sallanmıyordu. Ampulun ışığı iğrençti. Mide bulandırıcı parlak bir renk. Ne sarı ne beyaz. Soğuk, çiğ bir renk.

Ağrı karnından göğüs kafesine ilerledi. Oradan boğazına, boğazından kulaklarına doğru basınç yaparak yayıldı. Kulaklarındaki uğuldama artarken, "Dışarı çıkmalıyım," dedi kendine. Sesinin boş koridordaki yankısı, kendisi ve sesi arasında anlayamadığı bir yabancılık duygusu uyandırdı. "En fazla yirmi adım atacağım," diye düşündü. Dışarı çıkıp yirmi adım atacak ve markete ulaşacaktı. Marketin gündüzleri de yanan floresanlarının altında en fazla yirmi adım daha atacak, alacaklarını alıp parasını ödeyecekti. Yeşil gözlü tezgâhtar kız ona bakmadan fişi uzatacak, para üstünü metal tezgâha bırakacaktı çünkü o esnada telefonla sipariş alıyor olacaktı. Önündeki kâğıda, iki kilo pirzola, bir yoğurt, üç ekmek yazacaktı. Sabit, boş bakan gözlerle, her zamanki ifadesini takınarak yapacaktı tezgâhtar kız bunları. Ona söylenen "İyi günler"e cevap vermeyecekti. Veremeyecekti belki. Duymayacaktı.

O, aynı yirmi adımı atıp eve dönecek, kapıyı kilitleyecekti. Ama kapıyı kilitlemek yetmezdi, pencere önlerine de masaları, sandalyeleri yığmalıydı. Kapıları iyice kapamalıydı uyumak için. Bütün odaların kapılarını kilitledikten sonra, yatak odasının kilidini de içten kilitlemeliydi.

Dışarı çıkma fikrini ikinci kez unutmaya çalışıp, kahve suyu koymak için mutfağa daldı. Raftan aldığı fincanı mermer tezgâhın üzerine, kahveyi ve şekeri de fincanın içine koydu. Sonra da kaynamış suyu ekledi. Sütü buzdolabından çıkarıp, iki parmak kalınlığında döktü. Ne az ne çok. Yoksa kahvenin tadı bozuluyordu. Çekmeceden aldığı çay kaşığıyla karıştırdı. Karıştırırken, tezgâhın karşısındaki pencerenin perdesini açıp dışarıyı izledi. Yağmur yağıyordu. Yağmur. Bam Bam Bam Bam Bam. Dışarısı.

Fincanı eline alıp odaya geçti. Ağrı fincanın içine kadar ulaşıyor, kahve yüzeyi dalgalanıyordu. Birden her şey sallanmaya başladı. Oda, odanın içindeki masa, sandalye, fincan, ev, her yer. Fincanı masaya bırakıp, banyoya koştu. Musluğu açtı. Yüzünü yıkadı. Saçlarını ıslatıp aynaya baktı. Kasıldı. Tüm bedeni kasıldı. İç organları büzüştü. Bam Bam. Yere düştü. Yerde dört saç teli gördü. Ağrı, başka bir şeye dönüşüyordu. Küvetle duvar arasında küçüldü, top gibi yuvarlandı, cenin gibi kıvrıldı. Kımıldayamıyor, ses çıkaramıyor, nefes alamıyor, düşünemiyor, duyamıyor, göremiyordu.

Ağrı canlandı. Ezdi onu. Ezdi. Bam Bam Bam Bam. Üzerinde tepindi bir süre. O süre hesaplanmazdı. Bam Bam.

Ağrı, yakalayıp yere yatırdığı, üzerince tepindiği bedende doğruldu. Canlıydı bu ağrı. Kalbi vardı ağrının. Yerde yatan derin bir nefes alıp, korkudan ağlamaya başladı. Eliyle lavaboyu yakalamaya çalıştı doğrulmak için. Yapamadı.

Lavabo sallandı. Dikdörtgen sabun devrildi.

Underground Kitchen

Dut ağacının altından kalkıp sabahlığının beyaz eteğini silkeledi Sema Hanım. Uyanıp bahçeye çıktığında saat sekizi elli geçiyordu. Erken uyanmayı hiç sevmezdi. Yirmi senelik iş hayatında zorlandığı tek konu sabahları erkenden uyanmak olmuştu. Yavaş hareketlerle bahçeyi geçip, açık mutfak kapısından içeri girdi. Cam kahve çekmişti. Dün gece kirli bıraktığı Bavyera porseleni kahve fincanını yıkamaya başladı. Lavabonun üstündeki pencerenin tüllerini iki yana doğru açtı. Süs havuzunun etrafına bulabildiği her çiçekten ektirmişti. İki katlı evi sarmalayan yüksek duvarlara dolanan çarkıfelekler mor bir ışıltı yayıyordu. Havuzunun ortasındaki küçük kedi heykelinin gözlerinden incecik sular fışkırıyordu. En yakın arkadaşı Petek, Sema Hanım'ı ziyarete geldiğinde heykelle alay ederdi. "Sema nerden buldun bu deli işi heykeli, Allah aşkına çok aradın mı canım?"

Dün geceden kalan fincanı yıkamak için ne diye ellerini ıslattığını düşündü Sema Hanım. Çoğu zaman düşünmeden hareket ediyordu. İlk ve tek nişanlısı Enver Bey de Sema Hanım'ın dü-

şünmeden hareket etmesinden şikayet ederdi. "Diğer kadınlar gece gündüz düşünür durur, sen niye bu kadar düşüncesizsin Sema?"

Öyle miydi? Çok mu düşüncesizdi gerçekten?

Enver Bey'i otuz seneki gencecik haliyle görebiliyordu. "Sana son kez söylüyorum, dürüstlük benim için çok önemlidir Sema. Bana daha fazla yalan atma, gerçekleri anlat, çok rica ediyorum beni çileden çıkarma! Oğuz'la aranda ne var söyle bana? Seviyor musun onu?"

Otuz sene önceki Sema susuyordu. Anlatılacak ne vardı? Hem yalan dediğimiz neydi ki? Canı nasıl isterse öyle anlatır, istemezse tek kelime etmezdi. Erkeklerin kaba ısrarcılığını hiç sevememişti Sema. Kıskançlıklarını da.

"Pes doğrusu," demişti Petek. "Sen haklıymışsın Semacığım. Seni aldatmakla suçladı ve sonunda seni aldattığı ortaya çıktı!"

Ne demişti o gün Petek'e? "Biliyordum," demişti. "Gözlerinden belliydi. O yüzden hiç kavga etmedim Enver'le. Bittiğini gördüm. Yalanını gördüm. Yalanını gördüğüm halde, oyununu ortaya çıkarmadım. Ne diye çıkarayım? Birlikte sürdürülecek ne kalmıştı? O istedi ki kavga edelim, barışalım. Sonra yine kavga edelim, yine barışalım ve bu birbirimizi kaybedip bulmalara, acı çekmelere, kırılmalara, incinmelere aşk diyelim. Hiç olur mu? İncecik bir gül dalında elma yetişmesini beklemek gibi..."

Bardak rafından temiz bir fincan alıp pekala kahvesini doldurabilirdi. Tüm o çılgın bardak sıralarını görebilmek için cam dolabı açıp, karşısında durdu. Yine beyaz, üzeri ince fırça darbeleriyle desenlenmiş porselen bir fincan seçti. Ruh haline göre seçerdi fincanlarını. Renk renk, desen desen fincanı vardı. Kahve fincanı koleksiyonu yapıyordu. Köpüklü ellerini musluğun altında bir saniyeliğine tuttu, sonra da kenarları dantelli havluyla kuruladı. Kahvesini hazırlayıp yeniden bahçeye çıktı. Hasır koltukta geriye doğru yaslandı. Dut ağacı kıpır kıpır, yerinde

duramayan çocuklar gibiydi. Bahçe kokusunu içine çekince, burun delikleri genişledi. Zümrüt yeşili gözlerini kapadı. Derin bir nefes alıp, gülümsedi. Onu yaşatan güç, bahçe ve mutfak arasında geçirdiği zamanlardan doğuyordu. İki senedir semt pazarına gitmek dışında evden pek çıktığı yoktu. Neden çıkmadığını kendi de bilmiyordu. Sormuyordu da. Her Allah'ın günü mutlu olup olmadığını sorgulamayı bıraktığından beri kendini çok iyi hissediyordu. Evlenmemişti hiç. Çocuğu da olmamıştı. "En büyük derdim bu olsun!" derdi soranlara. Pişmanlık ya da üzüntü duymazdı aile kurmadığı için. Özlem duygusu hissetmezdi Sema Hanım. Kendine de acımazdı. Yaşamayı seviyordu. Bildiği tek şey buydu. Evin ihtiyaçlarına kardeşi Ali bakardı. Temizliğe yardım etmek için gelen bir kadın da vardı. Sema Hanım mühendislik yaptığı işten emekli olunca mutfağa kapanmıştı. Sanki yıllardır yediği pidelerin, lahmacunların, aceleye getirilmiş öğle yemeklerinin, ertelenmiş akşam sofralarının acısını çıkarıyordu. Yemek yapmak en büyük zevkiydi. Her cumartesi altı kişiyi davet ederdi. Önceleri eş, dost gelirdi. Sonra baktı ki yemekleri ün salmış, hiç tanımadığı insanları da kabul etmeye başladı sofrasına. Kardeşi Ali, Buenos Aires'e gidip geldikten sonra icat etti bu işi. "Abla," dedi, "insanlar farklı lezzetler tatmak istiyor. Her milletten misafirin olabilir, yeter ki iste. Bir restoran gibi düşün evini. Ama mönüyü sen belirleyeceksin ve tek bir gün misafir ağırlayacaksın, Arjantin'de şimdi çok moda. *Underground kitchen* diyorlar bu işe. Sen neden yapmayacakmışsın?"

Ali'yi nasıl kırabilirdi ki Sema Hanım? Hem sonra herkes beğeniyordu onun uydurduğu yemekleri. Yaprak sarmasının üstüne hazırladığı o sos çıldırtmamış mıydı Ali'nin Boğaz'da restoran işleten arkadaşı Eşref'i?

Belirsiz bir el birden bire omzunu dürtmüş gibi kendine gelip, sırtını dikleştirdi Sema Hanım. Kahvesi soğumaya başlamıştı. Bir seferde dikti başına. Ağzındaki tadı iyice hissedebilmek

için dilini damağına yapıştırdı. O sırada küçük bir saka kuşu geçti tepesinden. Sanki elinde olsa ona eşlik etmek için uçacaktı. Kocaman bir incir ağacı ya da ne bileyim ufacık bir kelebek olabilmek için her şeyini feda edebilirdi. Bazen elinde olmadan hayallere dalıyordu. İlkokul öğretmeni onun dikkatini toplayamayan bir çocuk olduğunu söylemişti annesine. Çıldırmıştı annesi, sinirlenmiş, ona cezalar vermiş, öğretmenle kavga edip okulu değiştirmiş, çocuğunun eleştirilmesine tahammül edememişti. Öğretmeninin küçük bir tavşana dönüştüğünü hayal etti. Tilkiye dönüşen Enver'le yanyana getirdi onları. Annesi için mükemmellikten yoksun olan her şey, simetrisi bozulmuş salon koltuklarının üzerinde yarattığı etkiyi yaratırdı: Öfke. Annesinin denizden gelen meltemlerle sallanan, sallandıkça öfke yapraklarını bir bir döken zarif bir ılgın ağacına dönüştüğünü hayal etti.

Sema Hanım kolundaki saatine bakıp, ayak parmaklarının uçlarını oynatarak kafasındakilerden kurtulmak istiyordu. Son zamanlarda annesini çok düşünür olmuştu. Yukarı kata çıkıp, yatak odasındaki şifonyerin yanında duran, Vietnamlı rahiplerin yaptığı el işi, üzeri inci çiçekleriyle bezenmiş paravanın arkasına geçip sabahlığını ve geceliğini çıkardı. Düz, keten, sade bir elbise giydi. Bu paravanı Vietnam'dan getirdiği günü hatırladı. Annesi yine sinirlenmiş, gereksiz ıvır zıvıra para harcadığı için onu azarlamıştı. Azarlamıştı azarlamasına ama daha bir hafta sonra paravana bayılır olmuş, kendi odasına taşıyıvermişti. "İyi oluyor soyunurken, kimse beni göremiyor," diye kasılmıştı. Evde Sema Hanım'dan ve ondan başka hiç kimse yaşamıyordu oysa. Hem kim onun pörsümüş yaşlı vücudunu çıplak görmek isterdi ki? Demek insan yaşlansa bile kendini güzel ve genç hissediyor diye düşünmüştü Sema Hanım. O zamanlar yüzünde çizgiler yoktu. Öyle gösterişli, herkesin peşinden koştuğu bir kadın da değildi. "Her topal satıcının, kör bir alıcısı vardır," der-

di annesi. O kör alıcıyla tanışamamıştı Sema Hanım. "Üzülme. Uzaktadır gelemez, küçüktür büyüyemez," derdi bu durumda annesi. Her söze verilecek bir cevap bulur, avuturdu Sema'yı. Belki de bu yüzden üzülemezdi yalnızlığına Sema. Her işte bir hayır vardı. Buna inanarak yetişmişti.

Ardından doğru mutfağa geçti. Beyaz lake dolabın alt gözündeki raflarda sıra sıra duran kavanoz ve şişelere göz gezdirip, uzun ve incecik parmaklarıyla bir Hindistan cevizi sütü kavanozuna sarıldı. Türk mutfağında kimsenin kullanmadığı ve denemeye cesaret edemediği, başka diyarlara ait malzemeleri kullanmaya bayılıyordu. Sıradan tatlardan pek hazzetmezdi. Karidesleri ve orfoz balığını buzdolabından aldı. "Müzik eksik," diye düşündü bahçesinden taze nane ve maydanoz toplarken. Televizyonu açıp her zaman dinlediği radyo kanalını buldu. Bu kanalda Güney Amerika müzikleri çalardı. Ne ağıt, ne türkü, ne acı, ne keder. Sözlerini anlamıyordu Sema bu şarkıların. İnsanı yerinde oynatan, içini fıkır fıkır yapan müziklerdi bunlar. Sarımsağı ve soğanı küçük küpler halinde kesip, bolca nane ve maydanozu da irice kıyarak neşelendi. Domatesi bol kullanmaya karar verip, dört domatesin kabuklarını soydu. Saf zeytinyağıyla şenlendirdiği genişçe tavasına soğanları attı. Birkaç dakika sonra da sarımsakları ekledi. Rendelenmiş domateslerle iki parmak kalınlığında doldu tavanın içi. Hindistan cevizi sütünü kullanmadan önce baharat çekmecesini açıp, parmaklarını dünyanın dört bir yanından gelen baharatlarının üzerinde dolaştırdı. Ne tür bir tat istediğini düşündü. Biraz acı biber, bir tutam tarçın, karabiber, bir kaşık Karayip salçası ekledi tavasına. Hindistan cevizi sütünü de üzerlerine döktükten sonra karideslerini ve büyük büyük dilimlediği orfozu attı içine. Üç dört kez karıştırdıktan sonra tadına baktı. Bir şey eksikti. Ufacık bir tat. Yemeği tamamen istediği kıvama ulaştıracak bitkiyi bulmak için bahçeye çıktı. Küçük serasına girip gözlerini etrafta gezdir-

di. Saksılardaki çiçeksiz yeşil bitkilerden birine yaklaşıp, bahçe makasıyla üç dört yaprak kesti, ardından süs biberlerinin olduğu rafa doğru ilerleyip, üç yeşil tombik biber kopardı. Mutfağa dönerken tüneğinde sallanan papağanına bakıp, ıslık öttürdü. Papağan oralı olmadı, silkinip tüylerini kabartmakla yetindi. Kadın tam mutfağa girecekken, "Yemek hazır! Yemek hazır!" diye ciyakladı ardından. Tüm pencerelere dolanarak yemyeşil bir cennet havası yaratan sarmaşıkların arasından beyaz bir kedi mırlayarak çıktı. Karides ve balığın kokusuna kapılmış zombiler gibi tırsak adım yaklaştı kadına. Mavi gözleri fırtınasız bir gökyüzü gibi açıktı. Sema Hanım saatine bir kez daha bakıp, çalan telefona yetişmek için koşturdu. Beklediği telefon değildi gelen. Bir bankadan arıyorlardı. "Hayır, istemiyorum," diye kestirip attı. Bir kez daha saatine göz gezdirip, gelecek misafirler için bahçedeki büyük masayı kurmaya girişti. Kenarları mavi damalı keten örtüyü serdi. Gümüş peçeteliklere geçirdi peçeteleri. Kısa ve yayvan bir cam vazoya bahçeden topladığı çiçeklerden bir buket koydu. Öğle yemeği için uygun olduğunu düşündüğü beyaz, yuvarlak, kuş kadar hafif porselen tabaklarını dizip, Christofle marka çatal, bıçak, kaşıkları yerleştirdi.

Kaşıkların önemini kim düşünürdü ki? Yüzlerce çeşit kaşık vardı. Farklı malzemelerden, farklı büyüklükte, farklı derinlikte. Sema Hanım çorbaya göre seçerdi kaşıklarını. İnsan kaşığı ağzına götürdüğünde çok savunmasız görünürdü. Taneli çorbalarda derin kaşıkları seçmek gerekirdi yoksa taneler kaşıkta durmaz, düşerlerdi. Farklı markaların farklı derinlikte çorba kaşığı yapmasını da ilginç buluyordu. Annesinden kalan gümüş kaşıklar çok ağır ve çok derin olduğu için, yılbaşı akşamları dışında kullanmazdı. Christofle takımlarını da ayda iki kere kullanırdı çünkü geçen yıl yemeğe gelen bir misafir kaşıklardan birini çalmıştı. Beş kaşığı vardı. Ayda iki kere domates çorbası yapardı ve domatese alerjisi olduğu için kendi içmezdi. Yemeğe doma-

tes koyduğu için akşama kaşınacaktı. Kırmızı rengi düşündü. Aşk rengi derler. Sema Hanım'ın alerjisi vardı kırmızı sebze ve meyvelere.

Olduğu yerde üç dakika kıpırtısız durdu. Sonra hiçbir şey olmamış gibi, kendi kendine gülümseyerek bardak dolabını açıp, seçti bardaklarını. Annesinden kalan, İğne işi denen teknikle desenlenmiş, incecik su bardaklarıydı bunlar. Annesi kalın kenarlı su bardağıyla su içemezdi. Bardağı yutacak gibi olduğunu söylerdi. Zarif, kimselerin evinde kullanılmayan, antikacı dükkanlarının vitrinlerinde görülebilecek türden bardaklar... "Eğer cam bir eşya aldıysan, kırılacağını, mutlaka onu kaybedeceğini bilerek kullan ve kırılınca sakın üzülme," derdi annesi. Belki de annesinin ona öğrettiği en önemli şey buydu. Kırılınca üzülmemek.

Ekmek sepetine kendi yaptığı cevizli ekmeğin dilimlerini dizerken, yeniden çalan telefona koştu. Arayan kardeşi Ali'ydi. Yemek için her şeyin tamam olduğundan emin olmak istiyor ve menüde favori yemeği mantarın olup olmadığını soruyordu. Bir önceki günden hazırlayıp buzdolabında sakladığı peynirle doldurulmuş, ızgaraya atılmak için bekleyen mantarları bir çırpıda dışarı çıkardı ve ızgarayı çalıştırdı. Kendi geliştirdiği, tarifini hiç kimseye vermediği sebze çorbasını yapmak için kolları sıvadı.

Çorbadan sonra bir tek salata kalıyordu geriye. Bol reyhanlı yemyeşil bir salata hazırlayıp, masasına koydu. Beyaz hasır sandalyesine sırtını yaslayıp kurduğu sofrayı seyrederken, martiniyi ne kadar çok sevdiğini düşündü. Buz dolu bardağa bir ölçü vermut döküp iyice karıştırdı. Buz hafifçe eriyince, içinde biriken suyu döküp, buzları martini bardağına aldı. Üzerine iki ölçü Rus votkası ekledi. Limonu kesme tahtasına alıp, üst kabuğundan bir parmak genişliğinde dilimledi. Bu dilimi keserken o kadar özenli davrandı ki, tam da istediği gibi limonun kabuğuyla beyaz kısmı arasından geçiverdi keskin bıçağı. Küçük limon kabuğu parçasıyla martini bardağının kenarlarını ovuşturup,

tam ortası bardağa denk gelecek şekilde sıktı kabuğu. Böylece ne çok ekşi bir limon tadı gelecekti içenin ağzına, ne de içkisinin tadı bozulacaktı. Minik limon yağı damlaları belli belirsiz martini bardağının yüzeyinde görünüp kayboluyordu. Buzdolabındaki kavanozda sakladığı koyu yeşil, uzunca zeytinlerden bir tane alıp, attı bardağın içine. Gülümseyerek bardağı havaya kaldırdı ve üzerinde leke olup olmadığını kontrol etti. Bardaktan taşan buzlar erimeye başlayınca, dayanamadı, üç yudumda içti martiniyi. Yeşil zeytinin çekirdeğini bir süre ağzının içinde dolandırdı.

Dut ağacının titremesi kesildi. Masa küçük bir mabed gibi ışıldıyordu. Papağan "Yemek hazır!" diye inledi. Havuzun ortasında duran taştan kedinin gözlerinden şırıltılarla akan suyun sesi bahçeyi doldurdu. Sema Hanım'ın hafifçe başı dönüyordu.

Kaçakların Gecesi

Sık ağaçların arasında saklanıyorlardı. Emine, Serkeş ve Nuna. Onları arayan askerlerin postal sesleri kulaklarına kadar geliyordu. Çalıları yararak ormanın içlerine doğru ilerliyor, kaçakların saklanabileceği her kuytuya bakıyorlardı. Nefes nefeseydiler. Emine devrik bir kütüğün yanına ölü gibi yatmış, Serkeş Emine'nin başucunda çömelmiş, Nuna ise elleriyle kafasını tutarak ikisinin arasında diz çökmüş, gözlerini sımsıkı kapatmış; aklına eski mutlu günlerinden birini getirmeye çalışıyordu. Sekizinci yaş gününde pastayı üflemeden önce ona taktığı adla seslenen ve kazağını çekerek yaldızlı kağıda sarılı hediyesini uzatan -Nuna! Nuna, hediyeni al!- küçük kız kardeşine bakıyor, gülümsüyordu. Tam sekiz mum vardı pembe pastasının üzerinde. Mum alevlerinin ışığında misafirlerin neşeli yüzlerini görebiliyordu.

Gözkapaklarını açarsa ormanın karanlığı çocukluğunu, kardeşini, pastasını, misafirlerini, hediyelerini yok edecekti. Hayır, açamazdı gözlerini. Başka şeyler, daha başka güzel günleri dü-

şünmeliydi. Şu anı, şimdiki zamandaki kendini, bedenindeki yorgunluğu, zihnindeki dehşeti bir kenara bırakmalı, askerlerin seslerini duymamak için direnmeliydi. Direnişinin sonunda gelecek güzel günlerin umudu vardı. Eğer sınırı geçebilirlerse kuracağı yeni hayatını düşünmeliydi.

"Ah," diyordu kendi kendine. "Keşke ben de kardeşimle birlikte ölseydim! Neden hâlâ bu dünyada yaşıyorum?" Sonra bildiği tüm küfürleri sıralıyor, lanetler okuyor, saklanmaktan bıkıp usandığını bir kez daha hissediyordu. "Acaba hemen kendimi askerlerin önüne atıp, kurtulsam mı?" Hapsedilmek ve sonrasında sınır dışı edilerek ülkesine geri dönmek; bu ihtimalin gerçekleşmesi fikri bile kanını donduruyordu. İliklerine kadar acı çekiyordu düşündükçe. Gözlerinin önünde bir meydan beliriyordu. Kız kardeşinin taşlanarak öldürüldüğü o meydan. Siyah saçlı başın -bir zamanlar bahçedeki nar ağacının altında kucağına yatırıp severdi kardeşinin siyah saçlı başını- ölü bir kuş gibi yana sarktığını hatırlıyordu. Kardeşinin boynunun uzayıp esnekliğini kaybettiğini anımsıyor, başından akan kanlar yüzünü kırmızıya boyarken, son bir kez gözlerini açıp etrafına baktığı o ana dönüyordu. Hiçbir şey yapamamanın verdiği üzüntüyle kaskatı kesilmiş yumruklarını sıkıyordu. Uzamış tırnakları etine batıyor, battıkça derine, derinlerine oturup, yerleşiyordu acı.

Serkeş gözlerini kırpmadan bir Emine'ye bir Nuna'ya bakıyordu. Eğer askerlerden biri onların yerini bulup silahını üstlerine doğrultursa atılacak, önlerine geçecek, kendini siper edecekti gövdelerine. Ayakları koşmaya dayanamazdı. Kaçmaya gücü yoktu. Zangır zangır titriyor, ellerini, kollarını hissetmiyordu. Biraz önce korkudan altına yaptığı için bacaklarının arasından ince ince süzülüyordu çişi. Üstü başı leş gibiydi, sakalları uzamış, saçları yapak yapak birbirine yapışmıştı. Pisti. Günlerdir süren yolculukları boyunca yüzünü bile yıkayamamıştı. Eskiden her gün değiştirdiği iç çamaşırlarının beyaz rengi kararmış,

üzerindeki giysiler yolculuk ettikleri kamyon kasasında yatarken tozlanmış, kırışmış, kirlenmiş; nehri geçerken batan tekneden suya düştüklerinde de bir güzel ıslanmıştı. O kadar ıslak olmasına rağmen eriyen bir buzul gibi terliyordu. Kazağının yakasından buğu gibi yükselen ter kokusuna tahammül edemiyor, yeniden başını ellerinin arasına alıp o andan, ormandan, geceden, yağmurdan, askerlerden, sınırdan uzaklaşmaya çalışıyordu. Canı avazı çıktığı kadar bağırmak, yüksek sesle şarkı söylemek istiyordu. Tıpkı ülkesini terk etmeden önce, çektikleri son filmi kutlamak için buluştukları -ve sonra polis tarafından basılan- yönetmenin evinde, şarkıcı kadının söylediği gibi bağırarak şarkı söylemek istiyordu. Kurtuluş şarkıları. Dünyaya haykırmak, sesini duyurmak, "İşte ben burdayım, ben de sizin gibi özgür bir insanım!" demek istiyordu.

Acaba şimdi arkadaşları ne yapıyordu? O kaçıp kurtulmuş ama yönetmen ve set ekibi hapsi boylamıştı. Suçlu hissediyordu kendini. Kaçarak arkadaşlarına ihanet etmiş, teslim olmamak için elinden geleni yapmıştı. "Alt tarafı bir film yazdım," diye geçiriyordu içinden. "Kelimelerden oluşan bir metin. Bunun için bir cana kıyılabilir mi?"

Emine yattığı yerde derin derin nefesler alarak toprağın kokusunu içine çekiyordu. Gözlerini gökyüzüne dikmiş, yağmur damlalarının yüzüne düşerken çıkardığı seslere odaklanmıştı. Sanki askerlerden biri duyuverecekti bu sesi. "İşte buradalar komutanım, kaçakları bulduk!" diye bağıracak, postal sesleri üzerlerine doğru ilerlerken ezilen otların, kırılan çalıların sesi yoğunlaşacaktı. Yerinden kalkabilecek miydi? Nehre doğru koştuktan sonra suya atlayıp karşı tarafa kadar yüzebilecek miydi peki? Tüm gücünü toplayıp her an koşmaya başlayacakmış gibi hazırlıyordu kendini. Askerler az daha uzaklaşınca kalkıverecekti yattığı yerden. Başlayacaktı koşmaya. Başka çaresi yoktu! Yakalanmamak zorundaydı. Yakalanırsa her şey biterdi. Tüm

gücüyle kaçmak istiyor, bunları unutacağına inanıyordu. Güçlüydü o. Tam da sınıra ulaşmışken korkup vazgeçemez, başladığı işi yarım bırakamazdı. İşte şuracıktaydı sınır. Tekne batmasa geçmişlerdi nehri. Kıyıdaki ışıkları bile görmüştü, rahatlamıştı, "Velkam!" demişti kaptan sırıtarak. O zaman içine bir mutluluk yerleşmiş, çektiklerini unutuvermişti. Yine aynı mutluluğu yaşayacaktı. Biliyordu. İnanıyordu. "Geçti işte, bitti!" diyecekti. Belki yıllar sonra çocukları olduğunda onlara anlatacaktı ülkesinden kaçış macerasını. "Tekne batınca kıyıya yüzdük, bizimle birlikte teknede olan yirmi kişi kurtulamadı, biz üçümüz, sadece üçümüz kıyıya kadar sağ salim yüzebildik," diyecekti. Övünecekti yüzmeyi öğrendiği için. Çocuklarına da öğretecekti. Övünecekti ormanda peşlerine düşen askerlerden kurtulduğu için.

Burun delikleri bir şişip bir inerken Emine avucunda tuttuğu muskasının üzerindeki deriyi okşuyordu. Köyleri yakılmadan, ağabeyleri, babası ve annesi öldürülmeden önce yaşadıkları mahalledeki falcı kadın yapmıştı ona bu muskayı. "Hep üzerinde taşı," demişti. "Seni koruyacak, kimse sana zarar veremeyecek, çok mutlu bir hayatın, iki çocuğun ve seni seven bir kocan olacak, herkes sana kıskanarak bakacak."

Korku elle tutulur, gözle görülür bir madde gibi belirginleşmişti sanki. Üçünün arasında duruyor, kah birinin kah diğerinin göğsünün üzerine çıkıp, gece gelen karabasanlar gibi onları kıpırtısız kılıyordu. Askerler yağmurun altında ilerlerken aniden çıkan rüzgarla, ormanın uğultusu daha da belirginleşti. Asırlık karaağaçların üzerindeki kargalar delice bağırıyor, askerlerin dikkatini dağıtıyorlardı. Bulutlar öfkeli bir çalkantıyla dolanıyor, şimşekler gökyüzünü aydınlatırken, gökgürültüleri ortalığı inletiyordu. O sırada rüzgarın şiddetine dayanamayan bir ağaç dalı, tam da Emine'nin baktığı yerdeki ağaç dalı çatırdayarak kırılıverdi. Üçü de korkudan yerlerinden zıpladılar. Bir tencerenin kapağı gibi yerleşti üstlerine ağaç dalı. Heybetli ağaç bir dalını

kaybetmenin verdiği hafiflemeyle yaylandı, üzerinde biriken su damlalarını silkeleyiverdi yere. Bir çamur ve dal deryasının içinde kaldı kaçaklar. Kıpırdamadan ve bağırmadan beklediler. Askerler koşarak sesin geldiği yönü bulmaya çalıştı ama hava öyle kötüydü ki, orman ve yağmur geçit vermiyordu etrafı görmeye. Komutanın sesi duyuldu, geri çağırdı askerleri. Tehlikeliydi artık ormanın içleri. Şimşekler üzerlerine düşebilir, iki üç kaçak için canlarından olabilirlerdi. Hem zaten ortada kaçak falan da yoktu. Belki de hepsi ölmüştü. Yarın sabah kıyıya vuracaklardı nasıl olsa. Hep böyle olmuyor muydu? Sabahları gelip cesetleri toplamıyorlar mıydı?

Postal sesleri iyice uzaklaşıp kesildiğinde, el fenerlerinin cılız ışığı ormanı aydınlatmaz olduğunda, önce Emine kalktı ayağa. Üzerlerindeki dalı iki eliyle tutup kaldırdı. Sonra Serkeş hareketlendi. Koşmak, kaçmak, kendini suya atmak istiyordu. "Nuna!" diye seslendi Emine. "Nuna, Nuna!" Nuna hareketsiz, olduğu yere yığılmış yatıyordu. Serkeş, Nuna'ya yaklaşıp onu tokatlamaya başladı. Ardarda çakan şimşeklerle aydmlanıyordu yüzleri. Nuna inleyerek uyandı. Başından süzülen kanları sildi gözlerinden. Zar zor ayağa kalkıp yürümeye başladılar. Ayaklarının altına yapışan çamurlar dayanılmaz bir ağırlığa ulaşınca, Emine fırlatıp attı bağcıklı botlarım. Önce bir patikaya çıktılar, sonra da nehre inen setlerin yükseltisine. Bir çığ gibi bıraktılar kendileri aşağıya. Nehrin kıyısındaydılar yine. Bozbulanık suyun girdaplarını seçebiliyorlardı. Uğulduyordu nehir. Kabarmıştı. Emine durmadan dua ediyordu. Mırıl mırıl söyleniyor, artık yanındakileri ne görebiliyor ne duyabiliyordu. Serkeş korkuyordu suya girmeye. Nuna yarı baygın, yarı kendinde nehre bakıyor, yere uzanıp azıcık dinlenmek için can atıyordu. Akıllarını kaybetmişlerdi korkudan. Öyle duruyorlardı suyun kenarında.

Serkeş, bir çığlık atıp suya atlayıverdi. Suyun içinden çıkan bir kolu yakaladı. Kıyıya doğru çekti. Çamurlu toprakta sürük-

ledi sudan çıkardığını. Eğildi, iyice yaklaştırdı yüzünü cesede. Teknedekilerden biriydi bu, küçük bir kız çocuğu. Yolculuk boyunca annesine sarılıp yatan, hiç konuşmayan, sesini duymadıkları bir kız. Emine kızın üzerine atıldı. Nabzını yokladı. Kalp atışlarını dinlemeye çalıştı ama nafile. Serkeş'in kolundan çekti, çekti onu nehre, çekti, çekti kendine, ittirdi suya. Ardından da Nuna'yı.

Yunanistan'a doğru atmaya başladılar kulaçlarını. Bu fırtınalı gecede Meriç Nehri'ni geçmek kaderleriydi artık.

Brüksel, Graz, Paris

El Papagoya

Neden geldiğimi bilmediğim Brüksel'de bir Küba barı. Otelimin hemen karşısındaki köşede. Akşam, soğuk şehri yüzgeçlerinden yakalayınca, masalarda mumlar yakılıyor. Mumlar titredikçe yaşlı bir kadın gibi kamburum çıkıyor. Biriyle konuşma isteği yok içimde. Yeşil bitkiler tavana doğru uzuyor, yapay cennetime kavuşuyorum. Tekilalı bira hafif ekşi, desperado.

Kapıdan girenler hep çift. Sevgi denilen kuyruksuz kedi, tahta basamaklardan sıçrayıp, yeni gelenlerin bakışlarına sürünüyor. Okşatmıyor bu kedi kendini bana. Sigara hafif, dumanı bol. Garsonlar servislerinde gecikince müşteriler şikâyete geliyor. Başımı öne eğip mutfağa bakıyorum. Aşçı kendi kendine dans ediyor. Müzik Latin hüznünde. Mekânı değiştiren salaş notalar, isyan çığlıkları döndürüyor içimde. Coşkuyla acı arası bir duygu hissediyorum. Kambur sırtımı doğrultup ses çıkarmak

istiyorum, olmuyor. Terk edemediğim bir dostum var, adı suskunluğum, karşımda benimle oturuyor.

Miterand'ın kütüphanesi

Bu camdan gökdelenler o kadar büyük ki, içine girince, çıkamayacak gibi hissediyor insan. Kitap şeklinde yapılan binaların ortasına, küçük bir orman yerleştirmişler. Tezlerini yazan gençler, çalışırken ormanı seyredebiliyor cam pencerelerden. Kütüphanenin içine sadece öğrenciler alınıyor. Neyi öğrenmek istediğini, araştırdığın konuyu soruyorlar. Kimliğine bakıyorlar. Bulmak istediğim kitapları sıralıyorum içimden. Kamburumu düzeltip, kadına söyleyeceğim cümlede geçen kelimelerin aksanlarını düşünürken, iç mekânı inceliyorum.

Dışarıya sigara içmek için çıktığımda, tel kafeslerin içinde büyüyen bitkilere dokunuyorum. Dışarıdan, yukarı doğru bakınca binalar üzerime yıkılacak ve milyonlarca kitabın altında kalacağım sanıyorum. Rüzgâr şiddetini artırıyor, saçlarım yüzümü örtüyor. Üşüyorum. Tez yazanlar büyük pencerelerden ormana bakıyor, ben de onlara bakıyorum dışarıdan. Aklım o kadar dolmuş ki, heykel gibi dikiliyorum yarı belime gelen duvarda.

Bir kuş sesi işitiyorum. Kuşla birlikte ses çıkarmak istiyorum. Olmuyor. Kamburumu düzeltip, yürüyen merdivenlerde kayarken, suskunluğum beni sırtımdan itiyor.

Graz'da bir mutfak

Paris'ten Münih'e, Münih'ten Salzburg'a, Salzburg'dan iki ara istasyon değiştirerek Graz'a varıyorum. Gece onda başladığım yolculuğa diğer günün öğleden sonra beşinde son veriyorum. Bir taksi şoförünün ağzından, muhtemelen Graz'ın tarihini konu alan Almanca bir öykü dinlerken, etrafıma bakıp Avusturya hakkında ipuçları arıyorum.

Camın önünde masa, masada büyük bir saksı, saksının yanında ben varım. Metal kül tablamın kapağı açık, içinde bir sigara yanıyor. Aspiratörün ışığı mutfağı aydınlatmaya çalışıyor. Dışarıda inceden kar atıştırırken, içimden 'söyleyemediklerimin' şarkısı geçiyor arı hızıyla. Su içsem boğulacağım. Yemek yesem kusacağım. Yan odaya geçsem konuşmam gereken biri var. Bunca yolu da onunla konuşmaya gelmişim. Sevgi denen o kuyruksuz kedi kendini sevdirmek istiyor. Konuşabilsem, iki insan arasında gizlenecek hiçbir şey olmadığına inanıyorum. Yine de susuyorum. Gerçekle hayal arasındaki çizgideyim. Yan odaya geçip susup, onun canını sıkmak ya da sorularına cevap verip saçmalamak istemiyorum.

Sanki hiçbir yere gidemeyecek, evime ulaşamayacak, bu mutfakta mumyalanıp kalacağım. Kaldı ki evim de yok. Kamburum yine sırtımda. Bu yüzden kendimde bir ev inşa etmeye karar veriyorum. Sol tarafıma bir yazı odası açıyorum. Ferah bir manzarası var. Yanına bir hayal odası yerleştiriyorum. En sevdiğim insanlar var içinde. Sağ tarafıma bir saksıya, ağrılarımı ekiyorum, bir avuç toprak, iki lale soğanı. Kendimde ev inşa ederken, ağlayabilsem daha az yalnız olacağım. Bunu bile beceremiyorum. Oysa itiraflardan da korkmuyorum. Mutfaktan yan odaya geçip, suskunluğumun dizlerine oturuyorum. Gitmem gerektiğini düşünüyorum.

220 Voltluk Adam

Lodosun lacivert gökle çıktığı akşam yemeğinde, İstanbul Boğazı dördüncü ayağı kısa kalmış dengesiz tahta bir masa gibi sallanıyordu. Büyük ve arsız dalgaları aşmaya çalışan şehir hatları vapuru, bir an önce evlerine varmak için sabırsızlanan yorgun iş çıkışı insanlarıyla doluydu. Tankerlere, yük gemilerine, şileplere, yatlara, yolcu gemilerine, kayıklara ve balıkçı teknelerine her daim kapısı açık olan mavi sular, vapurun yan taraflarına sıkış tıkış oturmuş bezgin insanları yaz yağmuru gibi ıslatıyor, rahatı kaçanlar söylene söylene yerlerinden kalkıp, diğerlerinin bacaklarının üzerinden atlayarak kuytu köşelere kaçıyorlardı. Rüzgâr şehri, şehir insanları sersemletirken, sahil yolları ve köprüler tıkanmış musluklardan fışkıran pislikler gibi araç püskürtüyor; geleceğin kefeni olarak dikilmiş gökdelenler uzaklarda parlayıp sönüyor; Dolmabahçe Sarayı'nı çevreleyip, her geçen gün daha da aşağı çeken zevksizlik abidesi otel, tarihi bir felaketi haber vermek isteyen bir çığırtkan gibi boy gösterip insanın sinirlerini bozuyordu.

Ada, oldum olası lodoslu havalarda dışarıda oturmayı sevmezdi. "İyi ki içeri oturmuşum," diye geçirdi içinden.

Ailesini ziyaret etmek için geçmişti karşıya. Babası televizyonun karşısında oturmuş haberleri izlerlerken, annesi yemeği hazırlamış, işinin nasıl gittiğini, yakında evlenip evlenmeyeceğini sormuştu. Her geldiğinde aynı soruları sorardı. Büyük bir ümitle bu sefer alacağı cevabın değişmesi için dua ederdi. Ada her seferinde "Ben evlenmeyeceğim," demesine rağmen annesini ikna edemez, sakin tavırlarla, kalbini kırmamaya çalışarak konuyu geçiştirirdi. Annesi artık bir torun istediğini yineler, Ada'dan bir ses çıkmayınca da sitemkar bir edaya bürünürdü. Yemekten sonra eski odasına sığınan Ada, annesinin hiçbir zaman atmadığı eski eşyalarla oyalanır, orada bulacağı küçük bir anıyla geçmişe dönmeyi severdi. Yaptığı bu yolculuklarda, zamanın nasıl geçtiğini anlamazdı. Kendini hâlâ on yedisinde hissediyor, büyümeye direniyordu. Annesi onu yolcu ederken neden kalın bir kazak giymediğini sormuş, üşüyüp hastalanacağını söylemişti. Haklıydı. Tişörtünün üzerindeki ceketi yazlık keten cinstendi. Bu havaya göre epey ince kalıyordu. Rüzgârla havalanıyor, ısıtmıyordu. Kırkına yaklaşmasına rağmen her şeyine karışan annesine cevap vermeden kapatmıştı kapıyı. Yediği yemeğin hararetiyle ağır ağır yürürken, o kadar yolu nasıl geri döneceğini düşünmüş, acaba taksiyle köprüden mi geçsem demeye kalmadan yoğun trafiği fark edip fikrinden caymıştı. Kalabalığı, insanların içinde olmayı pek sevmemesine rağmen, bu tarafa uzun süre uğramayacağını düşünüp elektronik aletlerin satıldığı hana uğramış, yeni teknolojik ürünlere göz atmış, hanın dışında bağırarak cd satan gençlerden de tanesi iki liraya porno CD'ler almıştı.

Vapura binince hemen içeri geçti. Yoğun nem ve havasızlıktan bunaldı, attı üzerinden ceketi. Vapurun üst tarafında, içeride olmasına rağmen dışarıda oturuyormuş hissi veren güverteye oturmak, güven verirdi ona. Evi de güverteye benzerdi. Üstü

kapalı ama semtin tam merkezinde, manzaralı. Onu sürekli etkisine alan tedirginlik hissi; hep ideal, güvenli bir yerde olma arzusu nedeniyle, evinden dışarı pek az çıkıyordu. Az buçuk tanındığı için rahatsız edilmek istemez, hep aynı mekânlara gitmeyi tercih ederdi. Hem vapurun içinde oturunca insanları daha yakından inceleyebiliyordu, özellikle genç kızları. Karşı sırada oturan kızın rahatça ileri doğru uzattığı kısa çoraplı çıplak bacaklarına bakarak Ipod'unu cebinden çıkardı ve yeni bir şarkı seçti. Kendisinin başrol oynadığı bir porno filmde kızı çırılçıplak ona doğru yaklaşırken hayal etti. Kız çantasına sarılmış camdan dışarı bakıyor ve bu hayalin içinde olamayacak kadar masum gözleriyle Ada'yı görmüyordu. Adını tahmin etmeye çalıştı. Aslı ya da Meltem. Eski, siyah bir hırka giymiş, bileklerine siyah deriler sarmıştı. Yüzü ince uzun, saçları siyah, kayıtsız bakan gözleri kahverengi, kaşları yüzüne sinirli bir hava verecek kadar ince, hani martı kaş denen biçimde, burnu küçük ve kalkıktı. Olsa olsa on dokuz-yirmi yaşında. Ada'nın onu incelediğini anlayınca bacaklarını topladı. Çantasına daha bir sıkı sarılıp, yüzünü iyice cama yaklaştırdı, kaçamak bakışlarla karşı kıyıya varıp varmadıklarını kontrol etti.

Ada çocukluğundan beri İstanbul'da yaşadığından Boğaz'ı hatmetmişti. Bilirdi İstanbul'un lodosunun ne zaman nereden vurup adamı lodos kedisine çevireceğini. Vapur iskeleye yaklaşırken de acele etmeyi sevmez, insanların ona dokunmasından hoşlanmaz, herkesin çıkmasını bekler, geç inerdi vapurdan. Yine öyle yaptı. Tek tek inceledi aceleyle yerlerinden kalkıp vapuru boşaltmaya çalışanları. Makyajı akmış kadınların siyah gözaltları, parlayan ciltleri, fönü bozulmuş kabarık saçları; halinden bezmiş adamların ceket ve pantolonlarındaki kırışıklıklar, gevşetilmiş kravatlarının çarpık açıları, boyası atmış ayakkabıların acınası hali; kurstan veya okulu asmaktan gelen gençlerin son moda giysileri, jöleli saçları ve hareketlerindeki sahtekârlık bira-

raya gelince karışık bir İstanbul salatası çıkıyordu ortaya. Öyle gösterişli cinsten değil, bildiğimiz çoban salata. Yeşilliklere eklenen domateslerin üzerinde gezdirilen ucuz yağ ile aservis edilen, pideci işi, yavan ve tatsız.

Geri kalanlar, vapurun dalgın insanlarıydı. Camdan bakanlar, kitap okuyanlar, müzik dinleyenler, uyuklayanlar, kendi kendine gülenler, gözlerini bir noktaya dikip kara kara düşünenler ya da muhabbeti bırakamayıp anlatacaklarını bitiremediklerinden, hikayeye devam ederek esir aldıklarını yanlarında sürükleyenler.

Ada, kızın arkasından vapuru terk etmek için seğirtti. Kız geri dönüp şöyle bir yüzüne baktı, aradığını bulamamış gibi çevirdi başını. Bacakları güzeldi, bakışı ise ters ve kışkırtıcıydı. İnsanın peşine düşüp takip edesi geliyordu. İskeleye çıkana kadar peşinden yürüdü. Kız son bir kez daha baktı arkasına. Eteğini çekiştirdi. Eliyle bir taksiye işaret edip durdurdu. Çekip gitti. Ada kıza âşık olmak üzereydi oysa. En sevdiği oyunlardan biriydi hiç tanımadığı kızlara âşık olmak. Tanıdıklarına âşık olamıyordu. Âşık olduğu kadınlarla da sevişemiyordu.

O akşam memur kokusu vardı etrafta. Simitçi ve kokoreççilerin mevzilendiği iskeleye akan insan nehrinin kaynağına doğru ilerledikçe, orta sınıfın akşam yemeği telaşı içinde savurduğu poşetlerin hışırtıları, Ada'nın kulağını tırmalamıştı. Taksi bulmak için elini havaya kaldıran Ada'nın şansı yaver giderse, biraz sonra buradan kurtulacaktı. Evinin bulunduğu semtte, önemsenmeyen, sıradan insanların yerini ünlü olmak isteyenler ya da önemsenmek için uğraşanlar alacak; orta sınıftan küt diye üst sınıfa zıplanacak, şık vitrinlerden yayılan ışıklar onu teselli edecek; restoranların neonlu orospuluğuna doğru koşan seksi kadınlar, iç gıcıklayan topuklu ayakkabılarıyla onu selamlayacak; özene bezene hazırlanıp piyasaya çıkmış tanıdıklarının arasına dalacağı Paris taklidi kafeye girmenin huzuru kalbini dol-

durunca, İstanbul'un *o taraflarını* silkeleyecekti üzerinden. İyi ki arabayı çıkarmamıştı bugün. Gece maç vardı.

Çok geçmeden bir taksi durdu önünde. Gideceği yeri söyledi, Ipodunu cebinden çıkarıp yeni bir şarkı seçti. Taksicilere de kıldı, taksilere de. Muhabbet etmek isteyen yağız taksicileri Ipodundan yayılan müzikle silkeler, başını pencereye çevirir, adam laf atsa bile duymazlıktan gelirdi. Gözlüklerini çıkarıp camlarını temizlerken semtine vardı. Kafenin önünde duran taksiciye parasını uzattı.

Kafenin kapısının camında saçlarını düzelten yapma sarışın kadın, kendine ikinci Elizabeth kadar güvenen tavırlarıyla omuzlarını dikleştirip silikonlu göğüslerini dışarı çıkarıp, Ada'ya şuh bir bakış atınca, Ada kendine geldi. Saç düzeltme eyleminde genetik faktörün belirleyiciliği vardır. Bu sonradan öğrenilmez. Anneden kalıtımsal olarak geçer. Seksi olmanın ilk yolu, gözüne düşen saçı orgazm taklidi yaparak geriye itmektir. Kafeye doğru ilerleyen genç adam, sağa sola bakındıktan sonra, kapının önünde duran sarışının ceketinden fırlamış kıça göz ucuyla baktı. Dünyanın üzerinde döndüğü kıç ekseninde, o da herhangi bir Tibet öküzünden farksızdı. Memeli hayvanlarda, en uzun bağırsak boyuna sahip olan koyunlardan sonra öküzlerdir. Koyun tabiatındaki erkekler daha ziyade geviş getirip dururlar. Sadıktırlar, sekse meraklı olsalar da sindirimleri diğerlerine göre daha yavaş olduğu için, ilişkileri ağırdan alarak güven yaratırlar ama öküz tabiatındaki erkekler başkadır. Her ne kadar bağırsak boyları en az koyunlar kadar uzun olsa da öküzlerin içindeki dölleme güdüsü koyunlara oranla daha güçlüdür. Önlerine çıkan her dişi varlığa tek bir amaçla yönelirler. Kur yapma, incelik falan yoktur. Doğrudan konuya girilir. "Sevişelim mi?"

Ada sarışın kadını süzerek kafeye yöneldiği sırada kendisinin başrol oynadığı bir porno filmde, sarışın kadının siyah bir

g-string giyip yatağa uzandığını hayal etti. Silikonlu göğüslerini ellerinin arasına almış, başını hafifçe geri çevirmiş, dudaklarını yalıyordu. Hayalleri bile klişeydi. Aşkın içine sızamayacağı kalın kafasında şekillenen zevk dağarcığının, erkek fantezilerine göre çok bile teferruat içerdiğini anlayamıyordu. Düşünmüyordu da. Elinin altındaki telefonu açsa, kapısına yığılacak tonla kız olduktan sonra ne diye düşünsündü? Önemli olan duyguları belli etmemekti kadınlara karşı. Açık verdiğin an üste çıkar, parmaklarında oynatmaya başlarlardı. Her zaman ilgisiz görünmeli, kaçmalı, yatağa atıp kapıya bırakmalıydı. Acımazdı Ada. Şehrin ruhlarını kaybeden insanlarını suçlayıp, çağın berbat etkilerinden dem vurur ama kendi hayatına gelince diğerlerinden farkı kalmaz, o da ruhunu kaybettiği bu çöplükte eşelenmeye devam ederdi. Elinden bir şey gelmezdi. Gelemezdi. Özgür olmak istiyordu ama özgürlüğü de bu çöplükten kazanacağı parayla satın alacağını sanıyordu. Herkes gibi o da para ve ün kazanma peşindeydi. Egoların yönettiği şehrin kahramanlarından biri olmayı tercih ederken, içindeki Ada'yı ikiye bölmüş, bir yarısını satıp iş hayatına girmiş, bir yarısını kendine saklayıp hayatı boyunca yapmak isteyip yapamadıklarını gerçekleştireceği bir sirke çevirmişti. Hangisi doğruydu hayatımızda? Bölünen kimliklerle yarım yarım yaşayarak ruhumuzu para için satıp, ölüp gitmek mi, yoksa bizi mutlu eden işleri yapıp, sonuçlara katlanarak hilesiz bir hayat yaşamak mı? Pazarlama üzerine işleyen düzenin içinde yok olmamak için, reklam metnine bir daha bakmak gerek. Ada bir gazeteciydi. Politikaya bulaşmazdı. Kitap okumaz, edebiyattan anlamazdı. Ona buna laf atıp kavga etmez, kendini öne çıkarmak için uğraşmaz, işini elinden geldiğince iyi yapardı. Sıradan denebilecek kadar kendi halindeydi görünürde. Kestirme yoldan çok para kazanma hayali gerçekleşirse, sadece kendi zevki için yaşamayı planlıyordu. Fakat çok parayı kestirme yoldan nasıl kazanacağını bilemiyordu. Porno

film çekmeyi düşünüyordu ama utangaçtı. Hem yakışmazdı da ona. Onun gibi milyonlar vardı bu işi yapan. Nereye bakması gerektiğini bir anlasa aslında önünde duruyordu çözüm. Dik kafalılıktan mı yoksa kibirden mi göremiyordu çözümü?

O sırada telefonu çaldı. Taksitlerini her ay evlat acısı gibi ödediği son model telefonunun panafonik melodisiyle düşüncelerinden sıyrıldı. Arayan müdürüydü. Yapması gereken bir iş olduğunu söylüyor, hemen halletmesi için talimat veriyordu. Evine gitmesi gerektiğini anlayan Ada, sarışın kızın tebessümüne sığınarak, bu kaşardan iş çıkar mı acaba, düşüncesiyle boğuşuyor, bir diğer yandan da kızı eve atarsa maçı kaçıracağından korkuyordu. Sonra, işini halledip kızı hemen postalayabilirse maça yetişeceğini hesapladı.

Kıç ve ev... Ev ve İstanbul'un güzel olduğu kadar sersemleştirici lodosunun arasında savrulan kıçlar. Eve götürebileceği bir kıç vardı gözünün önünde. İçine girip çıkacak, sonra bir bahane bulup hemen çöp gibi kapının önüne bırakacak, bunu yaparken kabaran egosuna bir kez daha tapacak ve ne müthiş bir adam olduğuna inanacaktı. Birdenbire kafenin kapısında iri kıyım, yakışıklı bir adam göründü. Sahiplenici kollarını sarışın kadına dolayıp, dudaklarından öptü. Neşeli neşeli hoplayarak uzaklaştılar. Ada arkalarından bakakaldı. Beyaz gömleğinin üstüne pervasızca çöken kahve damlasını son anda fark eden bir yuppi gibi omuzları düştü. Devrik bir çar edasıyla topallarcasına neonlarda sekerek, duvar dibi sürüngenlerine özgü kıvrımlarla, yanından geçen havalı ama pahalı kadınlara değmeden apartman kapısını açtı. Merdivenleri sakin sakin çıktı, evine girdi. Elektrik düğmelerinden sonra dokunduğu ilk şey sehpanın üzerinde, "Yeni başlayanlar için Keynes" kitabının hemen yanında duran televizyon kumandası oldu. Aslında canı sıkkın olsun olmasın, eve girdiğinde yaptığı ikinci iş bütün elektrikli aletlere can vermekti. Elektrik dininin en önde gelen müritlerindenmişçesine

önce büyük ekranlı televizyonunu açtı, sesini kıstı. Odaya mavi bir Fashion TV ışığı indi. Sonra CD çaları ve anfiyi çalıştırdı. Röyksopp'dan *What else is there* başladı. Canı projeksiyonu çalıştırmak istedi. Fashion TV'yi dev perdeye verdi. Kokaine bulanmış bakışlarıyla birbirinden güzel mankenler podyumda yürümeye başladılar. Müziğin sesini gazladı ve kendine has yürüyüşüyle yatak odasına geçti. Elbiselerini taşıyamaz olmanın verdiği bezginlikle soyunuverdi. Soyununca rahatladı. Evindeydi artık. İçerideydi. Kadın da yoktu etrafında. Çıplaklığı, zürafa gibi ince ruhunun aynası oldu. Hani bilmeyenler bu haliyle sevimli bile bulabilirlerdi onu. Tatlı bir gülümseme çöktü yüzüne. Telefonuna gelen mesajın sesini duyunca baksırıyla salona geçti. "Sana geleyim mi?" yazıyordu mesajda. "Maç var," diye cevap verdi parmaklarım tuşların üzerinde hızlı hızlı gezdirerek. "Sonra?" diye yanıtladı karşıdaki. "Belki," diye geri döndü Ada. Banyoya geçip ellerini yıkadı. Aynaya bakmak istemedi. Belki aynalarla arası iyi değildi. Belki "belki"lerle arası iyi değildi. Belki o, netlik, konsantre, odaklanma, strateji, rekabet gibi kelimelerin ray gibi döşendiği yollarda gidip gelen; dışarıdan içinde ne taşıdığı anlaşılmayan, kompartımansız, penceresiz ama hep başarı adlı son durağa dönen, sahipsiz karanlık bir trendi...

Günebakan

Sabah uyanıyorum ve ilk önce yatağın karşısında duran, Capetown'daki el sanatları pazarından aldığım tabloya bakıyorum. Tablonun üzerinde, metal meşrubat kutularından yapılmış üç boyutlu teneke evlerden oluşan bir mahalle var. Elektrik direkleri ağaç dallarından, teller ise yünden yapılmış. Sokakta kimse yok. Issız, fakir bir yer burası. Her bakışımda içimi burkuyor. Ama yine de kaldırmıyorum onu astığım yerden. Tuvalsiz, malzemesiz, sokaktan topladığı tahta parçalarıyla, meşrubat şişeleriyle, kumla, yünle sanat yapan bu kişiyi her sabah anıyorum.

Tablodan sonra, odaya ışık girmesin diye üst üste astığım turuncu perdeleri azıcık açıp, pencereden dışarı bakıyorum. Yan cephesinde sadece banyo pencereleri bulunan çirkin bir apartman karşıma dikiliyor. Aşağıda, eskiden içinde salıncakların ve kaydırakların olduğu çocuk parkı bomboş duruyor. Apartmanlar dikdörtgen şeklinde çocuk parkını sarmış, yan duvarını gördüğüm çirkin apartmansa kaçak olarak sonradan çocuk parkının tam ortasına oturtulmuş. Eskiden, iki apartmanın arasında

kalan bu dar boşluktan ayçiçeği tarlaları gözükürdü. Bundan yirmi sene önce, henüz şehre göç başlamamış ve yoksul mahalleler ayçiçeği tarlalarının üzerine kurulmamışken. Koyunlarını otlatan çobanlar bile gelirdi akşamüstleri. Şimdi öyle değil. Tüm boşluklar dolduruldu. Çirkinlikte birbiriyle yarışan, modelleri Avrupa'nın sosyal konutlarından alınmış apartmanlar yığıldı her yana. İnsanlar yine de memnun. Yaşayabildikleri için, sobalı evlerden kurtulup kaloriferli evlere sahip olabildikleri için, başlarını sokacak evlere sahip olabildikleri için, manzarayla ilgilenmiyorlar. Sıkıldıklarında arabalara ve minibüslere binip nehrin kıyısına gidiyor ve piknik yapıyorlar; çocuklar koşup oynuyor, sevgililer birbirlerine sarılıp ormanın içine doğru yürüyüp, yaşlı ağaçların kovuklarının içlerinde sevişiyor, sonra da yaz gecelerinde bu gençlerin düğünleri yapılıyor nehir kenarında. Süslenmiş ve anjelik topuzu yaptırmış kadınlar göbek atarken burunlarına gelen pis kokuyu duymazdan geliyorlar. Ben yapamıyorum. Yaz gecelerinde yağ fabrikasının yaydığı koku daha da dayanılmazlaşıyor. Eğer lodos eserse, sabah treninin sesi ve yağ fabrikasının kokusu evi dolduruyor. Pencereyi açmasam bile duyuyorum.

Uyandığımda sadece bakmaya ve duymaya uyanıyorum. Görmeye değil. Çünkü uzun zamandır gözlerimi kapasam bile her şeyi, herkesi, her yeri görebiliyorum. Sıkılmıyorum evin içinde kalmaktan. Mutfağa gidip masanın yanındaki bir bacağı kırık sandalyeye oturup, açık perdelerden gözüken gökyüzünü izliyorum. Deniz olmamasına rağmen çatıları istila eden martı sürüsü birden bire bağırarak topluca havalanıyor. Küçük bir kapta zeytin ve biraz ekmek yiyorum. Bazen açık bir çay ve yanında bir dilim peynir.

Yüzlerce şehirden biri olabilir bu şehir ve bu mutfak. Herkesin tıpa tıp aynı hayatları yaşamadığına emin olsam da, her

gün aynı şeyleri tekrarlamak, ısrarla evin içine gerçek yaşamı ve öyküleri sokmayı engellemek boşuna. Sıradan, üstünkörü oluşturulmuş bir ev düzeni, çoğunun yazarı ölmüş kitaplarla doldurulmuş duvarlar bile bir gün geliyor, koruyamıyor hayatın içeri girmesini. Çok uzaklardan gelip, şehrin içinden akarak geçen nehrin suları gibi içeri sızmayı başarıyor yaşam. Doğru bildiğim her şey yanlış gibi. Bilgelikten o kadar uzağım ki, sustukça susuyorum utançtan.

Ahtapotlar

Sis basmıştı şehri. Odalarda duramıyordum. Dışarıda olmak, soğuk havayı hissetmek, sürekli hareket halinde olmak istiyordum. Bir gariplik vardı geçip giden günlerde. Kafası tam çalışmayan, tembel sıra arkadaşım gibiydi hepsi. Yorgundum, susuz kalmış gibi bir his beni boğuyordu. Ağzını açamayacak, kimseye tek kelime edemeyecek kadar bitkindim. Bacaklarım ise kaynağını bilemediğim bir enerjinin tesirinde yürümeden duramıyor, beklemek, oturmak, kıvrılmak, uzatılmak, dinlenmek istemiyorlardı. Bazen bedenimin, bazen de duygularımın kontrolünü kaybetmek, dengeyi yitirmek, bir organa veya bir duyguya teslim olmak çok kötü. Belki ben de kötü biriyim. Belki hepimiz zaman zaman kötüyüz. Köpekbalıklarının saldırdığı güçlü ahtapotlar gibi sevdiklerimize doluyoruz kollarımızı. Ben kimseye dolanmadım. Kimse de beni ısırmadı. Zaten çok insan tanımam. İlgilenmem de. Devamlılığı olan ilişkiler yaşamayı pek beceremem. Herkes birbirine düşkün. Ben kimseye düşkün değilim. Yakışmıyor sanki sevgi istemek. İçler ölmüş. Boş kalmış. Uğru-

na savaştığımız şey neydi, özgürlük müydü, aşk mıydı, insanca bir gelecek miydi, hani reklam metinlerindeki gibi, şarkılardaki gibi, öyle bir şeydi işte. Boğazımda kalıverdi.

Çengelköy'de yağmurun altında yürüttü bu bacaklar beni.

Saçlarımı siyah beremin içine tıkıp, boynuma şalımı sarmıştım. Öyle yürüdüm. Nereye, kime, neden yürüdüm bir süre sonra unutuldu. Bu ne biçim şehir. Bu ne biçim hayat. Anasını avradını diye küfür eden midyecilerle selamlaştım. Sonra yol, sonra bu bacaklar beni yine aynı yere getirdi. Gördüğün bir filmi bir kere daha izlemenin sıkıcılığı doldu içime. Hani bir davamız vardı, hani haksızlıklar, hani yalanlar, hani ezilenler vardı. Bir pula tüm bunları satan arkadaşların. Duvarları boyadım yürürken. Burası orman. Sen de vahşisin. HEPSİNİ ÖLDÜR.

Sokağın başında kırmızı kadife takım elbiseli, siyah şapkalı biri belirdi. Kıyafetinin damask desenini seçene kadar bir hayal gördüğümü sanarak ilerledim. Eski bir masaldan kaçmış kurmalı bir oyuncak gibi hareketlendi sonra. Yürüdüm. Hava kaygan, ıslak kedi gibiydi. Önünden geçtiğim evlerden birinin açık penceresinden televizyon sesleri geliyordu. Milyonlarca dakikadan biri. Akşam vakti. Kış.

"Tepedeki eriller statükonun sürmesini ister ve aşağıdaki erillerin tüm istediği yukarıdaki eril olmaktır."[1]

Hep havalı metal mataralar taşıyan film karakterini kıskanmışımdır.

Üstü açık arabayla yol alan siyah beyaz aşıkları da.

Silahı cebimden çıkıp adama doğrulttum. Sis iyice indi sokağa. Aramızda belki yirmi metre ya var ya yoktu. Ucundan bayrak çıkınca, düdük sesiyle patladı silah. Önce irkildi kırmızı takım elbiseli adam. Belki de hayatımda gördüğüm en güzel

1 Valerie Solanas

giysi buydu, ışıl ışıl akıyordu kadife aşağı doğru. Sahibinin önüne geçen, adamın yüzünü görmemi engelleyen bir yansıma yaratıyordu dokusu. Üçe kadar saydım. Gülümsedi kırmızı takım elbiseli adam. Korktum. Bebeklerin önlüğüne benzer bir yakası vardı gömleğinin. Şaşalı ve saçma gözüküyordu.

Birkaç adımdan sonra moda haftası için düzenlenen defilenin arka kapısının baktığı sokakta olduğumu anladım. Büyük kuş kıyafetli kızlar, Afrikalı yerliler kapının önünde sigara içiyordu. Giysileri Çin'de diktirecekler, etiket takıp, vitrine koyacaklar. Hizmet ettikleri asil görev, tüketmek. Öldürdüm onları. Tak tak tak vurdum oyuncak tabancamla. Kıkır kıkır güldü anoreksik bir manken. "Sen zaten ölmüşsün, heeyy!"

Yol hiçbir yere açılmadı. Çöp bidonlarının olduğu yüksek bir duvarla bitti çıkmaz sokak. Sisin içinde geri dönüp başka bir sokakta şansımı denedim. İşten ayrıldıktan, işten ayrıldıktan sonra sevgilimden ayrıldıktan, evimi kaybettikten ve köpeğim zehirlendikten sonraydı hatırlıyorum. O yılı hiç unutmadım. Kış aylarından biri olmalı. Soğuk bir gün. Burnum üşümüştü.

Stockholm'de Gece

Stockholm metrosunda gece saat on ikiye on iki kala izmaritimi yere atıp, etrafıma bakındım. Üç yolcu biraz ileride bekliyorlardı. Sarı paltolu kadın ve kahverengi kabanlı adam birbirlerine bakmadan yan yana durmuş, yalnız başına bir adam ise onların solundaki banka oturmuştu. Saat on ikiye on kala, yeni bir yolcu daha belirdi merdivenlerde. Ağır ağır yürüyerek bana doğru yaklaştı. Sol ayağını diğer ayağı gibi rahatça hareket ettiremediği için, ayakkabılarını yere sürterken çıkardığı ses, yolcuların dikkatini çekti. Başlarını çevirip baktılar. Adamın yüzünü gördüklerinde, bakışlarını aynı hızla geri çevirip, on ikiye on iki kala duruşlarına geçtiler.

Adamın gözlerine baktım.

Yüzlerine oturan dehşet ifadesini saklayamamış, hızla başlarını çevirmişlerdi. Adamın aşağı doğru sarkan yüzünde ise en ufak bir tepki belirmemişti. Alışmış olmalıydı ondan korkanlara. "Nereye gidiyorsunuz?" diye sordum beni geçip ilerlememe-

si için. Önce ne diyeceğini bilemedi, şaşırdı. Sonra gülümsedi. "Gezmeye çıktım. Geceleri herkes uyuyunca gezerim..."

Gülümsedim. "Ben de. "

Trenin sesini duyunca aynı anda dönüp tünelin karanlığına baktık. Adamın saçları trenin rüzgarıyla dağıldı. Serin bir kokusu vardı saçlarının, ferah ve peşinden sürükleyen...

Cemil Abi

Evden çıkarken aynada üstümü başımı yalandan düzelttim. Pijamalarımın dizleri esnemiş, bacaklarım deve bacağı gibi öne sarkmış. Koca bir gün yatmaktan saçlar ölümüne kabarık. Plastik sarı bir tarağım olduğunu hayal meyal hatırlıyorum ama tarağın nerde olduğunu bilmiyorum.

Saat gece biri yirmi geçe Kaşe Market'in önünden geçip, eski sevgilimin evinin kapısında köpek gibi uludum. Yürüyerek Moda sahile indim. İleride birkaç delikanlı kayalara oturmuş, yüzleri denize dönük bira içiyordu. Yanlarından geçerken bana tip tip bakıp, birbirlerini dürttüler ama bu saatte kimseye bulaşasım yoktu. Burnum yeni iyileştiği için kavga etmek istemiyordum. On gün önce götün biri kafama taş attı, ben de ona kafa attım. Bir temiz dövdü beni. Rahatladım o geceden sonra. Uykularım düzeldi. Hep söylerim, ara sıra dayak yemem lazım. Cemil Abi yetişmese, belki daha çok yerim kırılacaktı ama güzel adam Cemil Abi koştu da yetişti. Zaten Cemil Abi'yle buluşma-

ya gidiyordum o gece. Ağaçların altında bir yerimiz var bizim. Eski tuvaletlerin orada. Bu saatlerde buluşuruz.

Parasız kalınca düşerim sokağa, Cemil Abi'yi ararım. İş üzerindeyse, dondurmacının caddesinde olur, işi bittiyse ambara iner, ambarda değilse iki tek atmaya gitmiştir Mamo'nun yerine. Zaten biz Mamo'nun yerinde içerken tanıştık. O zaman işten atılmamıştım. Cepte biraz para vardı. İş dedimse öyle matah bir iş de değildi. Kitapçıda koli açıyor, kitapları rafa diziyordum. Kafaya yazar olmayı taktığım için, bedavaya kitap okuyor, üzerine bir de para alıyordum. Patron beni kekeme sandığı için bir türlü satış işine almıyordu. Nedense bir tek kitapçıda kekelerim. Gül gibi iş gitti. Fazla da üzülmedim ne yalan söyleyeyim. Patronu hiç sevmiyordum. Allahsız, kitapsız, gaddar biriydi. Sonra bir gece kuytuda sıkıştırıp dövdüm karıyı. Yoldan geçenler "Deli misin be bıraksana!" diyerek üstüme yürüyünce, çığlık çığlığa bağırdım: "Kocamı elimden aldı orospu, üç çocuğumla ortada kaldım!"

Cemil Abi bu yaptığıma kızdı. Zaten Mardinli midyeci bana aşkım itiraf ederken, belindeki tabancayı kapıp kaçtım diye biraz açıktı aramız. Mardinli'nin hediye ettiği ışıklı kalemimi bile verdim barışalım diye, ama nafile. İnadı inattır Cemil Abi'nin. Sinirinin geçmesini beklemek lazım. Barışma hediyesi olarak bana salı pazarından yıldızlı pijamalar aldığında, olayın üstünden nerdeyse iki ay geçmişti. Sonra atladım arabasına. "Barış Manço'nun evinin önüne çek," dedim. *Can Bedenden Çıkmayınca*'yı söylüyordum tam o esnada. Polis yine enseledi bizi.

"Nabıyonuz böyle?"

Cemil Abi mahcup, önüne bakıyor, "Kızımı gezdiriyorum amirim, bebek arabasıyla dolaşmazsa uyumaz, sabaha kadar ağlar!"

Dayanamadım, az dayak yesem iyi gelecekti. "Ananın örekesine boncuk takıyoruz!"

Soldan bana bir Osmanlı kondu. Elimdeki biberon uçtu gitti Barış Manço'nun bahçesine. Biberonda da bira vardı, köpürmesin diye yavaş yavaş koymuştum. Köpürdükçe köpürdü yuvarlanırken. Başladım küfüre. Polisler baktı uğraşılacak gibi değiliz, tükürdüler yüzümüze, gittiler. Adamlar da haklı, bıktılar bizden. Her gece kafa ütülüyoruz, farkındayız sosyete rahatsız. Ben o sosyetenin de ta bilmem neresine.

Kısmet bu işler. Biri öyle mutlu olur, diğeri başka türlü. Şimdi bana sorsalar nasıl mutlu olursun, ne derim? Kim biliyor ki nasıl mutlu olacağını? Mutlu olmak için elinde her şeyi varken, kaybetmeden kim anlıyor değerini? Hah işte! Ben de o hesap, sevgilimden ayrılınca ayarın kaçtı. Bir daha da o ince ayarı tutturamadım.

Cemil Abi bundan seneler önce yangında kızını ve karısını kaybetmiş. Yüzüm aynı kızına benziyormuş. Yangından önceki gün kızına bebek arabası alacakmış. Maaşını vermemiş patron. O gece yanmış kızıyla karısı. Cemil Abi zaten o dakka komple aklını firar etmiş. Üç kez girmiş Bakingam Sarayı'na. Bakırköy yani. Biz kendi aramızda böyle deriz. Balıklı Rum da Lordlar Kamarası olarak anılır. Dört kez de oraya girmiş çıkmış. Kısmet. Mamo'nun yerinde beni görünce, kızı büyüyüp onu buldu da, neden bebek arabası almadığının hesabını sormaya geldi sanmış. Ben bebek oluyorum, topladığı çöplerin ve kartonların üstündeki mindere oturuyorum. İttire, ittire gezdiriyor beni Moda sokaklarında. Polislerle dalaşıyorum. Serserilere kafa tutuyorum. Cemil Abi babam gibi koruyor, sabaha kadar içiyoruz. En sonunda Cemil Abi bodrum kattaki evime pencereden sallıyor beni. Gel dedim bin kere ama gelmez, evlere giremez. Duvarlar üstüne yürür. Elektrik direklerinin altında durmaz. Işığı, ateşi sevmez. Ambarda uyur gider. Nasıl pis kokar ambar, bok gibi, leş gibi. Cemil Abi de Davidof sürmez zaten.

Eskiden mühendismiş Cemil Abi. Kafası bazen çok çalışır. Ara sıra da durur. Kısmet bu işler. Kimisininki part time çalışır, kimisininki full time çalışır. "Tasarruflu oluyor böyle," der Cemil Abi, "Tüm gün çalışsa çok yakarız!"

Kızmıyorsun Değil mi?

Lüks bir mavi yelkenli kıyıya yanaşıyordu. Geniş havuzluğundaki masanın etrafında dört kişi vardı: Bir kadın ve üç erkek. Modaya uygun, büyük çerçeveli, yüzü kaplayan siyah güneş gözlüklerinin arkasında havalı gözüküyorlardı. Üç erkek kendi aralarında konuşuyor, kıyıya bakıyorlardı. Kadın konuşulanlarla ilgilenmiyordu. Kıyıdan bakıldığında kadının ayaklarının altında yatan köpek gözükmediği için biz kadını yalnız zannediyorduk. Önüne bakıp duran, teknenin kıyıya yanaşmasına ilgi duymayan, üç erkekle de ilişkisini kesmiş, yorgunluktan omuzlarını düşürüp, donup kalmış.

Tekne demir atıp iskeleye yanaştığında, kadın köpeğini kucağına alıp erkeklerin peşine takılarak kıyıya adım atınca onu daha yakından görebildik. İkimiz de onunla ilgileniyorduk. Onu daha yakından görür görmez güzelliğine hayran kalmış, bakışlarımızı ondan ayıramaz olmuştuk. Büyülenmiş gibi izliyorduk yürüyüşünü. Önümde duran martiniden bir yudum

alıp, kadehin içindeki yeşil zeytini ağzıma attığımda sevgilim yerinde doğruldu.

"Kucağındaki köpeği olmak isterdim," dedi kadını işaret ederek. "Sence adamlardan hangisiyle birliktedir? Teknenin sahibi öndeki tenis şortlu olan olmalı. Baksana şu saatine ne gösterişli! Denize açılırken ne diye saat takar ki insan? Ancak bok gibi parası olan adamlar yapar bunu. Hello, bakın bu saate elli bin dolar verdim!"

Yanımdaki erkeğin başka kadınlarla ilgilenmesinden etkilenmiyormuş gibi bir tavır takınmayı, onu kadınla daha da fazla ilgilenmesi için teşvik etmeyi; daha ilk bakışını yakaladığımda duyduğum gizli acıya rağmen kendime güvenimi koruyup, sanki hiç kıskanmıyormuşum gibi yapmayı annemden mi öğrenmiştim? Babamın çapkınlıklarından bıkıp usanan annem, şuh kahkahasının arkasına saklanıp, bir yılan gibi süzerdi onun bölgesine giren çiyanları. Daha genç yaşta öğrenmişti kıskançlık krizleri geçirerek hiçbir yere varamayacağını. Bana erkekler hakkında öğüt verirken "Sen kaybedersin," derdi. "Sakın kıskandığını belli etme sevgiline!"

Kırık buz parçalarının erimesiyle bir parmak yükselen içkime bakarak gülümsedim. Restoranın denize açılan büyük terasında -biz hariç- üç masa dolusu insan vardı. Tekneden inen kadın ve diğer üç adam bize doğru ilerliyordu. Gelip yan masamıza oturmalarından korkarak sevgilimin dikkatini başka bir yere çekmenin yollarını düşünüyordum.

"Saat takanla birlikte olmalı. Diğer iki adam kadına daha mesafeli duruyor..."

Masada duran ince çerçeveli gözlüklerini takıp, konuştuklarımızın duyulmasından çekinir gibi kısık bir ses tonuyla konuşmaya başladı sevgilim:

"Sen olsan bu adamla birlikte olur muydun? Sanıyorum ki olurdun çünkü böyle büyük ve güzel bir teknesi olan adamlar

kolay kolay reddedilmez. Baksana kadın da reddedememiş, tabii eğer sevgililerse ama eminim sevgililer... Öyle olmasa bile sevişiyorlardır. Ciddi bir ilişkileri yoksa bile demek istedim... Hem bu kadınla kim sevişmek istemez ki? Sence ne iş yapıyordur bu kadın? İnsan onun gibi uzun bacaklara sahip olunca herhalde sık sık iş görüşmesine gitmez... Kızınıyorsun değil mi?"

Kızmıyorsun değil mi?

Bir, iki, üç değil, bunu hep yapıyordu. Hayır hayır, bu kızmak değil. Aklımdan bir kez daha sıfırdan başlamam gerektiği geçiyor.

Elveda sevgilim. Seni de kaybettim. Çok anlayışlıyım, görüyor musun seni kıskanmıyorum. Yine de artık seninle birlikte olamayacağım. Şu an denizin kenarında, İtalya'nın bu müstesna kasabasında keyif yaptığıma bakma, İstanbul'a döner dönmez terk edeceğim seni. Biliyor musun, yanağındaki beni sevmiştim, sana hiç söylemedim ama evet çok sevmiştim. Hep hatırlayacağım benini. YALAN. Seni hatırlayacak mıyım bilmiyorum. Tahminen bir hafta içinde başka birini bulur seni unuturum. Şimdi bir martini daha söyle de, senden soğumamın zevkini çıkarayım.

Martini bardağımı biraz ileri ittirip, keten peçeteyle kuruluyorum dudaklarımı. Dışarıdan bakıldığında çok sakinim. Tekneden inen kadınla göz göze geliyoruz bir saniyeliğine. Kadın her yerde, herkesi yeneceğinin farkında.

- Kızınıyorum hayatım. Neden kızayım ki? Bir martini daha ısmarlar mısın garsonu görürsen?

Kıyıdan

"Love is strong, you so sweet."

İki hikâye birbirine karışıyor. Biri benim hikâyem, biri onun hikâyesi. Hikâyelerimizin içinde hikâyelerimiz var. Aynaya ayna tutmak gibi Olimpos. İç içe, iç içe, sonsuza kadar birbirimize bakıyoruz bu kıyıda.

Akşam. Pansiyonun bahçesindeki çardakta karşılıklı oturuyoruz. Çardağı asma dalları sarmış. Minderlere yaslamışız sırtımızı. Doktor ve ben. Önümüzde balık kılçıklarıyla dolu tabaklar var. Rüzgâr yan bahçede yakılan ateşin dumanını taşıyor üstümüze. Beyaz sakallı barmen Rollings Stones'dan bir şarkı çalıyor. "Love is strong, you so sweet"

Doktor, bir yılbaşı gecesi nöbetinde Taksim'in arka sokaklarında bıçaklanarak hastaneye getirilen hastasına attığı on dört zarif dikişi anlatırken kendimi yorgun hissetsem de merakla dinliyorum onu. Anlatsın, hep anlatsın ve düşünmemi engellesin istiyorum.

"İyileştiğinde dikiş izi kalmadı," diyor gözlüklerinin üzerinden bakarak. "Benim kadar güzel dikiş atan yoktur, bak şu ellerime!" Sesi neşeli, gülümseyince dişleri gözüküyor. Çekik gözlerine bakarken onu on beş sene önce neden terk ettiğimi düşünüyorum.

Düşünmeye başlarsam hikâyeyi istediğim gibi kurmak elimde. On beş sene önceye dönebilirim istersem. Yıllardır görmediğim ama bir zamanlar âşık olduğum Onur'u, en iyi arkadaşım Serap'ı, şehrin manzarasını, nehir kıyısını, Onur'un kısa saçlı fotoğrafının arkasına yazdığı şiiri Olimpos'un yamaçlarından çekip çıkarabilirim.

Bir nemfomanyağın sevişirken kırılan penisini, kurşun yağmuruna tutulan bir mafya babasının apış arasındaki erkekliği, ağaçtan düşen küçük bir çocuğun patlayan taşaklarını, yeni doğmuş bir bebeğin iltihaplanan sünnet derisini nasıl tedavi ettiğini anlatıyor. Gözlerim açık. Bahar ayındayız. Olimpos'tayız. Evli olmalarına rağmen on iki yıldır sevişemeyen hastalarının, yeni doğmuş bebekleriyle onu ziyaret edişlerinden bahsederken, gözlerim kapanmak üzere. Her hastalığa bir çaresi var. Elinden gelse Apollon Tapınağı harabelerini bile yeniden ayağa kaldırır o.

"İyi misin?" diyor, yumuşacık bir sesle. Ellerine bakıyorum. İnce, uzun, güzel ellerine. Açıklamak, anlatmak, deşmek, üzerinden geçmek istemiyorum geçmişin. Görüşmediğimiz yıllarda dünyayı dolaştım. Benim hikâyemde ülkeler, şehirler, insanlar ve onun bilmediği şarkılar var.

Doktor, unutmak istediğim her ayrıntıyı, bana gençliğimin hatalarını yeniden ve yeniden hatırlatıyor varlığıyla. Neden bahsederse bahsetsin, birbirimize bakınca, göz göze gelince hep hüzünleniyoruz. Büyük bir sevgi var aramızda. Söze dökülmeyecek, dile gelmeyecek ve sonsuza kadar bu çardağın altında, çalan şarkıyla hatırlanacak.

"İşte böyle," diyor. "Bunlarla oyalanıyorum. Kaybettiklerimi hatırlamamak için. Seni unutmaya çalışarak..."

Yoldan geçen hippilerin arasına siyah bir merso dalıyor. Tozu duma katıp geçiyor hızla.

"Kızım için yaşıyorum, gerçek aşk çocukmuş. Karımı hiç sevmedim, sevmiyorum. Yine de onu terk edemem, kızımdan ayrı kalmaktan korkuyorum."

Sonra karısıyla paylaştığı hayatı anlatıyor. Dostluklarını, iş ilişkilerini ve ailesini. Orta sınıfın o karmaşık ve anlayıştan uzak, derinliksiz ilişkiler yumağında nasıl debelendiklerini... Belki de bazı evliliklerin sırrı bu. Aşksız, hiçbir şey yapmayan, üretmeyen, çalışmayan, sevmeyen kadınların birer çocuk yapıp işlettikleri bir kurum, evlilik. Hapishaneler yaratıyor erkekler kendilerine. Anahtarı da sevmedikleri bir kadına verip, yaşlanıp gidiyorlar. Bu daha kolay bir yaşama biçimi olabilir. Düzene uymak, baş eğmek, yaşarken ölüvermek; özgürlüğüne sahip çıkıp, dilediğin gibi yaşamak için mücadele vermekten çok daha basittir. Bilmiyorum. Benim derdim, aşk. İnsan sevmediği ve sevişmediği bir insanla aynı evde nasıl yaşar, her gün onun kokusunu nasıl içine çeker, neden yapar bunu, niye dayanır? Gerçekten bilmiyorum.

"Kızım için," diyor Doktor.

"Peki, neden evlendin onunla?"

Senelerdir her karşılaştığımızda sordum ona bu soruyu. Şikâyetlerinin sebebinin sadece kendisi olduğunu görmesini bekledim. Belki dostluk budur, biri çıkıp gerçekleri söyleyiverir. İnsanın arkasına saklandığı bahanelerin ne kadar da saçma olduklarını gösterip, onu çırılçıplak bırakıverir.

"Sen gittikten sonra artık hiçbir şeyin önemi kalmadı, evleniverdim."

Barmen defalarca çalıyor şarkıyı. Gözlerimi kapıyorum. Aşk, çok eski bir dikiş izi. Alnımın tam ortasında duruyor.

Gitmem gerekli.

Sifon Tamircisi

Elimdeki İngiliz anahtarını kırmızı alet kutusunun üstüne bırakıp, pis ellerimle bir sigara yaktım. Sadece sifonda değildi sorun. Taharet musluğunu ve gideri de söküp parçaları yere serdim. Köm köm köm öksürüyordum sabahtan beri. Mustafa kara kuru suratını bana dikmiş, fotoğraf makinesinin deklanşörüne şık şık basıyor. İkimiz de gazetede çalışıyoruz. Yakın arkadaşız.

Banyodaki klozetin önünde terden sırılsıklamım. Buzdolabından yeni çıkarttığım birayı pıst diye açıyorum. "Bu işin İngiliz anahtarıyla yapıldığına emin misin?" Mustafa'nın şüpheli gözleri üstümde: "Nerden öğrendin kız sen sifon tamir etmeyi?"

"Kendi kendime öğrendim. İnsan tek başına uzun süre yaşayınca öğreniyor. Her seferinde usta çağırmaya kalksam, dünyanın parasını vermem gerekirdi elin adamlarına. Hem iyi iş, temiz para getiriyor." Alnımdan akan terler pıt pıt yere damlıyor. "Evin su tesisatının komple değişmesi lazım, sifonla bitmez bu iş. Bak aşağıdan su sızdırıyor. Yeni evleneceksin, yaptır bunları, sonra başına iş açma!"

"Sen değiştiremez misin?" Gözlerimi tavana dikip hesaplamaya çalıştım. Elimde yetiştirmem gereken işler olduğu için, Mustafa'nın su tesisatını değiştiremem. İki hafta sonra sadece bir gün tatilim olacak, o gün de kafamı dinlemek istiyorum.

"Zamanım yok, olsa dükkân senin."

Düğünü üç hafta sonraydı ve eşi olacak çam yarması tam bir faşistti. Yeni bir ev kiralamak yerine eski evi tamir edip oturmaya zar zor ikna olmuş, fakat yeni eşyalarda ısrar etmişti. Mahallenin su tesisatçısı her tesisatçı gibi "Gelirim abi yarım saate," deyip gelmediği için, Mustafa zor durumdaydı o sabah. Suzan kuaföre gitmeden önce bir su bardağı sek votkayı kafasına dikip, bir doksanlık boyuyla minik Mustafa'ya tepeden bakmış, "O sifon yapılacak ben gelene kadar!" buyurmuş.

"On beş bin lira verdim mobilyalara," diyor Mustafa. "Ah ulan, o parayla neler yapılmaz." Mobilya almaktan da, evlenmekten de pişman. Korkuyor Suzan'dan. Evlenmek istemediğini bir türlü söyleyemiyor. Suzan hostes. Amerika senin, Çin benim geziyor, dönerken de şişe şişe votkaları, cinleri diziyor buzdolabına. Neredeyse her zaman sarhoş geziyor, sarhoşken saldırganlaşıyor.

Mustafa sigara yaktı ve bana da bir tane uzattı.

"Suzan eski sevgilisini unutamıyor, adam bunu altı sene oyalamış, üstüne aldatıp, terk etmiş, ne olduğunu şaşırmış benimki. Paranoyak mı paranoyak, yine aldatılmaktan korkuyor. Bir dakika huzur vermiyor. Allah kahretsin nerden gittim o bara, hangi akla hizmet evlenme teklif ettim!" Banyo duvarına sırtını dayamış elindeki boş bira kutusunu kıvırıyor. Kara gözleri çaresiz, mutsuz. Şortundan kıllı bacakları görünüyor. Çocuk gibi bir vücudu var. Bir Suzan'ı, bir Mustafa'yı düşünüyorum, yan yana getirmeye çalışıyorum ikisini yatakta. Fotoğraflarda Mustafa Suzan'ın anca göğüslerine geliyor. Tamam, fiziksel özelliklerine göre kimseyi yargılamamak gerek ama el insaf. Birbirleriyle

anlaşamıyorlar. Aşk yok. Kendimi Mustafa yerine koyuyorum. Sevmediğim bir kadınla evlenmek zorunda kalsam ne yaparım?

"Hiçbir şey için geç değil, iptal et nikahı! Sana ne be Suzan'ın eski sevgilisinden. Ruh doktoru musun sen? Kadın seni soyup soğana çevirdi şimdiden. Daha neyin inadı bu anlamıyorum! Aç azcık gözlerini gerizekalı!" Elimdeki İngiliz anahtarını sallayarak bağırıyorum Mustafa'ya.

Tam o sırada kocaman göğüsler gözüktü kapıda. Mustafa zıpladı yerinde, "Şimdi bittik!" Saklanmaya çalıştım ama nafile. Suzan hışımla daldı banyoya. Medeniyetten uzak. Çıldırmış gibi bağırmaya başladı. "Kim bu, kim bu ha! Ne arıyorsunuz siz banyoda? Mustafa, öldürücem seni Mustafa!" Mavi lensli gözleriyle dev bir robota benziyor. Leş gibi sarhoş. Korkudan fayansları delip kaçmak istiyoruz ama Suzan insafsız.

Bir güzel dövdü ikimizi. Sonra da evden kovdu.

Mustafa önde, ben arkada Nevizade'ye geldik.

Garson sormadan biraları getirip, önümüze bıraktı. Gözlerimizi kaçırdık bir süre birbirimizden. Ağzım burnum kan içinde, Mustafa vahşi hayvanlarca saldırıya uğramış gibi tırnaklanmış, her gelen dönüp dönüp bize bakıyor. Süt dökmüş kedi gibi omuzlarımız çökük, oturuyoruz küçük ahşap taburelerde.

Köm köm köm öksürüyorum tekrar. Bir sigara uzatıyor Mustafa. "Sifonu tamir ettiğin için çok sağ ol, borcum ne kadar?"

"Kim bu ha, kim bu ha, kim bu ha!" Papağan gibi Suzan'ı taklit ediyorum. Mustafa patlıyor, sinirleri boşalıyor bir anda. En sakin sesimle konuşmaya çalışıyorum: "Zaten o tesisat adam olmazdı..." Mustafa tabureden düşüyor gülerken. Bense, Suzan İngiliz anahtarımı geri verir mi vermez mi derdindeyim. Eve erkek sokmak istemeyen, yalnız yaşayan kadın müşterilerim var. Sifon tamir etmek gazetecilikten daha çok kazandırıyor, çünkü gazetede kadrosuz, sigortasız, hep gelecek güzel günlerin hayaliyle bedavaya çalışıyorum. O günler de bir türlü gelmiyor.

Lateks

Lateks çizmelerini ayağına geçirmek için kırmızı pufa oturdu. Derin bir nefes alıp yan yatmış lateks çizmelerini önüne çekti. Dar ve kısa deri eteği gerildi, bacaklarından yukarıya doğru kaydı. Siyah külodu göründü. Eteğini çekip külodunu saklamaya çalışmadı. Kendinden emin gözükmek istiyordu belki...

Lateks çizmeleri düzeltip avuç içleriyle dokundu bacaklarına. Ne çok uzun ne çok kısaydı bacakları. Diz kapakları düzgündü, kasları belirgin ama şişkin değildi. Yaşadığına dair bir canlılık yoktu beyaz cildinde. Göğüs uçları siyah bluzunun altında belirginleşti. Hopluyorlardı hareket ettikçe. Silikon değildiler. Saçları göğüslerinin altında bitiyordu. Uzun kızıl saçlarının özellikle kabartıldığı belli oluyordu. Gözlerinin etrafı siyah kalemle belirginleştirilmiş, su yeşili gözleri ortaya çıkmıştı. Bir melek kadar güzeldi. İri ıslak pembe dudaklarına, çıkık elmacık kemiklerine, dar alnına düşen tutamlar onu daha da çekicileştiriyordu. Dizlerinin üzerine kadar çıkan botlarının fermuarlarını çekerken bana doğru çevirdi başını, "Bir sigara versene."

Sigara içmediğimi, bir aydır sigarayı bıraktığımı söyleyecek oldum sözümü kesti, "Sigarayı bırakınca ölmeyecek misin?"

Ben kemküm ederken yerinde doğruldu. Dış kapıyı açtı, uzun kırmızı ojeli elini havaya kaldırıp selam verdi, çıktı.

Biraz önce, ben henüz koltukta otururken, yerde dizlerimin dibinde oturup beni uzun uzun öptüğü zamanlardaki zarif okşamalarını yeniden istedim. Başımı elleriyle sarsın. Uzun parmaklarıyla tenimde tamamlanmayan daireler çizsin. Beyaz göğüslerini sakallarıma bastırdığında bir kez daha erkek olduğumu hissedebileyim.

"Adı Tanya. Yedi senedir tanışırız," diyerek mutfak tezgâhında doldurduğu viskisine buz atmak için buzdolabını açtı benimki. Buzdolabına, mutfağa yakışan bir adam değildi. İnce vücuduna giydiği ütülü beyaz gömleği, kadife lacivert pantolonu, şık saati, özenle taranmış saçları ve botokslu yüzüyle onun yaşındaki bir erkek için çok hoş bir görüntü veriyordu. Bardağını alıp yanıma oturdu. Çıplak bacaklarımı bacaklarının üzerine koydum. Bacaklarımı ince uzun parmaklarıyla dokunduktan sonra "Ne yapacağız biz seninle," dedi parıldayan gözlerini gözlerimden ayırmadan. Âşık olmaktan korktuğunu söylemişti.Tanya'yla uzun yıllardır tanışıyorlardı. Ne zaman yeni bir sevgilisi olsa önce Tanya'yla tanıştırdığını söylüyordu. Açık balkon kapısından dışarı çıkıp manzaraya baktım. Etrafım gökdelenlerle çevrilmişti. Berbat bir his doldurdu içimi. Bu dikili mezarın tepesinde yaşamayı seçen ev sahiplerinin ne kadar salak insanlar olduğunu düşünürken içeriden seslendi. "Tanya'yı bir araç gibi düşün..."

Tanya'yı bir araç gibi düşünebilirim. İkinizin uzun süredir karşılıklı boşaldığınızı ve senin Tanya'yı dolarlara boğduğunu da düşünebilirim. İçkisinden bir yudum alıp bardağı geri bıraktıktan sonra bana anlamlı anlamlı baktı." Hadi canım çok eğleniriz. Tatlı bir kızdır Tanya..." Bu adam iyi bir satıcı muhakkak.

Beni ikna edişindeki ses tonu, botokslu yüzündeki ışıltı, güven veren, evet tek kelimeyle güven veren dokunuşu insanın mantıklı düşünmesini engelliyor. Kaldı ki mantık burada bir sebze ismi bile olabilir.

"Tanya'nın pasaportu yok, pezevengiyle evlenmiş bu yüzden." Tanya gibi kızlar, para kazanmak için geliyorlar İstanbul'a. Birbirini tanıyan kızlar, aynı evde kalıyorlar. Bir tür askerlik gibi, görev gibi, ciddi bir iş fahişelik. Nereye gitseler odaları basılıyor, otellerden kovuluyorlar. Polisle başları dertte. Uyuşturucu bulunduruyorlar. Temin ediyorlar. Alemlerin başlıca besin maddesi el değiştiriyor geceleri. Alınıp veriliyor bir şeyler. Hesap kesiliyor. Tanya bu zengin adamın arkadaşı olmuş artık. Bunalmış evli, zengin ve alkolik adamlardan. Tanya sadece oral seks yapıyor. Neden diye sormadım, belli ki bir sebebi var. Herkesin hikâyesi ayrı. Adam buzlu viskisini bitirince bir an ciddileşiyor. "Benim sevgilim öldü," diyor. Hem eşi var hem fahişesi hem de sevgilisi var herifin ve hâlâ ağlıyor. Demek ölmüş. *Tablet bir acı mı bu her estetik ameliyatınızdan önce aldığınız? Yoksa mahrem yerlerini iki yüz dolara açtığınız kadınların kutsal araç edinişiniz mi bu denli içli olan?* Susuyorum. Herkesin hikâyesi ayrı. Tanya geliyor. Kadın, adamla daha eskiden tanışıyor olmanın verdiği rahatlıkta davranıyor. Öpüşüyorlar. Dün gece gay barda tanışıp öpüştüğümüz, aramıza kimseyi sokmadığımız anlar geliyor aklıma. Onları izliyorum. Yabancılaşana kadar izliyorum. Ne kadını ne adamı tanıyorum. Eskiyen yüzlerin döşemelerinin değiştirildiği bir kaportacı burası. Ruslar çalışıyor. Ben gökyüzünden inen bir meleğin neler yaptığını kaydeden casusum. Koptum gittim artık. Bakıyorum kadın çok üzgün, sıkı sıkı sarılıyor adama. Eski dostlar gibi gözüküyorlar. Sarıldıkları an seks yok. Gözlerini kapamış ikisi de. Bir olmuşlar. Adam kadını seviyor. Kadın da adamı. Kötülük başka bir gezegen şimdi. O kadar uzun sarılıyorlar ki bir filmin ilk sahnesi olabilir bu.

O zaman Tanya'yı ve adamı o kadar çok seviyorum ki, günah olarak bilinen her şeyi tanrısal bir güçle affediyorum. Açlık yüzünden, acı yüzünden, gerçekler yüzünden affediyorum.

Melekler bizimle olsun.

Bendim

Otobüsten indik.

O leş, o güzel, o renkli, o eski, o anılarım kadar süslü Hint otobüsünden.

Kırk kiloluk sırt çantamı taktım omuzlarıma. Kırmızı siyahtı rengi. Üzerimde kenevirden örülmüş bej rengi bir kazak, altımda eskimiş bir kot vardı. Saçlarım göğüslerime kadar uzanıyordu. Yürümeye başlayınca adımlarımı düzgün atabilmek için dağcı botlarımı daha sıkı bağlamam gerektiğini anladım ama yapamazdım. Sırtımdaki çantayla birlikte eğildiğim an tüm ağırlık boynuma hücum ediyor, tepetaklak düşecekmiş gibi oluyordum.

Öyle savruk savruk yürüdüm peşlerinden. "Durun, ayakkabılarımı bağlamam gerek!" diyemedim. Çantamı çıkarıp yere bırakamadım. Sadece yürüdüm ve tepelere, ormana, ormanın arkasında dimdik yükselen dağlara doğru baktım. Büyüleyiciydi gördüklerim.

Yemyeşildi her taraf. Kafamı ne kadar kaldırırsam kaldırayım, uçlarını göremediğim ağaçlar vardı. Kuş seslerinin arasında çılgın cırcır böcekleri konser veriyordu. Güneş, yeni açan lahana yaprakları gibi kat kat düşüyordu ormanın içlerine.

Kaç yaşındaydım, neden bu kadar ağırdım, niye dağlara tırmanıyordum, niçin ormana saklanıyordum, kimdim bunca acıdan sonra, neydim bu yollarda, kimeydi başkaldırışım, kiminleydi hesaplaşmam, daha kimler, daha neler çıkacaktı karşıma, kaç kez daha sıfırdan başlayacaktım tırmanmaya, kaç kez daha düşecektim en tepeden, ruhum bunlara dayanabilecek miydi, bedenim yorgunluktan hızla zayıflarken, kalbim de küçülüyor muydu içinde, unutabiliyor muydum bir zamanlar nelerle dolu olduğunu, unutabilecek miydim eğer bir kez daha zirveye bayrağı dikersem ve eğer bir kez daha benim zirveme biri tırmanmaya cesaret ederse, benim zirveme bayrağını dikerse ne olacaktı?

Bacaklarım titriyordu yorgunluktan. Nefes almakta zorlanıyordum. Gri suları deli gibi coşmuş vahşi bir nehrin kenarına vardık. Asma, tahta bir köprü kurmuşlardı nehrin üzerine. Daha önce bundan bin beter köprülerden, hatta köprü olarak kullanılan kütüklerin üzerinden bile geçmiştim. Bu köprü estetik harikasıydı. İki yanında üç sıralı ahşap çubuklara bağlanarak sazlardan örülmüş korkulukları vardı ve köprü ortalarına doğru hafifçe aşağıya esniyordu. O esneyiş, o heybetli duruş, sanki ormanla ve dağlarla dalga geçiyormuş gibi alaycı bir hava veriyordu köprüye. Bense nehri emmek isteyen bir sünger gibi hissediyordum kendimi. Hemen o anda suya atlamak, girdapların içinde kaybolmak, Himalayalar'ın tanrısı Shiva'yla karşılaşmak istiyordum. Ne zaman başım sıkışsa ona dua ediyordum. Cebimde yüz rupi vardı. En yakın banka iki günlük mesafedeydi. Deli gibi gidiyordum. Ne yiyeceğimi, ne içeceğimi, nerede kalacağımı düşünmeden tırmanıyordum, Yedi zirve kestirmiş-

tim gözüme. "Çıkarım," diyordum. "Beni kimse engelleyemez, kimse durduramaz, hiçbir mesafe yoramaz, gücüm tükenemez, nefesim kesilemez. Zaten ölümümü ilan ettim, bu dağlar beni öldüremez!"

Herkes geçti. Ben en arkada kaldım. Ayak basamadım köprüye. Arkadaşlarımın ormanın içine doğru ilerleyişini izledim. O kadar çok seviyordum ki arkadaşlarımı, onlarla geçirdiğim bir saniyeyi bile alabildiğine içime sindiriyor, uzatıyor, zevki hapsediyordum. Bir daha asla görüşemezsek korkusuyla, onları içimde yaşatmak için sevgilerini içime kazıyordum.

Bugünü ve bu uzun köprüyü hayatım boyunca unutmamak için o anı dondurdum. Kuş seslerini. Ağaçların rüzgarda çıkardıkları sesleri, arkadaşlarımın ormanda yankılanan kahkahalarını, kokuları, güneşi, köprüyü ve zamanı.

Sonra yürümeye başladım köprünün üzerinde. Arkadaşlarım neden bu kadar geciktiğimi merak etmiş, az ileride durmuş bana bakıyorlardı. Köprü sallanıyor, her adımımda zıplıyor, nehire ha değdi ha değecek gibi esniyordu. Aklım uçuyordu kafamın içinden. Neşe içinde çığlık atmak istiyordum. Sanki Shiva tam da burdaydı, her yanımı sarmıştı, tanrı güneşti, süt mavisi göktü, ağaçlardı, nehirdi, arkadaşlarımdı, kuşlardı, cırcır böcekleriydi, ormandı, dağlardı...

O an, tanrı bendim, ben her şeydim. Çantamı çıkarıp ayakkabı bağcıklarımı bağladım. Bir de sigara yaktım keyifle. Köprünün korkuluklarına dayadım kollarımı ve sakince yarattıklarımı seyrettim.

Sahilden Bostancı, arayış, umut etme, kabullenme gibi duyguların rehberlik ettiği, farklı coğrafyaların ev sahipliği yaptığı hikayelerin, bir minibüste denk gelebilecek ancak bir sokakla yaşamları tamamen ayrışabilecek insanların hayatlarına göz kırpan bir kitap. Gül Ersoy, arayışın, kişinin kendine ve etrafına karşı geliştirdiği sorgulama dürtüsünün coğrafya ile nasıl bir ilişkisi olduğunu, yolları kat etmenin kişi ile peşine düşülen cevaplar arasındaki mesafeyi nasıl etkilediğini anlamak adına birçok durakta mola veriyor, bir minibüs hattını, eski bir şarkıyı başlangıç noktası alıp, dünyaya uzanıyor.

Şehir hayatının rekabetle saldıran, kıskacına alan düzeni karşısında "hayır" diyebilmenin ve sırtını dönüp gidebilmenin özgürleştiriciliğini sunuyor. Diğer yandan da taşraya uzanıp, küçük bir kasabada toplumsal cinsiyet rollerinin bireyi nasıl yonttuğunu; kimliğini kazanma mücadelesinin ekmeğini kazanma derdi ile nasıl çeliştiğini gösteriyor. Tarlalarında günebakanlar yerine toplu konutlar yükselen kasabalarda, bireyin kendini var etmekten yoksun hale gelmesiyle yalnızlığın bile nasıl anlamsızlaştığını anlatıyor.

Dut karasının kirini kırmızı ojeyle kapatmaya çalışan bir el uzanıyor bu öykülerden bize. Kavanozların içinde, mutfak dolabı raflarında birikmeye çalışan umut, sayfaların arasında uçuşuyor.

ıcilik.com
com/selyayincilik
ık.com/SelYayincilik